

PAŃSTWOWA WYŻSZA
SZKOŁA ZAWODOWA W NYSIE

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

**Ocena programowa
Profil praktyczny**

Raport Samooceny

**Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie
ul. Armii Krajowej 7
48-300 Nysa
kierunek *pielęgniarstwo***

Nysa 2020

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	4
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	42
Prezentacja uczelni.....	43
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	44
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się.....	44
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się.....	56
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	70
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	75
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie.....	81
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	91
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	92
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia.....	100
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach.	109
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	110
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	124

Nazwa ocenianego kierunku studiów: *pielęgniarstwo*

1. Poziom/y studiów: studia pierwszego i drugiego stopnia
2. Forma/y studiów:
 - studia stacjonarne pierwszego stopnia,
 - studia stacjonarne i studia niestacjonarne drugiego stopnia.
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek
Studia pierwszego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo*: dyscyplina - nauki medyczne, 100%;
Studia drugiego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo*: dyscyplina - nauki medyczne, 100% .

Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów **na kierunku *pielęgniarstwo* studia pierwszego i drugiego stopnia w PWSZ w Nysie.**

Kierunek <i>pielęgniarstwo</i> stopień studiów	Nazwa obszaru	Dziedzina nauki	Wiodąca dyscyplina naukowa	Punkty ECTS	
				liczba	%
studia pierwszego stopnia	obszar nauk medycznych	dziedzina nauk medycznych	nauki medyczne	181	100%
studia drugiego stopnia	obszar nauk medycznych	dziedzina nauk medycznych	nauki medyczne	120	100%

Informacja o ocenach Polskiej/Państwowej Komisji Akredytacyjnej (PKA), jakie uzyskał wizytowany kierunek studiów:

**Poziom kształcenia – studia pierwszego stopnia, ocena pozytywna,
Uchwała Nr 652/2013, data wystawienia: 17.10.2013 r.**

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Szczegółowe efekty uczenia się dla studiów pierwszego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* (obowiązują od roku akademickiego 2019/2020)

Według standardu kształcenia dla kierunku *pielęgniarstwo* zgodnie z *Rozporządzeniem MNiSW z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego. (Dz.U. z dnia 21 sierpnia 2019 r., poz. 1573); na podstawie art. 68 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668, z późn. zm.).*

SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

- A. Nauki podstawowe – A
- B. Nauki społeczne i humanistyczne – B
- C. Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa – C
- D. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej – D
- E. Przedmioty dodatkowe – E

Formy zajęć:

Wykład – W

Ćwiczenia – ĆW

Seminaria – S

Praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela – PS

Zajęcia praktyczne – ZP

Praktyka zawodowa – PZ

A. NAUKI PODSTAWOWE (A)

Anatomia A-A (I – 30W, 15ĆW, 10PS, II – 15W, 15ĆW, 10PS)

Biochemia i biofizyka A-BiB (I – 30W, 15PS)

Farmakologia A.-FA (III – 30W, 15ĆW, 15PS)

Fizjologia A.-F (I – 30W, 10ĆW, 10PS, II – 15W, 10ĆW, 10PS)

Genetyka A.-G (I – 30W, 10PS)

Mikrobiologia i parazytologia A.-MiP (I 35W, 10ĆW, 15PS)

Patologia A.-P (I – 30W, 10ĆW, 10PS, II – 15W, 10ĆW, 10PS)

Radiologia A.-R (IV – 15W, 5ĆW, 10PS)

WIEDZA

Symbol efektu
uczenia się

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

A.W1.	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna);
A.W2.	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie;
A.W3.	udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy;
A.W4.	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu;
A.W5.	podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego;
A.W6.	podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu
A.W7.	wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego;
A.W8.	czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne;
A.W9.	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;
A.W10.	problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie;
A.W11.	budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenyzy
A.W12.	zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;
A.W13.	podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);
A.W14.	witaminy, aminokwasy, nukleozydy, monosacharydy, kwasy karboksylowe i ich pochodne, wchodzące w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych;
A.W15.	mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie;
A.W16.	wpływ na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące;
A.W17.	klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;
A.W18.	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane

A.W19.	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne;
A.W20.	podstawowe zasady farmakoterapii;
A.W21.	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania;
A.W22	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;
A.W23.	ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków
A.W24.	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich;
A.W25.	zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;
A.W26.	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.
UMIEJĘTNOŚCI	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie umiejętności absolwent potrafi:
A.U1.	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;
A.U2.	łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych;
A.U3.	szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych
A.U4.	wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób;
A.U5.	współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki
A.U6.	rozpoznawać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych
A.U7.	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;
A.U8.	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;
A.U9.	wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;

A.U10.	przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;
A.U11.	stosować zasady ochrony radiologicznej.

B. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE (B)

Język angielski B-JA (I – 45ĆW, II – 45ĆW, III – 30ĆW)

Pedagogika B-P (I – 30W, 5S, 25PS)

Prawo medyczne B-PRM (V – 15W, 10 PS)

Psychologia B-PS (I – 25W, 15S, 20PS, II – 15W, 5 PS)

Socjologia B-S (I – 15W, 20PS)

Zdrowie publiczne B-ZP (II – 30W, 5PS, III – 15W, 10PS, IV – 30W, 10PS)

WIEDZA

Symbol efektu uczenia się	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:
B.W1.	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone;
B.W2.	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w trudnych sytuacjach;
B.W3.	etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości;
B.W4.	pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe;
B.W5.	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej;
B.W6.	techniki redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;
B.W7.	pojęcia oraz zasady funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu;
B.W8.	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;
B.W9.	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności ekosystemu;
B.W10.	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;
B.W11.	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć;

B.W12.	podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji, umierania);
B.W13.	problematykę procesu kształcenia w ujęciu edukacji zdrowotnej;
B.W14.	metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych;
B.W15.	podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy;
B.W16.	podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
B.W17.	podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków;
B.W18.	zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki;
B.W19.	prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta;
B.W20.	zadania z zakresu zdrowia publicznego;
B.W21.	kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;
B.W22.	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby;
B.W23.	istotę profilaktyki i prewencji chorób;
B.W24.	zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
B.W25.	swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;
B.W26.	międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).
UMIEJĘTNOŚCI	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie umiejętności absolwent potrafi:
B.U1.	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;
B.U2.	oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;
B.U3.	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żaloba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej;

B.U4.	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się;
B.U5.	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarskiej;
B.U6.	tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki;
B.U7.	wskazywać i stosować właściwe techniki redukcji lęku i metody relaksacyjne;
B.U8.	stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;
B.U9.	proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży;
B.U10.	rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarskich;
B.U11.	opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców;
B.U12.	stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej pielęgniarki;
B.U13.	oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych;
B.U14.	analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania;
B.U15.	stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF);
B.U16.	analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim;
B.U17.	porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

C. NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ (C)

Badania fizykalne C-BF (II – 15W, 15ĆW, 25PS)

Dietetyka C-D (III – 10W, 5ĆW, 15PS)

Etyka zawodu pielęgniarki C-FiEZP (III – 15W, 5S, 20PS)

Organizacja pracy pielęgniarskiej C-OPP (III – 10W, 5S, 10PS)

Język migowy C-JM (V – 5W, 15ĆW, 15PS)

Podstawowa opieka zdrowotna C-POZ (II – 10W, 10PS, 40ZP, 120PZ, III – 15W, 15PS, 40ZP, IV – 10W, 40ZP, 40PZ)

Podstawy pielęgniarstwa C-PP (I – 40W, 75ĆW, 15PS, 40ZP, II – 30W, 75ĆW, 15PS, 40ZP, 120PZ)

Promocja zdrowia C-PZ (III – 15W, 15PS, 20ZP)

System informacji w ochronie zdrowia C-SIwOZ (10W, 15ĆW, 20PS)

Współpraca w zespołach opieki zdrowotnej C-WwZOZ (V – 10W, 10S, 15PS)

Zakażenia szpitalne C-ZS (IV – 10W, 20PS)

WIEDZA

Symbol efektu uczenia się	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:
C.W1.	uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarstwa i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa;
C.W2.	pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia;
C.W3.	funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki oraz rolę pacjenta w procesie realizacji opieki pielęgniarstwa;
C.W4.	proces pielęgnowania (istota, etapy, zasady) i <i>primary nursing</i> (istota, odrębności) oraz wpływ pielęgnowania tradycyjnego na funkcjonowanie praktyki pielęgniarstwa;
C.W5.	klasyfikacje diagnoz i praktyk pielęgniarstwa;
C.W6.	istotę opieki pielęgniarstwa opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman);
C.W7.	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarstwa, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych;
C.W8.	zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i o niepomyślnym rokowaniu;
C.W9.	zakres i charakter opieki pielęgniarstwa w wybranych stanach pacjenta, sytuacjach klinicznych, w deficycie samoopieki, zaburzonym komforcie, zaburzonej sferze psychoruchowej;
C.W10.	zakres opieki pielęgniarstwa i interwencji pielęgniarstwa w wybranych diagnozach pielęgniarstwa;
C.W11.	udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;
C.W12.	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej;
C.W13.	istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki;
C.W14.	problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki;
C.W15.	kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej;
C.W16.	zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;
C.W17.	zasady konstruowania programów promocji zdrowia;

C.W18.	strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym;
C.W19.	organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia;
C.W20.	warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarских w podstawowej opiece zdrowotnej;
C.W21.	metody oceny środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych dzieci i młodzieży;
C.W22.	zapotrzebowanie organizmu na składniki pokarmowe;
C.W23.	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego;
C.W24.	zasady leczenia dietetycznego i powikłania dietoterapii;
C.W25.	rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
C.W26.	pojęcie stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności;
C.W27.	przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarских;
C.W28.	podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarской i ich znaczenie dla jakości tej opieki;
C.W29.	etapy planowania pracy własnej i podległego personelu;
C.W30.	możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego;
C.W31.	problematykę jakości w opiece zdrowotnej;
C.W32.	pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania;
C.W33.	metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego;
C.W34.	znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarской;
C.W35.	sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;
C.W36.	pojęcie zakażeń związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich szerzenia;
C.W37.	sposoby kontroli szerzenia się, zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych;
C.W38.	mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym

	zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego;
C.W39.	zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania;
C.W40.	metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych;
C.W41.	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta;
C.W42.	zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym;
C.W43.	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu;
C.W44.	znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy;
C.W45.	rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety;
C.W46.	proces podejmowania decyzji w zespole;
C.W47.	metody samooceny pracy zespołu;
C.W48.	czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole.
UMIEJĘTNOŚCI	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie umiejętności absolwent potrafi:
C.U1.	stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;
C.U2.	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarstwa;
C.U3.	ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną;
C.U4.	monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia;
C.U5.	dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarstwa;
C.U6.	wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe;
C.U7.	przewodzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;
C.U8.	wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki

	tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno-tłuszczowych);
C.U9.	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;
C.U10.	stosować zabiegi przeciwzapalne;
C.U11.	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami;
C.U12.	podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków;
C.U13.	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW i tężcowi;
C.U14.	wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany;
C.U15.	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego;
C.U16.	wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze);
C.U17.	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod;
C.U18.	wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywanie dróg oddechowych i inhalację;
C.U19.	wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne;
C.U20.	wykonywać zabiegi higieniczne;
C.U21.	pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;
C.U22.	oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;
C.U23.	wykonywać zabiegi doodbytnicze;
C.U24.	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik;
C.U25.	zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik;
C.U26.	prowadzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią;
C.U27.	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce pielęgniarskiej;
C.U28.	oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem skal, siatek i pomiarów;
C.U29.	rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób

	wynikających ze stylu życia;
C.U30.	dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych;
C.U31.	uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia;
C.U32.	opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych;
C.U33.	realizować świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej;
C.U34.	oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych;
C.U35.	oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia;
C.U36.	stosować diety terapeutyczne w wybranych schorzeniach;
C.U37.	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;
C.U38.	podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole;
C.U39.	monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy;
C.U40.	współuczestniczyć w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarskiej oraz monitorować jakość opieki pielęgniarskiej;
C.U41.	nadzorować i oceniać pracę podległego personelu;
C.U42.	planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy;
C.U43.	przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki;
C.U44.	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku;
C.U45.	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta;
C.U46.	przeprowadzać kompleksowe badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;
C.U47.	przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów

	łącznie;
C.U48.	wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym;
C.U49.	stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami;
C.U50.	interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacyjnego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych;
C.U51.	posługiwać się w praktyce dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz prawa ochrony własności intelektualnej;
C.U52.	posługiwać się znakami języka migowego i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu;
C.U53.	analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej;
C.U54.	korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu;
C.U55.	wskazywać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu;
C.U56.	planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy;
C.U57.	identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

Kompetencje społeczne kształtuje się w obrębie nauk podstawowych (A), nauk społecznych i humanistycznych (B) nauk z zakresu podstaw opieki pielęgniarskiej (C) i nauk z zakresu specjalistycznej opieki pielęgniarskiej (D).

Symbol efektu kształcenia	W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:
E.K1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
E.K2	przestrzegania praw pacjenta;
E.K3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
E.K4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
E.K5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
E.K6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;

E.K7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.
------	---

E. PRZEDMIOTY DODATKOWE (E)	
Etykieta w życiu publicznym E-EZP (I – 15W)	
Technologie informacyjne E-TI (II – 15ĆW)	
Wychowanie fizyczne E-WF (II – 30 S, IV – 30S)	
Nieobowiązkowy dodatkowy język obcy do wyboru: (III – 30ĆW, IV – 30ĆW)	
– język czeski E-NDJO-JCZ	
– język angielski E-NDJO-JA	
– język niemiecki E-NDJO-JN	
– język hiszpański E-NDJO-JH	
ETYKIETA W ŻYCIU PUBLICZNYM PD- E-EZP I - 15W	
WIEDZA	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:
E.W1.	podstawowe zasady <i>savoir vivre</i> oraz ich normatywne i kulturowe przesłanki;
E.W2.	rozumie aksjologiczne i pragmatyczne uwarunkowania taktownego sposobu bycia w interakcjach społecznych.
UMIEJĘTNOŚCI	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie umiejętności absolwent potrafi:
E.U1.	analizować działanie w perspektywie zasad etykiety.
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie kompetencji społecznych absolwent potrafi:
E.K1.	stosować w praktyce podstawowe zasady etykiety w życiu społecznym;
E.K2.	stosować w praktyce podstawowe zasady etykiety biznesu;
E.K3.	modyfikować swoje działanie zgodnie z zasadami etykiety.
TECHNOLOGIE INFORMACYJNE E-TI II - 15ĆW	

WIEDZA

Symbol efektu uczenia się	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:
E.W3.	podstawowe metody zapisu liczb w systemach komputerowych;
E.W4.	opisuje działanie systemu komputerowego oraz jego podstawowych podzespołów;
E.W5.	podstawowe metody związane z bezpieczeństwem danych w systemach komputerowych.

UMIEJĘTNOŚCI

	W zakresie umiejętności absolwent potrafi:
E.U2.	opracowywać dokumentację w arkuszu kalkulacyjnym oraz w formacie Word (MS, OpenOffice);
E.U3.	analizować i przygotować obliczenia dla zadanego problemu w arkuszu kalkulacyjnym;
E.U4.	przygotować prezentację w formie slajdów dla wybranego problemu.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

Symbol efektu uczenia się	W zakresie kompetencji społecznych absolwent:
E.K4.	dba o indywidualne doskonalenie umiejętności w zakresie technik informacyjnych;
E.K5.	właściwie komunikuje się za pomocą technik multimedialnych;
E.K6.	potrafi w współdziałać i pracować w grupowych i zespołowych formach organizacji pracy, wykazuje gotowość do organizowania i kierowania pracą małych zespołów;
E.K7.	potrafi odpowiednio określać priorytety i wyznaczać cele w własnej pracy i we współpracy z innymi w związku z pełnieniem różnych ról zawodowych/organizacyjnych.

WYCHOWANIE FIZYCZNE E-WF**II - 30S, IV - 30S****UMIEJĘTNOŚCI**

Symbol efektu uczenia się	W zakresie umiejętności absolwent:
E/K_U11.	posiada specjalistyczne umiejętności ruchowe z zakresu wybranych form aktywności fizycznej niezbędnych dla studiowanego kierunku.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

Symbol efektu uczenia się	W zakresie kompetencji społecznych absolwent:
E/K_K05.	podjmuje działania zespołowe ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania pełniąc w zespole różne role;
E/K_K08.	realizuje zadania w sposób zapewniający bezpieczeństwo własne i otoczenia w tym przestrzega zasad BHP;
E/K_K10.	dba o stan własnego zdrowia oraz sprawność ruchową niezbędną do wykonywania zawodu.
NIEOBOWIĄZKOWY DODATKOWY JĘZYK OBCY DO WYBORU: – JĘZYK CZESKI E-NDJO-JCZ – JĘZYK ANGIELSKI E-NDJO-JA – JĘZYK NIEMIECKI E-NDJO-JN – JĘZYK HISPANŃSKI E-NDJO-JH III - 30ĆW, IV - 30ĆW tylko dla studentów, którzy dobrowolnie zgłoszą chęć odbycia dodatkowego kursu językowego	
WIEDZA	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie wiedzy absolwent:
E.W/JA.1.	zna język angielski na poziomie B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;
E.W/JA.2.	zna język angielski na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;
E.W/JN.3.	potrafi posługiwać się językiem niemieckim w mowie i piśmie na poziomie A2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;
E.W/JN.4.	Zna język niemiecki na poziomie biegłości B1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;
E.W/JH.5.	zna podstawowe słownictwo i formy językowe umożliwiające komunikowanie się w mowie i w piśmie w zakresie najprostszych informacji na poziomie A1;
E.W/JH.6.	zna podstawowe słownictwo i formy językowe umożliwiające komunikowanie się w mowie i w piśmie na poziomie A1+
UMIĘJĘTNOŚCI	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie umiejętności absolwent:
E/K_U18./JCZ1	dysponuje kompetencją językową umożliwiającą generowanie wypowiedzi zrozumiałych dla rodzimego użytkownika danego języka, potrafi relacjonować wydarzenia, opisywać własne przeżycia, reakcje i wrażenia oraz radzić sobie w większości sytuacji występujących podczas kontaktów prywatnych i zawodowych zarówno w kraju, jak i zagranicą;

E/K_U18./JCZ2	rozumie ze słuchu główne myśli wypowiedziane w standardowej odmianie języka, rozumie główne wątki wielu programów radiowych i telewizyjnych traktujących o sprawach bieżących oraz zawodowych;
E/K_U18./JCZ3	potrafi napisać spójną, poprawną pod względem gramatycznym i leksykalnym wypowiedź pisemną na tematy ogólne lub związane z zainteresowaniami, potrafi swobodnie redagować e-mail;
E/K_U18./JCZ4	potrafi zinterpretować główny sens tekstu czytanego, rozumie znaczenie głównych wątków przekazu zawartego w jasnych, standardowych wypowiedziach, które dotyczą znanych spraw typowych dla pracy, szkoły, czasu wolnego, itd.;
E.U/JA.1.	rozumie znaczenie głównych wątków przekazu zawartego w standardowych wypowiedziach dotyczących szkoły, pracy, czasu wolnego itp.;
E.U/JA.2.	potrafi radzić sobie w większości sytuacji komunikacyjnych;
E.U/JA.3.	potrafi opisywać doświadczenia, zdarzenia, zamierzenia, krótko uzasadniając swoje opinie lub plany;
E.U/JA.4.	potrafi tworzyć proste, spójne wypowiedzi ustne lub pisemne związane z zainteresowaniami lub na znane tematy;
E.U/JA.5.	rozumie znaczenie głównych wątków przekazu zawartego w złożonych tekstach na tematy konkretne i abstrakcyjne;
E.U/JA.6.	potrafi porozumiewać się na tyle płynnie i spontanicznie, by prowadzić normalną rozmowę z rodzimym użytkownikiem języka;
E.U/JA.7.	potrafi w szerokim zakresie tematów, formułować wypowiedzi ustne i pisemne, wyjaśniać swoje stanowisko w sprawach będących przedmiotem rozmowy;
E.U/JA.8.	rozumie teksty czytane i słuchane w języku angielskim oraz na piśmie na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;
E.U/JN.9.	rozumie teksty czytane i słuchane w języku niemieckim na poziomie A2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;
E.U/JN10.	dysponuje kompetencją językową umożliwiającą generowanie wypowiedzi zrozumiałych dla rodzimego użytkownika danego języka, potrafi relacjonować wydarzenia, opisywać własne przeżycia, reakcje i wrażenia oraz radzić sobie w większości sytuacji występujących podczas kontaktów prywatnych i zawodowych zarówno w kraju, jak i zagranicą;
E.U/JN11.	rozumie ze słuchu główne myśli wypowiedziane w standardowej odmianie języka, rozumie główne wątki wielu Programów radiowych i telewizyjnych traktujących o sprawach bieżących oraz zawodowych;
E.U/JN12.	potrafi napisać spójną, poprawną pod względem gramatycznym i leksykalnym wypowiedź pisemną na tematy ogólne lub związane z zainteresowaniem, potrafi swobodnie redagować

	e-mail;
E.U/JN13.	potrafi swobodnie uczestniczyć w rozmowie towarzyskiej i na tematy zawodowe, wyrażać swą opinię, udzielać rad/ prosić o poradę i przekazywać sugestie, wykazując się stosunkowo dużym stopniem płynności, spontaniczności oraz poprawności językowej;
E.U/JH14.	potrafi posługiwać się w mowie i w piśmie słownictwem i formami językowymi umożliwiającymi komunikowanie się w zakresie najprostszych informacji;
E.U/JH15.	potrafi posługiwać się nowoczesną technologią komputerową;
E.U/JH16.	potrafi posługiwać się w mowie i w piśmie słownictwem i formami językowymi umożliwiającymi komunikowanie się na poziomie A1+.
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie kompetencji społecznych absolwent:
E.K/NDJO11.	potrafi współpracować w grupach, przyjmując różne role;
E.K/NDJO12.	potrafi określić priorytety działania w poszczególnych typach zadań;
E.K/NDJO13.	umiejętnie komunikuje się ze wszystkimi uczestnikami procesu dydaktycznego.
EGZAMIN DYPLOMOWY	
Egzamin dyplomowy *:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. przygotowanie pracy dyplomowej (licencjackiej); pracę dyplomową student przygotowuje w oparciu o analizę indywidualnego przypadku 2. przygotowanie się i złożenie egzaminu dyplomowego, składającego się z części teoretycznej i praktycznej. 	

**Szczegółowe efekty uczenia się
dla studiów drugiego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo*
(obowiązują od roku akademickiego 2019/2020)**

Według standardu kształcenia dla kierunku *pielęgniarstwo* zgodnie z *Rozporządzeniem MNiSW z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. z dnia 21 sierpnia 2019 r., poz. 1573); na podstawie art. 68 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018, poz. 1668, z późn. zm.);*

W ramach kształcenia na studiach drugiego stopnia rozróżnia się następujące grupy zajęć:

- A. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE**
- B. ZAAWANSOWANA PRAKTYKA PIEŁĘGNIARSKA**
- C. BADANIA NAUKOWE I ROZWÓJ PIEŁĘGNIARSTWA**
- D. PODSTAWY KLINICZNE WYBRANYCH SPECJALNOŚCI – MODUŁ DO WYBORU:**

D1 - KLINIKA WSPÓŁCZESNYCH CHOROÓB PRZEWLEKŁYCH Z UWZGLĘDNIENIEM PROBLEMÓW ONKOLOGICZNYCH
lub

D2 - WYBRANE ZAGADNIENIA Z ZAKRESU CHIRURGII Z UWZGLĘDNIENIEM PROBLEMÓW ONKOLOGICZNYCH, PROBLEMÓW GERIATRYCZNYCH I WSPÓŁCZESNYCH METOD LECZENIA CHIRURGICZNEGO Z ELEMENTAMI CHIRURGII PLASTYCZNEJ I PIEŁĘGNIARSTWO OPERACYJNE

- E. PRZEDMIOT NIEOBOWIĄZKOWY**
- F. EGZAMIN DYPLOMOWY**

A. NAUKI SPOŁECZNE I HUMANISTYCZNE	
Godziny do dyspozycji uczelni: 20 godz. PZ (1 pkt ETCS), Dydaktyka medyczna	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Psychologia zdrowia, A-PZ (I: 15W, 10ĆW) 2. Prawo w praktyce pielęgniarskiej, A-PwPP (I: 15W) 3. Zarządzanie w pielęgniarstwie, A-ZwP (I: 15W, 10ĆW, 20 ZP, 20PZ) 4. Pielęgniarstwo wielokulturowe, A-PW (III: 15W, 10S) 5. Dydaktyka medyczna, A-DM (I:15W,15ĆW,ZP10, II: 5W, 15ĆW, 10ZP, 20PZ) 6. Język angielski, A-JA (I: 30 ĆW, II: 30ĆW, III: 30ĆW) 	
WIEDZA	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:
A.W1.	modele i podejścia stosowane w psychologii zdrowia;
A.W2.	znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie;
A.W3.	teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia;

A.W4.	podjęcie salutogenetyczne podmiotowych uwarunkowań optymalnego stanu zdrowia i podejście patogenetyczne uwarunkowane chorobą;
A.W5.	procesy adaptacji człowieka do życia z przewlekłą chorobą i uwarunkowania tych procesów;
A.W6.	skutki prawne zdarzeń medycznych;
A.W7.	istotę błędów medycznych w pielęgniarstwie w kontekście niepowodzenia w działaniach terapeutyczno-pielęgnacyjnych;
A.W8.	system ubezpieczeń w zakresie odpowiedzialności cywilnej;
A.W9.	uwarunkowania prawne przetwarzania danych wrażliwych w systemie ochrony zdrowia;
A.W10.	poziomy uprawnień do udzielania świadczeń zdrowotnych przez pielęgniarkę w odniesieniu do poziomów kwalifikacji pielęgniarstwa;
A.W11.	metody zarządzania w systemie ochrony zdrowia;
A.W12.	zasady funkcjonowania organizacji i budowania struktur;
A.W13.	pojęcie kultury organizacyjnej i czynników ją determinujących;
A.W14.	mechanizmy podejmowania decyzji w zarządzaniu;
A.W15.	style zarządzania i znaczenie przywództwa w rozwoju pielęgniarstwa;
A.W16.	zasady świadczenia usług pielęgniarstwa i sposób ich finansowania;
A.W17.	specyfikę funkcji kierowniczych, w tym istotę delegowania zadań;
A.W18.	metody diagnozy organizacyjnej, koncepcję i teorię zarządzania zmianą oraz zasady zarządzania strategicznego;
A.W19.	problematykę zarządzania zasobami ludzkimi;
A.W20.	uwarunkowania rozwoju zawodowego pielęgniarstwa;
A.W21.	naukowe podstawy ergonomii w środowisku pracy;
A.W22.	modele i strategie zarządzania jakością;
A.W23.	podstawowe pojęcia z zakresu dydaktyki medycznej;
A.W24.	zasady przygotowania do działalności dydaktycznej;
A.W25.	metody nauczania i środki dydaktyczne stosowane w kształceniu przeddyplomowym i podyplomowym;
A.W26.	Europejską Konwencję o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności;
A.W27.	teorię pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger;

A.W28.	kulturowe uwarunkowania zapewnienia opieki z uwzględnieniem zachowań zdrowotnych i podejścia do leczenia;
A.W29.	różnice kulturowe i religijne w postrzeganiu człowieka i w komunikacji międzykulturowej.
UMIEJĘTNOŚCI	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie umiejętności absolwent potrafi:
A.U1.	wskazywać rolę wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad osobą zdrową i chorą;
A.U2.	wskazywać metody radzenia sobie ze stresem;
A.U3.	oceniać zdarzenia w praktyce zawodowej pielęgniarki w kontekście zgodności z przepisami prawa oraz możliwości i sposobów dochodzenia roszczeń, a także wskazywać możliwości rozwiązania danego problemu;
A.U4.	kwalifikować daną sytuację zawodową w odniesieniu do prawa cywilnego, karnego i zawodowego;
A.U5.	analizować przyczyny błędów medycznych i proponować działania zapobiegawcze;
A.U6.	analizować strukturę zadań zawodowych pielęgniarek w kontekście posiadanych kwalifikacji;
A.U7.	stosować metody analizy strategicznej niezbędne dla funkcjonowania podmiotów wykonujących działalność leczniczą;
A.U8.	organizować i nadzorować prace zespołów pielęgniarskich;
A.U9.	stosować różne metody podejmowania decyzji zawodowych i zarządczych;
A.U10.	planować zasoby ludzkie, wykorzystując różne metody, organizować rekrutację pracowników i realizować proces adaptacji zawodowej;
A.U11.	opracowywać plan rozwoju zawodowego własnego i podległego personelu pielęgniarskiego;
A.U12.	przygotowywać opisy stanowisk pracy dla pielęgniarek oraz zakresy obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności;
A.W13.	opracowywać harmonogramy pracy personelu w oparciu o ocenę zapotrzebowania na opiekę pielęgniarską;
A.U14.	nadzorować jakość opieki pielęgniarskiej w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, w tym przygotować ten podmiot do zewnętrznej oceny jakości;
A.U15.	dobierać odpowiednie środki i metody nauczania w działalności dydaktycznej;
A.U16.	dokonywać weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się i organizacji procesu kształcenia zawodowego;
A.U17.	wykorzystywać w pracy zróżnicowanie w zakresie komunikacji interpersonalnej wynikające z uwarunkowań kulturowych, etnicznych, religijnych i społecznych;
A.U18.	stosować w praktyce założenia teorii pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger;
A.U19.	rozpoznawać kulturowe uwarunkowania żywieniowe i transfuzjologiczne;

A.U20.	uwzględniać uwarunkowania religijne i kulturowe potrzeb pacjentów w opiece zdrowotnej;
A.U21.	porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego.

B. ZAAWANSOWANA PRAKTYKA PIELEŃNIARSKA

Godziny do dyspozycji uczelni: 10 godz. PZ (0,5 pkt ETCS), Opieka i edukacja w wybranych chorobach przewlekłych.

1. **Farmakologia i ordynowanie produktów leczniczych, B-FiOPL (I: 15W, 20ĆW)**
2. **Endoskopia, B-E (IV: 10W, 20ZP, 40PZ)**
3. **Pielęgniarstwo epidemiologiczne, B-PE (I: 15W, II: 10ĆW, 10ZP)**
4. **Poradnictwo w pielęgniarstwie, B-PwP (IV: 10W, 10ĆW)**
5. **Koordynowana opieka zdrowia, B-KOZ (IV: 10W, 10ĆW)**
6. **Promocja zdrowia i świadczenia, B-PZiŚ (III: 10W, 10ĆW, 10ZP)**
7. **Opieka i edukacja zdrowotna w chorobach układu krążenia, B-OiEZwChUK (II: 15W, 10ĆW, 20ZP, 10PZ)**
8. **Opieka i edukacja zdrowotna w chorobach układu oddechowego, B-OiEZwChUO (I: 15W, 10ĆW, 20ZP, 10PZ)**
9. **Opieka i edukacja zdrowotna w chorobach nefrologicznych, B-OiEZwChUN (II: 15W, 10ĆW, 10ZP, 10PZ)**
10. **Opieka i edukacja zdrowotna w cukrzycy, B-OiEZwC (III: 15W, 10ĆW, 10ZP, 10PZ)**
11. **Opieka i edukacja zdrowotna w chorobach nowotworowych, B-OiEZwChN (III: 10W, 10ĆW, 10ZP, 10PZ)**
12. **Opieka i edukacja zdrowotna w przypadku ran przewlekłych i przetok, B-OiEZwRiP (III: 15W, 15ĆW, 20ZP)**
13. **Opieka i edukacja zdrowotna w intensywnej terapii i terapii bólu, B-OiEZwITiTB (II: 15W, 15ĆW, 25ZP, 40PZ)**
14. **Opieka i edukacja zdrowotna w zaburzeniach psychicznych i neurologicznych, B-OiEZwZPiN (IV: 15W, 10ĆW, 20ZP, 10PZ)**
15. **Podstawowa opieka zdrowotna, B -POZ (IV: 20PZ)**

WIEDZA

Symbol efektu uczenia się	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:
B.W1.	mechanizmy działania produktów leczniczych oraz ich przemiany w ustroju zależne od wieku i problemów zdrowotnych;
B.W2.	regulacje prawne związane z refundacją leków, wyrobów medycznych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
B.W3.	zasady ordynowania produktów leczniczych zawierających określone substancje czynne, z wyłączeniem leków zawierających substancje bardzo silnie działające, środki odurzające i substancje psychotropowe, oraz określonych wyrobów medycznych, w tym wystawiania na nie recept lub zleceń;
B.W4.	objawy i skutki uboczne działania leków zawierających określone substancje czynne;
B.W5.	założenia organizacji i nadzoru epidemiologicznego w zakładach opieki zdrowotnej;
B.W6.	uwarunkowania występowania, kontroli i profilaktyki zakażeń szpitalnych

	w różnych oddziałach szpitalnych, z uwzględnieniem czynników etologicznych, w tym patogenów alarmowych;
B.W7.	zasady planowania, opracowania, wdrażania i nadzorowania działań zapobiegawczych oraz przeciwepidemicznych;
B.W8.	organizację i funkcjonowanie pracowni endoskopowej oraz zasady wykonywania procedur endoskopowych;
B.W9.	diagnostyczne i terapeutyczne możliwości endoskopii w zakresie przewodu pokarmowego, dróg oddechowych, urologii, ginekologii, laryngologii, anestezjologii i ortopedii;
B.W10.	zasady prowadzenia dokumentacji medycznej obowiązujące w pracowni endoskopowej;
B.W11.	założenia teoretyczne poradnictwa w pracy pielęgniarki bazujące na regulacjach prawnych i transteoretycznym modelu zmiany (Prochaska i DiClemente);
B.W12.	predyktory funkcjonowania człowieka zdrowego i chorego, z uwzględnieniem choroby przewlekłej;
B.W13.	metody oceny stanu zdrowia pacjenta w poradnictwie pielęgniarskim;
B.W14.	zasady postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych problemów zdrowotnych;
B.W15.	zasady doboru badań diagnostycznych i interpretacji ich wyników w zakresie posiadanych uprawnień zawodowych;
B.W16.	modele opieki koordynowanej funkcjonujące w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach;
B.W17.	regulacje prawne w zakresie koordynacji opieki zdrowotnej nad świadczeniobiorcą w systemie ochrony zdrowia;
B.W18.	zasady koordynowania programów zdrowotnych oraz procesu organizacji i udzielania świadczeń zdrowotnych w różnych obszarach systemu ochrony zdrowia;
B.W19.	zasady funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych w opiece zdrowotnej;
B.W20.	założenia i zasady opracowywania standardów postępowania pielęgniarskiego z uwzględnieniem praktyki opartej na dowodach naukowych w medycynie (<i>evidence based medicine</i>) i w pielęgniarstwie (<i>evidence based nursing practice</i>);
B.W21.	założenia i zasady tworzenia oraz ewaluacji programów zdrowotnych oraz metody edukacji terapeutycznej;
B.W22.	zakres profilaktyki i prewencji chorób zakaźnych, chorób społecznych i chorób cywilizacyjnych;
B.W23.	procedurę i zakres bilansu zdrowia dziecka i osoby dorosłej;
B.W24.	badania profilaktyczne oraz programy profilaktyczne finansowane ze środków publicznych przez Narodowy Fundusz Zdrowia;
B.W25.	zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego i opieki nad pacjentami z nadciśnieniem tętniczym, zaburzeniami rytmu serca, przewlekłą niewydolnością krążenia oraz nowoczesne technologie wykorzystywane w terapii i monitorowaniu pacjentów z chorobami układu krążenia;
B.W26.	patomechanizm, objawy, diagnostykę i postępowanie pielęgniarskie w przewlekłej niewydolności oddechowej;
B.W27.	technikę badania spirometrycznego;

B.W28.	standardy specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych i technikach ciągłych (<i>Continuous Renal Replacement Therapy</i> , CRRT);
B.W29.	zasady funkcjonowania stacji dializ i leczenia nerkozastępczego (ciągła ambulatoryjna dializa otrzewnowa CADO, ambulatoryjna dializa otrzewnowa ADO, hemodializa, hiperalimentacja);
B.W30.	przyczyny i zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego oraz opieki nad pacjentami z niewydolnością narządową;
B.W31.	zasady opieki nad pacjentem przed i po przeszczepieniu narządów;
B.W32.	zasady i metody prowadzenia edukacji terapeutycznej pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji w cukrzycy, astmie i przewlekłej obturacyjnej chorobie płuc;
B.W33.	patomechanizm cukrzycy, astmy i przewlekłej obturacyjnej choroby płuc oraz powikłania i zasady koordynacji działań związanych z prowadzeniem edukacji terapeutycznej;
B.W34.	etiopatogenezę nowotworzenia, epidemiologię i profilaktykę chorób nowotworowych;
B.W35.	zasady leczenia i opieki nad pacjentem z chorobą nowotworową, w tym terapii spersonalizowanej;
B.W36.	zasady i sposoby pielęgnowania pacjenta po radioterapii i chemioterapii;
B.W37.	metody rozpoznawania reakcji pacjenta na chorobę i leczenie onkologiczne;
B.W38.	metody oceny ran przewlekłych i ich klasyfikację;
B.W39.	nowoczesne metody terapii i rolę hiperbarii tlenowej oraz terapii podciśnieniowej w procesie leczenia najczęściej występujących ran przewlekłych, w szczególności owrzodzeń żylnych, owrzodzeń niedokrwienych, odleżyn, odmrożeń, zespołu stopy cukrzycowej;
B.W40.	zasady doboru opatrunków w leczeniu ran przewlekłych;
B.W41.	zasady przygotowania pacjenta i jego rodziny w zakresie profilaktyki występowania ran oraz ich powikłań;
B.W42.	zasady oceny funkcjonowania przetoki jelitowej i moczowej oraz ich powikłań;
B.W43.	zasady przygotowania pacjenta z przetoką jelitową i moczową oraz jego rodziny do samoobserwacji i samoopieki oraz zasady doboru sprzętu stomijnego i jego refundacji;
B.W44.	metody oceny bólu w różnych sytuacjach klinicznych i farmakologiczne oraz niefarmakologiczne metody jego leczenia;
B.W45.	zasady współpracy z zespołem żywieniowym w planowaniu i realizacji metod, technik oraz rodzajów żywienia dojelitowego i pozajelitowego w ramach profilaktyki powikłań;
B.W46.	zasady stosowania nowoczesnych metod tlenoterapii, monitorowania stanu pacjenta leczonego tlenem i toksyczności tlenu;

B.W47.	wskazania i zasady stosowania wentylacji mechanicznej inwazyjnej i nieinwazyjnej oraz możliwe powikłania jej zastosowania;
B.W48.	wpływ choroby przewlekłej na funkcjonowanie psychofizyczne człowieka i kształtowanie więzi międzyludzkich;
B.W49.	przyczyny, objawy i przebieg depresji, zaburzeń lękowych oraz uzależnień;
B.W50.	zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjentem uzależnionym;
B.W51.	zakres pomocy i wsparcia w ramach świadczeń oferowanych osobom z problemami zdrowia psychicznego i ich rodzinom lub opiekunom;
B.W52.	zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zaburzeniami układu nerwowego, w tym chorobami degeneracyjnymi.
UMIEJĘTNOŚCI	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie umiejętności absolwent potrafi:
B.U1.	dobierać i przygotowywać zapis form recepturowych leków zawierających określone substancje czynne, na podstawie ukierunkowanej oceny stanu pacjenta;
B.U2.	interpretować charakterystyki farmaceutyczne produktów leczniczych;
B.U3.	ordynować leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne oraz wystawiać na nie recepty lub zlecenia;
B.U4.	dobierać i zlecać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne w zależności od potrzeb pacjenta;
B.U5.	stosować zasady zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych oraz nadzoru epidemiologicznego w różnych zakładach opieki zdrowotnej;
B.U6.	planować i przeprowadzać edukację personelu w zakresie profilaktyki i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych;
B.U7.	wykorzystywać wskaźniki jakości zarządzania opieką pielęgniarską w nadzorze epidemiologicznym;
B.U8.	uczyć pacjenta i jego rodzinę postępowania przed planowanym i po wykonanym procesie diagnostyki i terapii endoskopowej;
B.U9.	współuczestniczyć w procesie diagnostyki i terapii endoskopowej;
B.U10.	przewodzić dokumentację medyczną w pracowni endoskopowej;
B.U11.	diagnozować zagrożenia zdrowotne pacjenta z chorobą przewlekłą;
B.U12.	oceniać adaptację pacjenta do choroby przewlekłej;
B.U13.	udzielać porad osobom zagrożonym uzależnieniami i uzależnionym, wykorzystując transteoretyczny model zmian (Prochaska i DiClemente);
B.U14.	przygotowywać materiały edukacyjne dla pacjenta i jego rodziny w ramach poradnictwa zdrowotnego;
B.U15.	wykorzystywać zasoby technologiczne dla potrzeb poradnictwa zdrowotnego;

B.U16.	dobierać i stosować metody oceny stanu zdrowia pacjenta w ramach udzielania porad pielęgniarskich;
B.U17.	dokonywać wyboru i zlecać badania diagnostyczne w ramach posiadanych uprawnień zawodowych;
B.U18.	wdrażać działanie terapeutyczne w zależności od oceny stanu pacjenta w ramach posiadanych uprawnień zawodowych;
B.U19.	koordynować realizację świadczeń zdrowotnych dla pacjentów ze schorzeniami przewlekłymi;
B.U20.	opracowywać diagnozę potrzeb zdrowotnych i plan organizacji opieki oraz leczenia na poziomie organizacji i międzyinstytucjonalnym;
B.U21.	planować i koordynować proces udzielania świadczeń zdrowotnych, z uwzględnieniem kryterium jakości i efektywności;
B.U22.	dostosowywać do rozpoznanych potrzeb zdrowotnych dostępne programy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej;
B.U23.	wdrażać programy promocji zdrowia dla pacjentów i ich rodzin;
B.U24.	stosować wybrane metody edukacji zdrowotnej;
B.U25.	przewodzą działania w zakresie profilaktyki i prewencji chorób zakaźnych, chorób społecznych i chorób cywilizacyjnych;
B.U26.	reagować na swoje zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;
B.U27.	przygotowywać pacjenta z nadciśnieniem tętniczym, przewlekłą niewydolnością krążenia i zaburzeniami rytmu serca do samoopieki i samopielęgnacji;
B.U28.	planować i przeprowadzać edukację terapeutyczną pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji przy nadciśnieniu tętniczym, w przewlekłej niewydolności krążenia i przy zaburzeniach rytmu serca;
B.U29.	wykorzystywać nowoczesne technologie informacyjne do monitorowania pacjentów z chorobami układu krążenia;
B.U30.	wykonywać badania spirometryczne i interpretować ich wyniki;
B.U31.	sprawować specjalistyczną opiekę pielęgniarską nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych oraz technikach ciągłych (<i>Continuous Renal Replacement Therapy, CRRT</i>);
B.U32.	planować i przeprowadzać edukację terapeutyczną pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji podczas dializy i hemodializy;
B.U33.	planować i sprawować opiekę pielęgniarską nad pacjentem z niewydolnością narządową, przed i po przeszczepieniu narządów;
B.U34.	wykorzystywać aktualną wiedzę w celu zapewnienia wysokiego poziomu edukacji terapeutycznej pacjentów chorych na cukrzycę, ich rodzin i opiekunów;
B.U35.	planować i koordynować opiekę nad pacjentem chorym na cukrzycę;
B.U36.	motywować pacjenta chorego na cukrzycę do radzenia sobie z chorobą i do współpracy w procesie leczenia;
B.U37.	planować opiekę nad pacjentami z wybranymi chorobami nowotworowymi leczonymi systemowo;

B.U38.	stosować metody i środki łagodzące skutki uboczne chemioterapii i radioterapii;
B.U39.	rozpoznawać sytuację psychologiczną pacjenta i jego reakcje na chorobę oraz proces leczenia, a także udzielać mu wsparcia motywacyjno-edukacyjnego;
B.U40.	oceniać i klasyfikować rany przewlekłe;
B.U41.	dobierać opatrunki z uwzględnieniem rodzaju i stanu rany;
B.U42.	przygotowywać pacjenta i jego rodzinę do profilaktyki, samokontroli i pielęgnacji rany;
B.U43.	stosować nowoczesne techniki pielęgnacji przetok jelitowych i moczowych;
B.U44.	przygotowywać pacjenta ze stomią do samoopieki i zapewniać doradztwo w doborze sprzętu stomijnego;
B.U45.	oceniać natężenie bólu według skal z uwzględnieniem wieku pacjenta i jego stanu klinicznego;
B.U46.	dobierać i stosować metody leczenia farmakologicznego bólu oraz stosować metody niefarmakologicznego leczenia bólu w zależności od stanu klinicznego pacjenta;
B.U47.	Monitorować skuteczność leczenia przeciwbólowego;
B.U48.	przewodzić edukację pacjenta w zakresie samokontroli i samopielęgnacji w terapii bólu;
B.U49.	wykorzystywać standaryzowane narzędzia w przeprowadzaniu oceny stanu odżywienia pacjenta;
B.U50.	monitorować stan ogólny pacjenta w czasie leczenia żywieniowego;
B.U51.	przewodzić żywienie dojelitowe z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy perystaltycznej i żywienia pozajelitowego drogą żył centralnych i obwodowych;
B.U52.	przygotowywać sprzęt i urządzenia do wdrożenia wentylacji mechanicznej inwazyjnej, w tym wykonywać test aparatu;
B.U53.	obsługiwać respirator w trybie wentylacji nieinwazyjnej;
B.U54.	przygotowywać i stosować sprzęt do prowadzenia wentylacji nieinwazyjnej;
B.U55.	zapewniać pacjentowi wentylovanemu mechanicznie w sposób inwazyjny kompleksową opiekę pielęgniarską;
B.U56.	komunikować się z pacjentem wentylovanym mechanicznie z wykorzystaniem alternatywnych metod komunikacji;
B.U57.	oceniać potrzeby zdrowotne pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjenta uzależnionego, a także planować interwencje zdrowotne;
B.U58.	analizować i dostosowywać do potrzeb pacjenta dostępne programy promocji zdrowia psychicznego;
B.U59.	rozpoznawać sytuację życiową pacjenta w celu zapobiegania jego izolacji społecznej;
B.U60.	przewodzić psychoedukację pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją i

	zaburzeniami lękowymi, oraz pacjenta uzależnionego i jego rodziny (opiekuna), a także stosować treningi umiejętności społecznych jako formę rehabilitacji psychiatrycznej;
B.U61.	sprawować zaawansowaną opiekę pielęgniarką nad pacjentem z zaburzeniami układu nerwowego, w tym z chorobami degeneracyjnymi.
C. BADANIA NAUKOWE I ROZWÓJ PIELEŃNIARSTWA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Badania naukowe w pielęgniarstwie, C-BNwP (II: 15W, 15S, III: 15S, IV: 15S) 2. Statystyka medyczna, C-SM (II: 20W, 15ĆW, III: 15ĆW) 3. Informacja naukowa, C-IN (III: 10W, 10S) 4. Praktyka pielęgniarska oparta na dowodach naukowych, C-PPonDN (I: 10W, 10ĆW) 5. Pielęgniarstwo w perspektywie międzynarodowej, C-PwPM (III: 10W, 10S) 	
WIEDZA	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:
C.W1.	kierunki, zakres i rodzaj badań naukowych w pielęgniarstwie;
C.W2.	reguły dobrych praktyk w badaniach naukowych;
C.W3.	metody i techniki badawcze stosowane w badaniach naukowych w pielęgniarstwie;
C.W4.	zasady przygotowywania baz danych do analiz statystycznych;
C.W5.	narzędzia informatyczne, testy statystyczne i zasady opracowywania wyników badań naukowych;
C.W6.	źródła naukowej informacji medycznej;
C.W7.	sposoby wyszukiwania informacji naukowej w bazach danych;
C.W8.	zasady praktyki opartej na dowodach naukowych w medycynie (<i>evidence based medicine</i>) i w pielęgniarstwie (<i>evidence based nursing practice</i>);
C.W9.	systemy kształcenia przeddyplomowego i podyplomowego pielęgniarek w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
C.W10.	procedurę uznawania kwalifikacji zawodowych pielęgniarek w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
C.W11.	systemy opieki pielęgniarskiej i współczesne kierunki rozwoju opieki pielęgniarskiej;
C.W12.	zasady dostępu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej do świadczeń zdrowotnych w świetle prawa Unii Europejskiej;
C.W13.	rolę i priorytety polityki zdrowotnej Światowej Organizacji Zdrowia oraz Komisji Europejskiej;

UMIEJĘTNOŚCI	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie umiejętności absolwent potrafi:
C.U1.	wskazywać kierunki i zakres badań naukowych w pielęgniarstwie;
C.U2.	zaplanować badanie naukowe i omówić jego cel oraz spodziewane wyniki;
C.U3.	przeprowadzić badanie naukowe, zaprezentować i zinterpretować jego wyniki oraz odnieść je do aktualnego stanu wiedzy;
C.U4.	przygotowywać bazy danych do obliczeń statystycznych;
C.U5.	stosować testy parametryczne i nieparametryczne dla zmiennych zależnych i niezależnych;
C.U6.	korzystać ze specjalistycznej literatury naukowej krajowej i zagranicznej, naukowych baz danych oraz informacji i danych przekazywanych przez międzynarodowe organizacje i stowarzyszenia pielęgniarские;
C.U7.	przygotowywać rekomendacje w zakresie opieki pielęgniarstwiej w oparciu o dowody naukowe.

**PODSTAWY KLINICZNE WYBRANYCH SPECJALNOŚCI – MODUŁ DO WYBORU:
D1 lub D2**

Godziny do dyspozycji Uczelni: 120 godzin (10,5 pkt ECTS)

***D1 - KLINIKA WSPÓŁCZESNYCH CHOROÓB PRZEWLEKŁYCH Z UWZGLĘDNIENIEM
PROBLEMÓW ONKOLOGICZNYCH***

- 1. Pulmonologia z uwzględnieniem problemów ludzi starszych, D1-PzUPLS (I: 10W, 10ZP)**
- 2. Podstawy urologii i nefrologii z uwzględnieniem problemów ludzi starszych oraz dializoterapia, D1-PUiNzUPLSoD (I: 10W, 10ZP)**
- 3. Schorzenia krwi związane z wiekiem, D1-SKZzW (I: 10W, 10ĆW)**
- 4. Wybrane zagadnienia z kardiologii z elementami kardiologii inwazyjnej, D1-WZzKzEKI (II: 10W, 10ĆW)**
- 5. Zmiany endokrynne, cukrzyca i inne choroby metaboliczne w starszym wieku, D1-ZECiChMwSW (II: 10W, 10ĆW)**
- 6. Psychiatria z uwzględnieniem psychospołecznych problemów ludzi starszych, D1- PzUPPLS (III: 10W)**
- 7. Ocena stanu zdrowia pacjenta w wieku podeszłym, D1-OSZPwWP (III: 10ZP)**

***D2 - WYBRANE ZAGADNIENIA Z ZAKRESU CHIRURGII Z UWZGLĘDNIENIEM
PROBLEMÓW ONKOLOGICZNYCH, PROBLEMÓW GERIATRYCZNYCH
I WSPÓŁCZESNYCH METOD LECZENIA CHIRURGICZNEGO Z ELEMENTAMI
CHIRURGII PLASTYCZNEJ I PIELEŃNIARSTWO OPERACYJNE***

- 1. Gastroenterochirurgia z uwzględnieniem problemów ludzi starszych, D2-GzUPLS (I: 10W, 10ĆW)**

<p>2. Wybrane zagadnienia z ortopedii i traumatologii, D2-WZzOiT (I: 10W, 10ZP)</p> <p>3. Wybrane zagadnienia z neurochirurgii, D2-WZzN (I: 10W, 10ZP)</p> <p>4. Podstawy angiologii z uwzględnieniem problemów ludzi starszych, D2-PAzUPLS (II: 10W, 10ĆW)</p> <p>5. Podstawy chirurgii plastycznej i medycyny estetycznej, D2-PCHP (II: 10W, 10ĆW)</p> <p>6. Podstawy pielęgniarstwa operacyjnego, D2-PPO (III: 10W, 10ZP)</p>	
*WIEDZA	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:
D.W1.	mechanizmy działania produktów leczniczych oraz ich przemiany w ustroju zależne od wieku i problemów zdrowotnych;
D.W2.	regulacje prawne związane z refundacją leków, wyrobów medycznych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
D.W3.	zasady ordynowania produktów leczniczych zawierających określone substancje czynne, z wyłączeniem leków zawierających substancje bardzo silnie działające, środki odurzające i substancje psychotropowe, oraz określonych wyrobów medycznych, w tym wystawiania na nie recept lub zleceń;
D.W4.	objawy i skutki uboczne działania leków zawierających określone substancje czynne;
D.W5.	założenia organizacji i nadzoru epidemiologicznego w zakładach opieki zdrowotnej;
D.W6.	uwarunkowania występowania, kontroli i profilaktyki zakażeń szpitalnych w różnych oddziałach szpitalnych, z uwzględnieniem czynników etologicznych, w tym patogenów alarmowych;
D.W7.	zasady planowania, opracowania, wdrażania i nadzorowania działań zapobiegawczych oraz przeciwepidemicznych;
D.W8.	organizację i funkcjonowanie pracowni endoskopowej oraz zasady wykonywania procedur endoskopowych;
D.W9.	diagnostyczne i terapeutyczne możliwości endoskopii w zakresie przewodu pokarmowego, dróg oddechowych, urologii, ginekologii, laryngologii, anestezjologii i ortopedii;
D.W10.	zasady prowadzenia dokumentacji medycznej obowiązujące w pracowni endoskopowej;
D.W11.	założenia teoretyczne poradnictwa w pracy pielęgniarki bazujące na regulacjach prawnych i transteoretycznym modelu zmiany (Prochaska i DiClemente);
D.W12.	predyktory funkcjonowania człowieka zdrowego i chorego, z uwzględnieniem choroby przewlekłej;
D.W13.	metody oceny stanu zdrowia pacjenta w poradnictwie pielęgniarstwie;
D.W14.	zasady postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych problemów zdrowotnych;
D.W15.	zasady doboru badań diagnostycznych i interpretacji ich wyników w zakresie posiadanych uprawnień zawodowych;
D.W16.	modele opieki koordynowanej funkcjonujące w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach;

D.W17.	regulacje prawne w zakresie koordynacji opieki zdrowotnej nad świadczeniobiorcą w systemie ochrony zdrowia;
D.W18.	zasady koordynowania programów zdrowotnych oraz procesu organizacji i udzielania świadczeń zdrowotnych w różnych obszarach systemu ochrony zdrowia;
D.W19.	zasady funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych w opiece zdrowotnej;
D.W20.	założenia i zasady opracowywania standardów postępowania pielęgniarskiego z uwzględnieniem praktyki opartej na dowodach naukowych w medycynie (evidence based medicine) i w pielęgniarstwie (evidence based nursing practice);
D.W21.	założenia i zasady tworzenia oraz ewaluacji programów zdrowotnych oraz metody edukacji terapeutycznej;
D.W22.	zakres profilaktyki i prewencji chorób zakaźnych, chorób społecznych i chorób cywilizacyjnych;
D.W23.	badania profilaktyczne oraz programy profilaktyczne finansowane ze środków publicznych przez Narodowy Fundusz Zdrowia;
D.W24.	zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego i opieki nad pacjentami z nadciśnieniem tętniczym, zaburzeniami rytmu serca, przewlekłą niewydolnością krążenia oraz nowoczesne technologie wykorzystywane w terapii i monitorowaniu pacjentów z chorobami układu krążenia;
D.W25.	patomechanizm, objawy, diagnostykę i postępowanie pielęgniarskie w przewlekłej niewydolności oddechowej;
D.W26.	technikę badania spirometrycznego;
D.W27.	standardy specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych i technikach ciągłych (Continuous Renal Replacement Therapy, CRRT);
D.W28.	zasady funkcjonowania stacji dializ i leczenia nerkozastępczego (ciągła ambulatoryjna dializa otrzewnowa CADO, ambulatoryjna dializa otrzewnowa ADO, hemodializa, hiperalimentacja);
D.W29.	przyczyny i zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego oraz opieki nad pacjentami z niewydolnością narządową;
D.W30.	zasady opieki nad pacjentem przed i po przeszczepieniu narządów;
D.W31.	zasady i metody prowadzenia edukacji terapeutycznej pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji w cukrzycy, astmie i przewlekłej obturacyjnej chorobie płuc;
D.W32.	patomechanizm cukrzycy, astmy i przewlekłej obturacyjnej choroby płuc oraz powikłania i zasady koordynacji działań związanych z prowadzeniem edukacji terapeutycznej;
D.W33.	etiopatogenezę nowotworzenia, epidemiologię i profilaktykę chorób nowotworowych;
D.W34.	zasady leczenia i opieki nad pacjentem z chorobą nowotworową, w tym terapii spersonalizowanej;
D.W35.	zasady i sposoby pielęgnowania pacjenta po radioterapii i chemioterapii;
D.W36.	metody rozpoznawania reakcji pacjenta na chorobę i leczenie onkologiczne;

D.W37.	metody oceny ran przewlekłych i ich klasyfikację;
D.W38.	nowoczesne metody terapii i rolę hiperbarii tlenowej oraz terapii podciśnieniowej w procesie leczenia najczęściej występujących ran przewlekłych, w szczególności owrzodzeń żylnych, owrzodzeń niedokrwiennych, odleżyn, odmrożeń, zespołu stopy cukrzycowej;
D.W39.	zasady doboru opatrunków w leczeniu ran przewlekłych;
D.W40.	zasady przygotowania pacjenta i jego rodziny w zakresie profilaktyki występowania ran oraz ich powikłań;
D.W41.	zasady oceny funkcjonowania przetoki jelitowej i moczowej oraz ich powikłań;
D.W42.	zasady przygotowania pacjenta z przetoką jelitową i moczową oraz jego rodziny do samoobserwacji i samoopieki oraz zasady doboru sprzętu stomijnego i jego refundacji;
D.W43.	metody oceny bólu w różnych sytuacjach klinicznych i farmakologiczne oraz niefarmakologiczne metody jego leczenia;
D.W44.	zasady współpracy z zespołem żywieniowym w planowaniu i realizacji metod, technik oraz rodzajów żywienia dojelitowego i pozajelitowego w ramach profilaktyki powikłań;
D.W45.	zasady stosowania nowoczesnych metod tlenoterapii, monitorowania stanu pacjenta leczonego tlenem i toksyczności tlenu;
D.W46.	wskazania i zasady stosowania wentylacji mechanicznej inwazyjnej i nieinwazyjnej oraz możliwe powikłania jej zastosowania;
D.W47.	wpływ choroby przewlekłej na funkcjonowanie psychofizyczne człowieka i kształtowanie więzi międzyludzkich;
D.W48.	przyczyny, objawy i przebieg depresji, zaburzeń lękowych oraz uzależnień;
D.W49.	zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjentem uzależnionym;
D.W50.	zakres pomocy i wsparcia w ramach świadczeń oferowanych osobom z problemami zdrowia psychicznego i ich rodzinom lub opiekunom;
D.W51.	zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentem z zaburzeniami układu nerwowego, w tym chorobami degeneracyjnymi.
D.W52.	zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentem z zaburzeniami układu nerwowego, w tym chorobami degeneracyjnymi.
*UMIĘJĘTNOŚCI	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie umiejętności absolwent potrafi:
D.U1.	dobierać i przygotowywać zapis form recepturowych leków zawierających określone substancje czynne, na podstawie ukierunkowanej oceny stanu pacjenta;
D.U2.	interpretować charakterystyki farmaceutyczne produktów leczniczych;
D.U3.	ordynować leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby

	medyczne oraz wystawiać na nie recepty lub zlecenia;
D.U4.	dobierać i zlecać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne w zależności od potrzeb pacjenta;
D.U5.	stosować zasady zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych oraz nadzoru epidemiologicznego w różnych zakładach opieki zdrowotnej;
D.U6.	planować i przeprowadzać edukację personelu w zakresie profilaktyki i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych;
D.U7.	wykorzystywać wskaźniki jakości zarządzania opieką pielęgniarską w nadzorze epidemiologicznym;
D.U8.	uczyć pacjenta i jego rodzinę postępowania przed planowanym i po wykonanym procesie diagnostyki i terapii endoskopowej;
D.U9.	współuczestniczyć w procesie diagnostyki i terapii endoskopowej;
D.U10.	przewodzić dokumentację medyczną w pracowni endoskopowej;
D.U11.	diagnozować zagrożenia zdrowotne pacjenta z chorobą przewlekłą;
D.U12.	oceniać adaptację pacjenta do choroby przewlekłej;
D.U13.	udzielać porad osobom zagrożonym uzależnieniami i uzależnionym, wykorzystując transteoretyczny model zmian (Prochaska i DiClemente);
D.U14.	przygotowywać materiały edukacyjne dla pacjenta i jego rodziny w ramach poradnictwa zdrowotnego;
D.U15.	wykorzystywać zasoby technologiczne dla potrzeb poradnictwa zdrowotnego;
D.U16.	dobierać i stosować metody oceny stanu zdrowia pacjenta w ramach udzielania porad pielęgniarskich;
D.U17.	dokonywać wyboru i zlecać badania diagnostyczne w ramach posiadanych uprawnień zawodowych;
D.U18.	wdrażać działanie terapeutyczne w zależności od oceny stanu pacjenta w ramach posiadanych uprawnień zawodowych;
D.U19.	koordynować realizację świadczeń zdrowotnych dla pacjentów ze schorzeniami przewlekłymi;
D.U20.	opracowywać diagnozę potrzeb zdrowotnych i plan organizacji opieki oraz leczenia na poziomie organizacji i międzyinstytucjonalnym;
D.U21.	planować i koordynować proces udzielania świadczeń zdrowotnych, z uwzględnieniem kryterium jakości i efektywności;
D.U22.	dostosowywać do rozpoznanych potrzeb zdrowotnych dostępne programy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej;
D.U23.	wdrażać programy promocji zdrowia dla pacjentów i ich rodzin;
D.U24.	stosować wybrane metody edukacji zdrowotnej;
D.U25.	przewodzić działania w zakresie profilaktyki i prewencji chorób zakaźnych, chorób społecznych i chorób cywilizacyjnych;
D.U26.	reagować na swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;

D.U27.	przygotowywać pacjenta z nadciśnieniem tętniczym, przewlekłą niewydolnością krążenia i zaburzeniami rytmu serca do samoopieki i samopielęgnacji;
D.U28.	planować i przeprowadzać edukację terapeutyczną pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji przy nadciśnieniu tętniczym, w przewlekłej niewydolności krążenia i przy zaburzeniach rytmu serca;
D.U29.	wykorzystywać nowoczesne technologie informacyjne do monitorowania pacjentów z chorobami układu krążenia;
D.U30.	wykonywać badania spirometryczne i interpretować ich wyniki;
D.U31.	sprawować specjalistyczną opiekę pielęgniarską nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych oraz technikach ciągłych (Continuous Renal Replacement Therapy, CRRT);
D.U32.	planować i przeprowadzać edukację terapeutyczną pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji podczas dializy i hemodializy;
D.U33.	planować i sprawować opiekę pielęgniarską nad pacjentem z niewydolnością narządową, przed i po przeszczepieniu narządów;
D.U34.	wykorzystywać aktualną wiedzę w celu zapewnienia wysokiego poziomu edukacji terapeutycznej pacjentów chorych na cukrzycę, ich rodzin i opiekunów;
D.U35.	planować i koordynować opiekę nad pacjentem chorym na cukrzycę;
D.U36.	motywować pacjenta chorego na cukrzycę do radzenia sobie z chorobą i do współpracy w procesie leczenia;
D.U37.	planować opiekę nad pacjentami z wybranymi chorobami nowotworowymi leczonymi systemowo;
D.U38.	stosować metody i środki łagodzące skutki uboczne chemioterapii i radioterapii;
D.U39.	rozpoznawać sytuację psychologiczną pacjenta i jego reakcje na chorobę oraz proces leczenia, a także udzielać mu wsparcia motywacyjno-edukacyjnego;
D.U40.	oceniać i klasyfikować rany przewlekłe;
D.U41.	dobierać opatrunki z uwzględnieniem rodzaju i stanu rany;
D.U42.	przygotowywać pacjenta i jego rodzinę do profilaktyki, samokontroli i pielęgnacji rany;
D.U43.	stosować nowoczesne techniki pielęgnacji przetok jelitowych i moczowych;
D.U44.	przygotowywać pacjenta ze stomią do samoopieki i zapewniać doradztwo w doborze sprzętu stomijnego;
D.U45.	oceniać natężenie bólu według skal z uwzględnieniem wieku pacjenta i jego stanu klinicznego;
D.U46.	dobierać i stosować metody leczenia farmakologicznego bólu oraz stosować metody nefarmakologicznego leczenia bólu w zależności od stanu klinicznego pacjenta;
D.U47.	monitorować skuteczność leczenia przeciwbólowego;
D.U48.	przewodzić edukację pacjenta w zakresie samokontroli i samo pielęgnacji w terapii bólu;

D.U49.	wykorzystywać standaryzowane narzędzia w przeprowadzaniu oceny stanu odżywienia pacjenta;
D.U50.	monitorować stan ogólny pacjenta w czasie leczenia żywieniowego;
D.U51.	przewodzić żywienie dojelitowe z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy perystaltycznej i żywienia pozajelitowego drogą żył centralnych i obwodowych;
D.U52.	przygotowywać sprzęt i urządzenia do wdrożenia wentylacji mechanicznej inwazyjnej, w tym wykonywać test aparatu;
D.U53.	obsługiwać respirator w trybie wentylacji nieinwazyjnej;
D.U54.	przygotowywać i stosować sprzęt do prowadzenia wentylacji nieinwazyjnej;
D.U55.	zapewniać pacjentowi wentylovanemu mechanicznie w sposób inwazyjny kompleksową opiekę pielęgniarską;
D.U56.	komunikować się z pacjentem wentylovanym mechanicznie z wykorzystaniem alternatywnych metod komunikacji;
D.U57.	oceniać potrzeby zdrowotne pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjenta uzależnionego, a także planować interwencje zdrowotne;
D.U58.	analizować i dostosowywać do potrzeb pacjenta dostępne programy promocji zdrowia psychicznego;
D.U59.	rozpoznawać sytuację życiową pacjenta w celu zapobiegania jego izolacji społecznej;
D.U60.	przewodzić psychoedukację pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjenta uzależnionego i jego rodziny (opiekuna), a także stosować treningi umiejętności społecznych jako formę rehabilitacji psychiatrycznej;
D.U61.	sprawować zaawansowaną opiekę pielęgniarską nad pacjentem z zaburzeniami układu nerwowego, w tym z chorobami degeneracyjnymi.

W grupie zajęć z obszaru D przyporządkowano efekty kształcenia z grupy zajęć B

Kompetencje społeczne kształtuje się w obrębie:	
<ul style="list-style-type: none"> • nauk społecznych i humanistycznych (A), • zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej (B), • badań naukowych i rozwoju pielęgniarstwa (C), • podstaw klinicznych w wybranych specjalnościach (D) – moduł do wyboru: D1 lub D2 	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:
KS.1.	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;

KS.2.	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
KS.3.	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową;
KS.4.	rozwiązywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań;
KS.5.	ponoszenia odpowiedzialności za realizowane świadczenia zdrowotne;
KS.6.	wykazywania profesjonalnego podejścia do strategii marketingowych przemysłu farmaceutycznego i reklamy jego produktów.
E. PRZEDMIOT NIEOBOWIĄZKOWY	
1. Wychowanie fizyczne, E-WF (30 godzin)	
UMIEJĘTNOŚCI	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie umiejętności absolwent potrafi:
E.U1.	posiada specjalistyczne umiejętności ruchowe z zakresu wybranych form aktywności fizycznej niezbędnych dla studiowanego kierunku.
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:
E.KS.1.	podejmuje działania zespołowe ponosząc odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania pełniąc w zespole różne role;
E.KS.2.	realizuje zadania w sposób zapewniający bezpieczeństwo własne i otoczenia w tym przestrzega zasad BHP;
E.KS.3.	dba o stan własnego zdrowia oraz sprawność ruchową niezbędną do wykonywania zawodu.
F. EGZAMIN DYPLOMOWY	
1. Praca dyplomowa/ Egzamin magisterski, F-ED	
WIEDZA	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:
F.W1.	kierunki, zakres i rodzaj badań naukowych w pielęgniarstwie;
F.W2.	reguły dobrych praktyk w badaniach naukowych;
F.W3.	metody i techniki badawcze stosowane w badaniach naukowych w pielęgniarstwie;
F.W4.	zasady praktyki opartej na dowodach naukowych w medycynie (evidence based medicine) i w pielęgniarstwie (evidence based nursing practice);
F.W5.	narzędzia informatyczne, testy statystyczne i zasady opracowywania wyników badań naukowych;

F.W6.	źródła naukowej informacji medycznej;
UMIEJĘTNOŚCI	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie umiejętności absolwent potrafi:
F.U1.	przeprowadzić badanie naukowe, zaprezentować i zinterpretować jego wyniki oraz odnieść je do aktualnego stanu wiedzy;
F.U2.	stosować testy parametryczne i nieparametryczne dla zmiennych zależnych i niezależnych;
F.U3.	korzystać ze specjalistycznej literatury naukowej krajowej i zagranicznej, naukowych baz danych oraz informacji i danych przekazywanych przez międzynarodowe organizacje i stowarzyszenia pielęgniarskie;
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:
KS.1.	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;
KS.2.	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
KS.3.	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową;
KS.4.	rozwiązywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań;
KS.5.	ponoszenia odpowiedzialności za realizowane świadczenia zdrowotne;
KS.6.	wykazywania profesjonalnego podejścia do strategii marketingowych przemysłu farmaceutycznego i reklamy jego produktów.

Do przygotowania pracy dyplomowej o charakterze badawczym przypisano ww. efekty uczenia się. Przygotowanie do egzaminu dyplomowego obejmuje efekty uczenia się w zakresie wszystkich grup zajęć.

Efekty uczenia się uzupełniające na studiach drugiego stopnia:

dla studentów, którzy są absolwentami studiów pierwszego stopnia rozpoczętych przed rokiem akademickim 2016/2017 i nie ukończyli kursu specjalistycznego, o którym mowa w art. 15a ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 576, z późn. zm.), w zakresie wystawiania recept na leki, środki spożywcze specjalistycznego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne, niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich.

A. NAUKI PODSTAWOWE (NP) 1. Farmakologia, A-F_u (I: 15W, 10ĆW)	
WIEDZA	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:
A.W21.	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania;
A.W22.	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;
A.W23.	ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków;
A.W24.	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich;
UMIEJĘTNOŚCI	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie umiejętności absolwent potrafi:
A.U8.	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;
A.U9.	wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;
A.U10.	przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;

D. NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI PIELĘGNIARSKIEJ 1. Dietetyka, C-D_u (I: 2W, 2ĆW) 2. Podstawowa opieka zdrowotna, C-POZ_u (I: 5W, 10ZP)	
WIEDZA	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:
C.W25.	rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego;
* D.W4.	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia.
UMIEJĘTNOŚCI	
Symbol efektu uczenia się	W zakresie umiejętności absolwent potrafi:
C.U37.	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;
* D.U13.	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;
* D.U14.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia.

* Umożliwiając studentom będącym absolwentami studiów pierwszego stopnia, którzy rozpoczęli kształcenie przed rokiem akademickim 2016/2017 i nie ukończyli kursu specjalistycznego, o którym mowa w art. 15a ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 576, z późn. zm.), osiągnięcie szczegółowych efektów uczenia się określonych dla studiów pierwszego stopnia w zakresie wystawiania recept na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne, niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich, dodano efekty uczenia się z obszaru NAUK W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ (D)

KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
Kompetencje społeczne kształtuje się w obrębie nauk podstawowych (A), nauk społecznych i humanistycznych (B) nauk z zakresu podstaw opieki pielęgniarskiej (C) i nauk z zakresu specjalistycznej opieki pielęgniarskiej (D).	
Symbol efektu uczenia się	w zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:
KS.1.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
KS.2.	przestrzegania praw pacjenta;
KS.3.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
KS.4.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
KS.5.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
KS.6.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
KS.7.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Andrzej Brodziak	prof. dr hab. n. med., Dziekan Wydziału Nauk Medycznych w PWSZ w Nysie
Agnieszka Wolińska-Grabowska	dr n. med., prof. PWSZ w Nysie, Prodziekan Wydziału Nauk Medycznych, kierunek <i>pielęgniarstwo</i> w PWSZ w Nysie
Alicja Różyk-Myrta	dr n. hum., starszy wykładowca, Prodziekan Wydziału Nauk Medycznych, kierunek <i>pielęgniarstwo</i> w PWSZ w Nysie
Dariusz Klonowski	mgr piel., wykładowca, naczelny pielęgniarz ZOZ w Nysie, członek Rady Programowej, koordynator współpracy międzynarodowej na kierunku <i>pielęgniarstwo</i> w PWSZ w Nysie
Estera Kołat	mgr piel., instruktor, koordynator kształcenia praktycznego na kierunku <i>pielęgniarstwo</i> w PWSZ w Nysie
Monika Śliwa	mgr, kierownik Dziekanatu dla kierunku <i>pielęgniarstwo</i> w PWSZ w Nysie
Konsultacje:	
Mariusz Kołosowski	dr inż., profesor PWSZ w Nysie, Prorektor ds. studenckich i dydaktyki w PWSZ w Nysie

Prezentacja uczelni

PWSZ w Nysie to nowoczesny ośrodek edukacyjno-naukowy, kształcący młodzież i inne grupy wiekowe. Uczelnia od roku założenia (2001) dba o ustawiczny rozwój: oferty dydaktycznej, pracowników, infrastruktury i stopnia internacjonalizacji.

Pierwszoplanowym zadaniem w obszarze dydaktyki jest kształcenie umiejętności praktycznych bezpośrednio przygotowujące do pracy w zawodzie oraz kompetencji niezbędnych do podjęcia dalszej nauki w uczelniach akademickich w Polsce i za granicą-

Strukturę Uczelni tworzy 7 wydziałów, w obrębie których prowadzone jest kształcenie na 12 kierunkach studiów:

1. Wydział Nauk o Bezpieczeństwie:
 - *bezpieczeństwo wewnętrzne* – studia licencjackie oraz studia magisterskie;
2. Wydział Nauk Ekonomicznych:
 - *finanse i rachunkowość* – studia licencjackie;
3. Wydział Jazzu:
 - *jazz i muzyka estradowa* – studia licencjackie;
4. Wydział Nauk Medycznych:
 - *pielęgniarstwo* – studia licencjackie i studia magisterskie,
 - *ratownictwo medyczne* – studia licencjackie;
5. Wydział Nauk o Zdrowiu i Kulturze Fizycznej:
 - *dietetyka* – studia licencjackie,
 - *kosmetologia* – studia licencjackie,
 - *psychofizyczne kształtowanie człowieka* – studia licencjackie;
6. Wydział Nauk Technicznych:
 - architektura – studia inżynierskie,
 - informatyka – studia inżynierskie,
 - zarządzanie i inżynieria produkcji – studia inżynierskie;
7. Wydział Neofilologii:
 - *filologia* – studia licencjackie, specjalności:
 - a. *filologia angielska*,
 - b. *filologia germańska*

oraz Studium Języków Obcych.

Strukturę uzupełniają jednostki dydaktyczne o charakterze ogólnouczelnianym:

Biblioteka, Biuro Karier, Biuro Współpracy Międzynarodowej, Biuro Projektów, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości, Punkt EuroIndia Polska prowadzony we współpracy z Indo-European Education Foundation (IEEF), Biuro Obsługi Informatycznej, Biuro Pomocy Materialnej i Obsługi Osób Niepełnosprawnych, Centrum Konserwacji Zabytków, Biuro Praktyk Zawodowych, Oficyna Wydawnicza oraz Regionalne Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Innowacyjnych

PWSZ w Nysie jest uczelnią charakteryzującą się efektywnym, nowoczesnym sposobem zarządzania doskonalonym zgodnie z normą PN EN ISO 9001:2015.

Od prawie dwudziestu lat Uczelnia stanowi ośrodek stymulujący rozwój regionu i wpisujący się w akademickie tradycje Nysy.

Wydział Nauk Medycznych - kierunek *pielęgniarstwo*

Zasadniczym zadaniem Wydziału Nauk Medycznych jest zapewnienie najwyższej jakości kształcenia na kierunku *pielęgniarstwo* i kierunku *ratownictwo medyczne* oraz ustawiczny rozwój dydaktyczny, zawodowy i naukowy pracowników, którzy oprócz zadań dydaktycznych i popularyzujących naukę, prowadzą projekty badawcze osadzone w ich praktyce zawodowej i związane z potrzebami środowiska lokalnego. Wydział Nauk Medycznych prowadzi kierunek studiów *pielęgniarstwo* o profilu praktycznym, na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia. Studia pierwszego stopnia uruchomiono w roku akademickim 2002/2003.

Studia magisterskie uruchomiono w roku akademickim 2015/2016. Studia magisterskie na kierunku *pielęgniarstwo* prowadzone w PWSZ w Nysie mają swój wyróżniający się program, w którym zawarto treści odnoszące się do współczesnych problemów demograficznych Opolszczyzny związanych ze starzejącym się społeczeństwem.

Również w roku akademickim 2015/2016 na potrzeby społeczności lokalnej i potencjalnych kandydatów z regionów ościennych uruchomiono pierwsze w Polsce stacjonarne studia pierwszego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* w trybie, tzw. studiów weekendowych..

Kierunek *pielęgniarstwo* jest kierunkiem praktycznym, realizującym znaczną liczbę godzin kształcenia praktycznego, które prowadzone jest w podmiotach leczniczych na terenie powiatu i województwa.

W bliskiej perspektywie zostanie wprowadzone kształcenie na odległość i utworzone Monoprofilowe Centrum Symulacji Medycznej, w którym planujemy wprowadzić innowacyjny egzamin kliniczny, tzw. egzamin OSCE, jako część egzaminu dyplomowego. Aktualnie - w porozumieniu z przedstawicielami podmiotów leczniczych - ma miejsce badanie rynku pod kątem zasadności utworzenia kształcenia podyplomowego w zakresie określonych dziedzin Pielęgniarstwa, zgodnie z aktualnymi wymogami rynku pracy.

Zmniejszająca się z roku na rok liczba potencjalnych studentów w Polsce wymusza konieczność zwiększania działań promujących Uczelnię, których pozytywnym efektem jest jeszcze intensywniejsza współpraca kierunku *pielęgniarstwo* z: instytucjami edukacyjnymi, podmiotami leczniczymi, stowarzyszeniami, mediami i samorządem terytorialnym na terenie województwa opolskiego i poza nim.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Na Wydziale Nauk Medycznych w PWSZ w Nysie na kierunku *pielęgniarstwo* prowadzone są studia pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym.

Studia pierwszego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* trwają 6 semestrów i kończą się egzaminem dyplomowym oraz uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata pielęgniarstwa.

Studia drugiego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* trwają 4 semestry i również kończą się egzaminem dyplomowym i uzyskaniem tytułu magistra pielęgniarstwa.

Programy studiów pierwszego i drugiego stopnia zostały przygotowane zgodnie z obowiązującym standardem kształcenia zawartym w *Rozporządzeniu MNiSW z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego* (Dz. U. z dnia 21 sierpnia 2019 r., poz. 1573), zatwierdzone *Uchwałą Nr 85/2018/2019 i Nr 86/2018/2019 Senatu PWSZ w Nysie z dnia 20.09.2019 r.* i spełniają odpowiednie wymagania

pod względem profesjonalnego przygotowania zawodowego absolwentów do potrzeb aktualnego medycznego rynku pracy w Polsce i krajach Unii Europejskiej.

Misja Uczelni jest następująca: „Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie jest nowoczesnym ośrodkiem edukacyjno-naukowym kształcącym młodzież oraz inne grupy wiekowe. Uczelnia stawia na rozwój oferty kształcenia, pracowników, zaplecza dydaktyczno-naukowego oraz internacjonalizację. Kształci i rozwija umiejętności, które pozwalają podejmować pracę w wyuczonym zawodzie, a także kontynuować studia na uczelniach akademickich w Polsce i Europie. Jest Uczelnią wpisującą się w akademicką tradycję Nysy i ukierunkowaną na współpracę z regionem”.

Strategia rozwoju Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nysie na lata 2017-2020 została uchwalona przez Senat Uczelni 18 listopada 2016 r. i zmodyfikowana 25 listopada 2017 r. Zakłada ona trzy cele strategiczne: najwyższą jakość kształcenia, nowoczesne i efektywne zarządzanie Uczelnią oraz wiodącą rolę Uczelni w rozwoju regionu.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku *pielęgniarstwo* doskonale wpisują się w misję i strategię PWSZ w Nysie.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie jest Uczelnią przygotowującą do zawodu, między innymi do zawodu pielęgniarki/ pielęgniarskiego zgodnie z potrzebami regionu.

Program studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* nawiązuje do misji Uczelni, będącej uczelnią zawodową w dużym stopniu kształcąca dla potrzeb regionu, ale nie zapominającą o wyzwaniach globalizacji. Prowadzenie kształcenia na kierunku *pielęgniarstwo* obrazuje szeroką działalność dydaktyczną i naukową kierunku skierowaną na problemy demograficzno-społeczne naszego regionu. Stale rozwijający się Szpital Powiatowy w Nysie oraz Specjalistyczny Szpital w Głuchołazach daje możliwość prowadzenia praktycznej nauki zawodu na kierunku *pielęgniarstwo*, a jednocześnie pozyskuje dobrze wykwalifikowaną kadrę pielęgniarską przygotowaną zgodnie z potrzebami rynku świadczeń zdrowotnych.

Prowadzone w PWSZ w Nysie od roku 2002 kształcenie na kierunku *pielęgniarstwo* na poziomie studiów licencjackich, uruchomienie w roku 2008 licencjackich studiów pomostowych i rozpoczęcie kształcenia pielęgniarek posiadających już dyplom ukończenia szkoły kształcącej w zawodzie pielęgniarki, a następnie w roku 2015/2016 wprowadzenie kształcenia na poziomie studiów drugiego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* w znacznym stopniu przyczyniło się do wzrostu liczby wykwalifikowanych pielęgniarek/pielęgniarskiego w województwie opolskim i ościennych oraz miało znamienny, pozytywny wpływ na wzrost kompetencji zawodowych pielęgniarek/ pielęgniarskiego z obszaru naszego regionu i innych.

Kolejnym krokiem zwiększającym zainteresowanie kształceniem na kierunku *pielęgniarstwo* w PWSZ w Nysie było uruchomienie w roku 2015/2016 stacjonarnych studiów pierwszego stopnia w trybie weekendowym. Taka forma kształcenia umożliwiła i nadal umożliwi wielu osobom, w szczególności takim, które w innych zawodach miały trudności w znalezieniu pracy, zdobycie nowego, potrzebnego społecznie zawodu pielęgniarki/pielęgniarskiego. Zaobserwowano znaczny wzrost liczby kandydatów na kierunek *pielęgniarstwo* w PWSZ w Nysie po wprowadzeniu, tzw. studiów weekendowych.

Ponadto studenci studiów pierwszego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* zdobywają dodatkowe kwalifikacje z zakresu podstaw pielęgniarstwa operacyjnego, co stanowi odpowiedź na deficyty pielęgniarek instrumentariuszek w szpitalach na terenie Opolszczyzny.

Na podstawie obserwowanych zjawisk społeczno-demograficznych zaprojektowano ogólne i szczegółowe efekty kształcenia, które zostały wprowadzone do planu i programu studiów magisterskich jako dodatkowe treści kształcenia, tworząc specyfikę studiów magisterskich w PWSZ w Nysie, które zostały uruchomione w roku akademickim 2015/2016.

Treści kształcenia zostały rozszerzone o problematykę opieki geriatrycznej i zostały przypisane w postaci efektów kształcenia/uczenia się do odpowiednio nazwanych przedmiotów, np.: psychospołeczne aspekty wieku podeszłego, organizacja opieki geriatrycznej w Polsce i na świecie, ocena stanu zdrowia pacjenta w wieku podeszłym, pulmonologia z uwzględnieniem problemów osób starszych, schorzenia hematologiczne związane z wiekiem, psychiatria z uwzględnieniem problemów ludzi starszych i inne.

Zgodnie z zapotrzebowaniem występującym w regionie program studiów magisterskich rozszerzono również o dwa wybieralne dodatkowe przedmioty: edukacja osób starszych i rodzin oraz kardiologia z elementami kardiologii inwazyjnej i pielęgniarstwo kardiologiczne.

W nowym programie studiów magisterskich opracowanym w roku 2019 zgodnie z aktualnie obowiązującym standardem kształcenia na kierunku *pielęgniarstwo* również uwzględniono regionalne potrzeby opiekuńczo-zdrowotne społeczeństwa. Realizując oczekiwania środowiska pielęgniarstwa, wypełniając potrzeby starzejącego się społeczeństwa, dbając o ustawiczne doskonalenie i uatrakcyjnianie proponowanego kształcenia na studiach drugiego stopnia zaproponowano studentom do wyboru dwa moduły kształcenia (D1 i D2). W obu zaproponowanych modułach uwzględnione zostały potrzeby epidemiologiczne oraz społeczne.

W module D1 zaplanowano przedmioty, w których osiągnąć efekty uczenia się w obszarze współczesnych chorób przewlekłych z uwzględnieniem problemów onkologicznych. Przedmioty zawarte w module D2 realizują w swych treściach specjalności zabiegowe z propozycją nauczania chirurgii plastycznej i kosmetologii lekarskiej, co spotkało się z dużą aprobatą studentów, a sąsiedztwo lokalne renomowanego ośrodka o tym profilu (Specjalistyczne Centrum Medyczne w Polanicy-Zdroju) umożliwia dostęp do profesjonalnej bazy dydaktycznej. W ramach tego modułu realizowane są również efekty uczenia dotyczące nowoczesnych technik zabiegowych w chirurgii rekonstrukcyjnej (onkochirurgicznej, neurochirurgicznej i gastroenterochirurgicznej).

Prowadzenie kształcenia na kierunku *pielęgniarstwo* pozwala na przygotowanie profesjonalnej kadry medycznej, jaką stanowią absolwenci studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo*. Jest to kadra pielęgniarstwa, która poprzez swoje kompetencje zapewni rozwój edukacji społeczeństwa, zapewni profesjonalną opiekę w różnych specjalnościach oraz przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa socjalnego oraz długości i jakości życia społeczeństwa.

Pierwszy cel strategiczny to „Najwyższa jakość kształcenia”, w ramach którego wyszczególniono cele szczegółowe:

Intensyfikacja współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Cel realizowany jest poprzez nawiązywanie współpracy i organizowanie kształcenia praktycznego w zakładach opieki zdrowotnej. W ramach wieloletniej współpracy z Zespołem Opieki Zdrowotnej w Nysie, z Zespołem Opieki Zdrowotnej w Głuchołazach, z Samodzielnym Publicznym Zespołem Opieki Zdrowotnej MSWiA w Głuchołazach oraz z Brzeskim Centrum Medycznym obecnie wdrażamy opracowany przez Departament Pielęgniarek i Położnych przy Ministerstwie Zdrowia „Model współpracy uczelni z podmiotami leczniczymi w celu wzrostu jakości kształcenia praktycznego na kierunku pielęgniarstwo”.

W dniu 05.04.2018 zostało zawarte porozumienie pomiędzy PWSZ w Nysie a Powiatem Brzeskim i Brzeskim Centrum Medycznym w zakresie utworzenia warunków do prowadzenia kształcenia praktycznego w szpitalu w Brzegu, a w przyszłości utworzenia na terenie Brzegu Filii PWSZ w Nysie.

Rozwój nowoczesnego zaplecza dydaktycznego, w tym umożliwiającego kształcenie praktyczne w warunkach symulacyjnych.

Kierunek *pielęgniarstwo* od roku akademickiego 2017/2018, zgodnie z zarządzeniem Nr 83/2017 Rektora PWSZ w Nysie z dnia 24.11.2018 r. w sprawie utworzenia Centrum Symulacji Medycznych w Instytucie Nauk Medycznych w PWSZ w Nysie, rozpoczął prace na rzecz stworzenia nowoczesnego zaplecza dydaktycznego celem wprowadzenia kształcenia praktycznego metodami symulacji medycznej w odpowiednio wyposażonych pracowniach. Działania te wiążą się z realizacją kilku projektów:

1. Program Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego pt.: *”Wsparcie rozwoju kształcenia na profilu praktycznym w publicznych uczelniach zawodowych”*, w ramach, którego na Wydziale Nauk Medycznych na kierunku *pielęgniarstwo* zmodernizowano i wyposażono w dodatkowe pomoce dydaktyczne pracownie anatomii, fizjologii, badań fizykalnych, badań psychofizycznych, psychometrycznych i audiometrii oraz pracownie umiejętności pielęgniarskich.
2. Projekt pt.: *„Rozwój praktycznych kompetencji i kwalifikacji studentów oraz kadry PWSZ w Nysie wraz z dostosowaniem ich do potrzeb rynkowych”*, współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój, priorytet 3) w PWSZ w Nysie, w ramach którego został zakupiony sprzęt medyczny i pomoce dydaktyczne celem wyposażenia specjalistycznych pracowni Centrum Symulacji Medycznych kierunku *pielęgniarstwo*.
3. Dążąc do utworzenia w pełni profesjonalnej bazy dydaktycznej do prowadzenia kształcenia praktycznego poprzedzonego kształceniem praktycznym w warunkach symulacji medycznych w roku akademickim 2019/2020 przystąpiono do II edycji konkursu pt.: *„Monoprofilowe Centrum Symulacji Medycznych na kierunku pielęgniarstwo i położnictwo”*. Realizacja projektu rozpocznie się w drugim kwartale 2020 roku.

Wdrożenie mechanizmów efektywnego rozwoju naukowego nauczycieli akademickich.

Uczelnia od początku swego istnienia wspiera rozwój naukowy pracowników, finansując koszty przewodów doktorskich i postępowania habilitacyjnego, prowadzenie badań, uczestnictwo w konferencjach naukowych. Ponadto, jednym z warunków zatrudnienia samodzielnych pracowników naukowych w PWSZ w Nysie, jako dodatkowym miejscem pracy (zgodnie z polityką zatrudnienia), jest wspieranie w rozwoju naukowym kadry Uczelni. Przykładem może być uzyskanie stopnia doktora przez nauczyciela akademickiego Agnieszkę Wolińską-Grabowską, której promotorem pracy i opiekunem naukowym była Pani dr hab. n. med. Ewa Ziółko. Kolejnym przykładem promowania kadry PWSZ w Nysie jest działalność naukowa dr Alicji Różyk-Myrty, która prowadziła badania naukowe i przygotowała monografię habilitacyjną pod opieką naukową profesora dr hab. n. med. Andrzeja Brodziaka.

Prowadzenie badań aplikacyjnych i prac rozwojowych na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego w szczególności w ramach prac dyplomowych.

Ze względu na profil praktyczny kierunku *pielęgniarstwo* prace dyplomowe mają charakter typowo użytkowy. Prace te przyczyniają się do rozwoju opieki pielęgniarskiej podstawowej i specjalistycznej opartej na dowodach naukowych. W toku prowadzonych w okresie ostatnich 5 lat badań naukowych i licznych publikacji z tym związanych opracowany został „Własny model opieki nad osobami starszymi” autorstwa dr Alicji Różyk-Myrty.

Podnoszenie kwalifikacji kadry naukowej.

Podniesienie praktycznych kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich kierunku *pielęgniarstwo* realizowane jest poprzez udział w szkoleniach, kursach, warsztatach w ramach projektu pt.: „*Rozwój praktycznych kompetencji i kwalifikacji studentów oraz kadry PWSZ w Nysie wraz z dostosowaniem ich do potrzeb rynkowych*”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój, priorytet 3). Nauczyciele przygotowują się do prowadzenia kształcenia przyszłych pielęgniarek i pielęgniarzy nowoczesnymi metodami i technikami symulacji medycznych. Na ukończeniu jest pierwszy cykl szkoleń w tym zakresie:

1. Instruktor symulacji medycznej w stanach zagrożenia życia – zakres podstawowy zakończony egzaminem oraz certyfikatem;
2. Instruktor symulacji medycznej w stanach zagrożenia życia – zakres rozszerzony zakończony egzaminem oraz certyfikatem;
3. Instruktor symulacji medycznej: badania fizykalne – zakres podstawowy zakończony egzaminem oraz certyfikatem;
4. Instruktor symulacji medycznej: badania fizykalne – zakres rozszerzony zakończony egzaminem oraz certyfikatem;
5. Przygotowywanie procesu dydaktycznego w Centrach Symulacji Medycznych na kierunku *pielęgniarstwo* zakończony egzaminem oraz certyfikatem;
6. Warsztaty OSCE Nowoczesne formy weryfikacji efektów kształcenia praktycznego w oparciu o zaawansowane systemy symulatorów medycznych zakończony egzaminem oraz certyfikatem;
7. Praca ze studentem metodą symulacji medycznej zakończony egzaminem oraz certyfikatem;
8. E-learning w symulacji medycznej zakończony egzaminem oraz certyfikatem;
9. Przygotowanie do pracy metodą symulacji medycznych z pacjentem standaryzowanym zakończony egzaminem oraz certyfikatem;
10. W celu podniesienia kompetencji zawodowych nauczycieli i studentów przeprowadzono szkolenie w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi oraz szkolenia miejscowe w PWSZ w Nysie z zakresu stosowania Międzynarodowej Klasyfikacji Praktyki Pielęgniarskiej z wykorzystaniem Systemu dokumentacji i wsparcia prac pielęgniarskich ADPIECare Dorothea.

Kolejne szkolenia zaplanowane są w ramach projektu, w II edycji konkursu na dofinansowanie centrów symulacji medycznej dla uczelni, które prowadzą kształcenie pielęgniarek i położnych.

Zwiększenie wskaźnika internacjonalizacji kadry naukowej.

Uczelnia wspiera wyjazdy pracowników do uczelni partnerskich w ramach programu Erasmus, zarówno w celu prowadzenia zajęć, jak i podnoszenia kompetencji zawodowych, w tym językowych. Od 2014 roku wykładowcy kierunku *pielęgniarstwo* zrealizowali 10 wyjazdów do uczelni partnerskich. Na mocy podpisanych porozumień również wykładowcy z uczelni partnerskich realizowali zajęcia w PWSZ w Nysie dla studentów kierunku *pielęgniarstwo*. W roku akademickim 2017/2018 na kierunku *pielęgniarstwo* zajęcia prowadził zagraniczny profesor wizytujący z Uczelni na Słowacji.

Zapewnienie studentom wysokiej jakości praktyk, kontaktów z biznesem, dodatkowych programów dydaktycznych.

Organizacją praktyk zajmuje się Biuro Praktyk Zawodowych. Od 2014 r. przy Regionalnym Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Innowacyjnych PWSZ w Nysie działa Rada Biznesu, która wspiera działania PWSZ w Nysie w zakresie pozyskiwania dla studentów atrakcyjnych miejsc na odbycie staży oraz praktyk zawodowych. Od 2017 do 2019 roku Uczelnia realizowała „Program praktyk

zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych” w ramach PO WER, w ramach którego studenci realizują 6 miesięcy dodatkowych praktyk, za które otrzymywali wynagrodzenie. Do tego projektu z dużym powodzeniem przystąpiły trzy studentki studiów pierwszego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo*. Intensyfikacja współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz realizowane programy sprawiają, że wielu studentów znajduje zatrudnienie, niejednokrotnie w podmiotach leczniczych, w których realizowali praktyki zawodowe.

Od semestru letniego roku ak. 2017/2018 realizowany jest w ramach PO WER 3.5 projekt pn. „*Rozwój praktycznych kompetencji i kwalifikacji studentów oraz kadry PWSZ w Nysie wraz z dostosowaniem ich do potrzeb rynkowych*”, w ramach którego realizowany jest autorski program pięciu dodatkowych kompetencji obejmujących: wykorzystanie dronów w praktyce zawodowej; realizowane w ramach programu studiów zajęcia z zakresu zakładania oraz prowadzenia własnej działalności gospodarczej; zwiększony wymiar języków obcych dla wszystkich chętnych studentów (angielskiego, niemieckiego, czeskiego, hiszpańskiego, francuskiego, rosyjskiego, niderlandzkiego, w łącznym wymiarze 60 godzin); uczestnictwo studentów w zajęciach dodatkowych (rozszerzających ich kompetencje zawodowe), np.: wyjazdach studyjnych, targach branżowych; realizację w ramach programów studiów szkoleń z zakresu udzielania pierwszej pomocy ze szczególnym naciskiem na zagrożenia związane z wykonywanym zawodem.

W ramach tego projektu studenci studiów pierwszego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* odbyli i odbywają następujące szkolenia:

1. Język angielski dodatkowy - 60 godzin (po 30 godzin w 3 i 4 semestrze);
2. Nyska Akademia Mistrzów: Rola pielęgniarki w leczeniu żywieniowym – żywienie pozajelitowe w różnych stanach klinicznych w warunkach domowych – 15 godzin;
3. Nyska Akademia Mistrzów: Pielęgniarka w roli edukatora pacjentów chorujących na cukrzycę i ich rodzin. – 15 godzin;
4. Nyska Akademia Mistrzów: Podstawy pielęgniarstwa operacyjnego - warsztaty praktyczne – 15 godzin;
5. Nyska Akademia Mistrzów: Język migowy – 15 godzin;
6. Kształcenie kompetencji miękkich: Szybko, szybciej! Czyli jak radzić sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym. Stres i brak czasu, nawyki, które można zmienić. Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Automotywacja – budowanie własnej wartości – 30 godzin;
7. System dokumentacji i wsparcia prac pielęgniarzkich ADPIECare DOROTHEA – 8 godzin.

Uelastycznienie programów studiów umożliwiające indywidualizację toku studiów.

Programy studiów są uelastyczniane poprzez możliwość wyboru różnych form studiów, np. studia pierwszego stacjonarne lub studia stacjonarne w trybie weekendowym oraz studia drugiego stopnia stacjonarne i niestacjonarne. Na studiach licencjackich student może dokonać wyboru przedmiotu, z zakresu którego szczególnie chce poszerzyć swoją wiedzę i umiejętności (język migowy, współpraca w zespołach opieki zdrowotnej). Na studiach magisterskich student może dokonać wyboru jednego z dwóch proponowanych przez Uczelnię modułu kształcenia realizowanego w ilości 120 godzin (Klinika współczesnych chorób przewlekłych z uwzględnieniem problemów onkologicznych i problemów geriatrycznych oraz zagadnienia gerontologiczne, Wybrane zagadnienia z zakresu chirurgii z uwzględnieniem problemów onkologicznych, problemów geriatrycznych i współczesnych metod leczenia chirurgicznego z elementami chirurgii plastycznej i pielęgniarstwo operacyjne). Istnieje również możliwość wyboru dodatkowych zajęć oferowanych w ramach ogólnouczelnianego katalogu przedmiotów wybieralnych. Co więcej, organizacja procesu kształcenia zapewnia możliwość realizacji praktyk zawodowych nie tylko w okresach wakacyjnych.

Rozwój oferty kształcenia na odległość (e-learning).

W PWSZ w Nysie działa ogólnouczelniana platforma e-learningowa. W ramach projektu pn. „Program rozwoju PWSZ w Nysie etap II - doskonalenie jakości kształcenia” (PO WER 3.5) przewidziana jest nowoczesna platforma e-learningowa wychodząca naprzeciw potrzebom związanym z rozwojem oferty kształcenia na odległość, wspomagającej i uelastyczniającej tradycyjne formy kształcenia. Kierunek *pielęgniarstwo* przystąpił do tego projektu. Nauczyciele, którzy zgłosili swą gotowość do realizacji kształcenia metodą na odległość, obecnie przygotowują w odpowiednio określony sposób materiał dydaktyczny na platformę e-learningową.

Na studiach pierwszego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* zaplanowano do realizacji metodą e-learning 194 godzin zajęć, a na studiach drugiego stopnia 117 godzin zajęć (od roku akademickiego 2020/2021).

Rozwijanie zainteresowań studentów w ramach działalności kół naukowych.

Studenci kierunku *pielęgniarstwo* rozwijają swoje zainteresowania w ramach działalności Studenckiego Koła Naukowego Medic. Celem funkcjonowania Koła jest przede wszystkim pogłębianie wiedzy i umiejętności członków w zakresie szeroko pojętego pielęgniarstwa.

W szczególności działalność Koła dotyczy rozwoju potencjału naukowego i zawodowego studentów poprzez:

- Przybliżenie aspektów historycznych funkcjonowania pielęgniarstwa (organizowanie i aktualizowanie tematycznej wystawy, aktualizacja i okresowa inwentaryzacja zbiorów archiwalnych);
- Udział w badaniach naukowych dotyczących rozmaitych aspektów zdrowia, choroby oraz problematyki zawodowej;
- Działania z zakresu promocji zdrowia wśród seniorów (Dom Dziennego Pobytu Seniora);
- Prezentacja osiągnięć Koła w ramach wystąpień konferencyjnych, publikacjach;
- Udział w przedsięwzięciach cyklicznych takich jak: Nyski Festiwal Nauki, Festiwal Kół Naukowych, uroczystości obchodów Międzynarodowego Dnia Pielęgniarki, Mikołajki - zbiórka maskotek dla pacjentów Oddziału Pediatrycznego Szpitala w Nysie oraz podopiecznych Domu Pomocy Społecznej dla Niepełnosprawnych Intelakualnie w Nysie;
- Współpraca z oddziałem Maltańskiej Służby Medycznej, SKN „COR” Ratownictwa Medycznego, Hospicjum w Nysie;
- Wolontariat w Oddziale Pediatrycznym ZOZ w Nysie.

Uruchamianie nowych specjalności na poziomie studiów I stopnia o profilu praktycznym dopasowanych do potrzeb rynku pracy.

W 2019 roku zgodnie z obowiązującym standardem kształcenia zawartym w *Rozporządzeniu MNiSW z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego* (Dz. U. z dnia 21 sierpnia 2019 r., poz. 1573), na kierunku *pielęgniarstwo* przygotowano nowy program studiów pierwszego stopnia, który odpowiada aktualnym wymogom i potrzebom rynku świadczeń zdrowotnych.

Drugi cel strategiczny to: Nowoczesne i efektywne zarządzanie Uczelnią.

W ramach tego celu wyodrębniono cele szczegółowe, takie jak: wdrożenie rozwiązań informatycznych wspierających proces dydaktyczny oraz administrację (m.in. elektroniczny obieg dokumentów), a także rozwój infrastruktury informatycznej zapewniającej odpowiednie bezpieczeństwo danych. Obecnie w końcowej fazie realizacji znajduje się Projekt pn. *Rozwój e-usług publicznych i systemu zarządzania w PWSZ w Nysie*, który otrzymał dofinansowanie w ramach

Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, w ramach Osi priorytetowej X Inwestycje w infrastrukturę społeczną, Działanie 10.3 E-usługi publiczne. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Na realizację projektu PWSZ w Nysie otrzymała dofinansowanie w wysokości 2 451 344,67 zł. Celem projektu jest wzrost jakości i efektywności zarządzania oraz komunikacji elektronicznej poprzez modernizację infrastruktury informatycznej, rozwój e-usług publicznych i systemu zarządzania w PWSZ w Nysie.

System będzie wspomagał zarządzanie procesem dydaktycznym także na kierunku *pielęgniarstwo* m.in. w zakresie prowadzenia dokumentacji programu studiów i przebiegu studiów.

W ramach Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości PWSZ w Nysie studenci kierunku *informatyka* opracowali aplikację „e-Student PWSZ Nysa”, która jest oficjalną aplikacją skierowaną do studentów naszej Uczelni. Umożliwia ona dostęp do spersonalizowanego planu zajęć, aktualności z życia Uczelni, umożliwia wyszukiwanie informacji o prowadzących zajęcia oraz korzystanie z poczty studenckiej. Aplikacja jest bezpłatna i można ją pobrać ze sklepu Google Play. Studenci kierunku *pielęgniarstwo* często przebywający na zajęciach praktycznych w szpitalu, a więc poza murami wydziału, dzięki tej aplikacji mają stały kontakt z Uczelnią, chętnie korzystają z tych usług.

Trzeci cel strategiczny to: *Wiodąca rola Uczelni w regionie.*

Zarówno wykładowcy, jak i studenci kierunku *pielęgniarstwo* angażują się w organizację przedsięwzięć o charakterze naukowym i popularno-naukowym. Należy tutaj wymienić m.in. Nyski Festiwal Nauki, będący wydarzeniem cyklicznym – oferta kierunku *pielęgniarstwo* jest kierowana zarówno do klas gimnazjalnych, jak i szkół średnich.

W roku akademickim 2018/2019 nauczyciele akademicy kierunku *pielęgniarstwo* zrealizowali działania szkoleniowo-edukacyjne w ramach Nyskiego Festiwalu Nauki, który odbył się w dniach od 25 do 26 września 2019 roku pod hasłem „Nauka w służbie społeczeństwa”. W trakcie festiwalu wygłoszono wykład pt.: „*Misja nauki i jej zasadnicze elementy – transfer wyników badań w celu utrzymania i ratowania ludzkiego zdrowia i życia*”. Odbyły się również warsztaty w Pracowni Badań Psychometrycznych, podczas których pracownicy Wydziału Nauk Medycznych kierunku *pielęgniarstwo* przeprowadzili badania procesów poznawczych (pamięci świeżej, czasu reakcji, koncentracji uwagi). Ponadto zaprezentowano technikę skutecznego mycia oraz dezynfekcji rąk zgodnie z ideą „Czyste ręce ratują życie”. Zrealizowane zadania w ramach Nyskiego Festiwalu Nauki spotkały się z dużym zainteresowaniem i aprobatą środowiska.

Organizowane są również konferencje popularno-naukowe. W październiku 2014 roku odbyła się II Konferencja Naukowa *Interdyscyplinarny model opieki nad osobami starszymi – dysfunkcje biopsychospołeczne w okresie starości jako wyzwanie dla współczesnej opieki geriatrycznej*.

Wydział Nauk Medycznych oraz Studenckie Koło Naukowe kierunku *pielęgniarstwo* przy współpracy z Wydziałem Nauk o Zdrowiu i Kulturze Fizycznej PWSZ i Biurem Współpracy Międzynarodowej PWSZ organizuje w dniach 21-22 maja 2020 Międzynarodowe Sympozjum Naukowe poświęcone tematowi: „*Stan służby zdrowiu, a deficyt kadr i atrakcyjność studiów medycznych – wyzwania wobec studentów i uczelni*”. Obrady będą połączone z aktywnością uczestników „International Week – Erasmus”.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku *pielęgniarstwo* wpisują się także w cel szczegółowy strategii: ***przeciwdziałanie depopulacji regionu***. Kształcimy wysoko wykwalifikowanych absolwentów na kierunku *pielęgniarstwo*, na których zapotrzebowanie zgłaszają zakłady opieki zdrowotnej. Również okoliczne szpitale i inne podmioty lecznicze włączają się w kształtowanie i realizację procesu kształcenia na kierunku *pielęgniarstwo* poprzez stwarzanie odpowiednich

warunków współpracy w zakresie prowadzenia praktycznej nauki zawodu w oddziałach o różnej specjalności medycznej, prowadzenie wykładów i innych zajęć o charakterze otwartym w Uczelni lub zapewnienie miejsc praktyk zawodowych. Nawiązując ściśle współpracę z partnerami otoczenia zewnętrznego oraz dostosowując ofertę kształcenia do aktualnych potrzeb rynkowych, Uczelnia przyczynia się do zatrzymania młodych ludzi w Nysie i regionie, a tym samym zapobiega odpływowi młodych i wykwalifikowanych pracowników do województw ościennych.

Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo posiada szerokie kompetencje zawodowe w zakresie: wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych.

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych;
- etiologię, patomechanizm, objawy kliniczne, przebieg i sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych;
- uwarunkowania i mechanizmy funkcjonowania człowieka zdrowego i chorego;
- system opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób;
- modele opieki pielęgniarstwa nad osobą zdrową, chorą, z niepełnosprawnością i umierającą;
- etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu pielęgniarstwa.

W zakresie umiejętności praktycznych absolwent potrafi:

- udzielać świadczeń w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób;
- udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze w ramach resuscytacji krążeniowo-oddechowej;
- rozpoznawać problemy zdrowotne i określać priorytety w opiece pielęgniarstwa;
- samodzielnie organizować, planować i sprawować całościową i zindywidualizowaną opiekę pielęgniarstwa nad osobą chorą, z niepełnosprawnością i umierającą, wykorzystując wskazania aktualnej wiedzy medycznej;
- samodzielnie udzielać świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych (w zakresie określonym w przepisach);
- decydować o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych;
- współpracować z rodziną lub opiekunem pacjenta w realizacji ustalonych celów opieki pielęgniarstwa oraz prowadzonych działań edukacyjnych;
- przeprowadzać badanie podmiotowe i przedmiotowe w celu postawienia diagnozy pielęgniarstwa;
- wystawiać recepty na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne, niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;
- dokonywać analizy jakości opieki pielęgniarstwa;
- organizować pracę własną i podległego personelu oraz współpracować w zespołach opieki zdrowotnej;

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotowy do:

- kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
- przestrzegania praw pacjenta;

- samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
- ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
- zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
- przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Pomimo niezwyklego postępu nauki i technologii, dotyczącej także diagnostyki i metod leczenia w medycynie, nic nie zastąpi bezpośredniego kontaktu pacjenta z życzliwymi mu ludźmi. Osoby, które mają zamiar opiekować się pacjentami prócz konieczności nabycia niezbędnej wiedzy i umiejętności powinny posiadać tradycyjne przymioty ważne dla opieki nad chorymi, takie jak zdolność empatii i współczucia, umiejętność wzbudzania zaufania.

Pielęgniarstwo od zarania dziejów łączy ściśle działalność praktyczną i teoretyczną. Podstawowe obszary zainteresowania domeny wiedzy dotyczącej pielęgniarstwa to: pojedyncza osoba, pacjent (jednostka), rodzina pacjenta oraz wiele innych wyodrębnionych grup społecznych. Pielęgniarka/pielęgniarz - jako kompetentny profesjonalista musi podejmować decyzje dotyczące właściwego sposobu pielęgnowania chorego, jest odpowiedzialny nie tylko za realizację, ale i także za właściwą organizację opieki nad chorymi i jakość oferowanych i świadczonych usług. Pielęgniarka/pielęgniarz w systemie nowoczesnego kształcenia są przygotowani do wykonywania funkcji: terapeutycznych, ratowniczych, rehabilitacyjnych, profilaktycznych, wychowawczych, promujących zdrowie oraz opiekuńczych.

Dostępne obecnie studia na kierunku *pielęgniarstwo* umożliwiają przekazywanie większej porcji wiedzy dotyczącej interakcji osobowej pielęgniarki z pacjentem i jego rodziną.

Współcześnie możliwe jest głębsze uwzględnianie możliwych stanów psychiki pacjenta. Współczesna pielęgniarka, czy też pielęgniarz, prócz umiejętności pielęgnowania ciała, rozwiązywania problemów zdrowotnych powinni nabyć wiedzę umożliwiającą skuteczne łagodzenie: lęku, przygnębienia, poczucia rozpaczy, braku nadziei i samotności.

Zbliżonym zagadnieniem jest problem psychologicznych i kulturowych uwarunkowań dobrego samopoczucia i zdrowia, a więc problem profilaktyki i promocji zdrowia. Rozpowszechnienie stanów frustracji, depresji, narkomanii i postaw kryminogennych oraz wyzwanie stawiane naszej psychice przez wolnorynkowy rozwój mediów, tworzy także zapotrzebowanie na pracę dobrze wykształconych ludzi, którzy byłiby w stanie służyć poradami, tym razem, np. względem rodziców, dzieci, młodzieży na terenie różnych poradni, szkół i innych instytucji wychowawczych.

Uwzględnienie, wyżej opisanej realnej sytuacji ustanawia wytyczne do sposobu nauczania *pielęgniarstwa* tak, aby uwzględniać nie tylko ciało, ale i psychikę pacjenta.

Sposób nauczania *pielęgniarstwa* w PWSZ w Nysie uwzględnia omówione nowoczesne pojmowanie procesu terapeutycznego .

Uczelnia motywuje i stwarza możliwość dalszego kształcenia. Absolwenci studiów pierwszego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* są bardzo dobrze przygotowani do podjęcia studiów drugiego stopnia lub/i kształcenia podyplomowego.

Absolwent studiów licencjackich jest przygotowany do samodzielnego wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarza i do podjęcia pracy w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej, w tym w: szpitalach, zakładach podstawowej opieki zdrowotnej, zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych, ośrodkach opieki paliatywno-hospicyjnej oraz domach opieki społecznej, w żłobkach, szkołach.

Absolwent studiów drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo posiada specjalistyczne kompetencje zawodowe w zakresie wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych.

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- zasady i metody monitorowania stanu zdrowia pacjenta oraz realizacji działań promocyjno-profilaktycznych w populacji osób zdrowych;
- standardy realizacji zaawansowanych i samodzielnych świadczeń pielęgniarstwie;
- mechanizmy działania produktów leczniczych i zasady ich ordynowania;
- wytyczne terapeutyczne i standardy opieki pielęgniarstwie w chorobach przewlekłych;
- zasady i metody edukacji osób zdrowych i chorych w chorobach przewlekłych;
- rolę pielęgniarki w koordynowanej opiece zdrowotnej;
- problematykę zarządzania zespołami pielęgniarstwie i organizacjami opieki zdrowotnej;
- uwarunkowania rozwoju jakości usług zdrowotnych;
- regulacje prawne dotyczące wykonywania zawodu pielęgniarki i udzielania świadczeń zdrowotnych;
- metodologię badań naukowych i zasady ich prowadzenia;
- wymagania dotyczące przygotowywania publikacji naukowych;
- kierunki rozwoju pielęgniarstwa w Europie i na świecie;
- zasady udzielania świadczeń zdrowotnych w opiece długoterminowej;
- uwarunkowania kulturowe i religijne sprawowania opieki pielęgniarstwie nad pacjentami różnych narodowości i wyznań;
- metodykę kształcenia zawodowego przeddyplomowego i podyplomowego.

W zakresie umiejętności praktycznych potrafi:

- monitorować stan zdrowia dzieci i osób dorosłych, w tym osób starszych, oraz wdrażać działania edukacyjne i promocyjno-profilaktyczne;
- rozwiązywać problemy zawodowe, szczególnie związane z podejmowaniem decyzji w sytuacjach trudnych, wynikających ze specyfiki zadań zawodowych i warunków ich realizacji;
- dobierać, zlecać i interpretować badania diagnostyczne w ramach posiadanych uprawnień;
- opracowywać program edukacji terapeutycznej pacjenta z chorobą przewlekłą, prowadzić tę edukację i dokonywać ewaluacji tego programu;
- samodzielnie pielęgnować pacjenta z raną przewlekłą i przetoką;
- koordynować opiekę zdrowotną nad pacjentem w systemie ochrony zdrowia;
- ordynować leki, środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne, w tym wystawiać na nie recepty lub zlecenia;
- udzielać samodzielnych porad zdrowotnych w zakresie posiadanych kompetencji zawodowych;
- tworzyć standardy opieki pielęgniarstwie oraz wdrażać je do praktyki pielęgniarstwie;
- stosować odpowiednie przepisy prawa w działalności zawodowej;
- określać zapotrzebowanie pacjentów na opiekę pielęgniarstwie oraz opracowywać założenia pielęgniarstwie polityki kadrowej;
- komunikować się z pacjentem, uwzględniając uwarunkowania kulturowe i wyznaniowe;
- organizować i nadzorować pracę zespołu pielęgniarstwiego i personelu pomocniczego;
- prowadzić badania naukowe i upowszechniać ich wyniki;
- wykorzystywać wyniki badań naukowych i światowy dorobek pielęgniarstwa dla rozwoju praktyki pielęgniarstwie;
- zapewniać opiekę pacjentowi wentylowanemu mechanicznie w warunkach opieki długoterminowej stacjonarnej i domowej;

- stosować metodykę nauczania oraz ewaluacji w realizacji zadań z zakresu kształcenia zawodowego.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;
- formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgnięcia porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
- okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową;
- rozwiązywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań;
- ponoszenia odpowiedzialności za realizowane świadczenia zdrowotne;
- wykazywania profesjonalnego podejścia do strategii marketingowych przemysłu farmaceutycznego i reklamy jego produktów.

Absolwent posiada umiejętność rozpoznawania podstawowych problemów zdrowotnych, zna systemy opieki zdrowotnej, podstawy nauk społecznych, prawa, ekonomii i zarządzania, reguły dotyczące stosowania odpowiednich metod badawczych.

Studia drugiego stopnia przygotowują do samodzielnego pełnienia szeregu zadań pielęgniarskich, w tym świadczenia opieki zdrowotnej oraz zarządzania nią. W tym zakresie absolwent posiada umiejętności: oceny stanu zdrowia pacjenta i rozpoznawania czynników ryzyka chorobowego, rozpoznawania potrzeb zdrowotnych pacjentów w podstawowej i specjalistycznej opiece zdrowotnej, organizowania i nadzorowania opieki pielęgniarskiej z uwzględnieniem aktualnej wiedzy, przyjętych teorii i koncepcji pielęgniarstwa, wykonywania świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami, oceny wydolności psychofizycznej chorego i możliwości jego rodziny w zakresie samoopieki, organizacji czasu wolnego i odpoczynku w instytucjach opieki zdrowotnej, oświatowych i społecznych, podejmowania działań opiekuńczo-wychowawczych w instytucjach opieki zdrowotnej, oświatowych i społecznych, dokumentowania procesu pielęgnowania i wykorzystywania informacji do oceny świadczonej opieki, przestrzegania zasad etyki zawodowej, uznanych norm kulturowych i praw człowieka.

Absolwent jest gotowy do podjęcia działań w zakresie promocji i edukacji zdrowotnej takich jak: prowadzenie poradnictwa, propagowanie zdrowego stylu życia, nauczanie promocji zdrowia w instytucjach oświatowych, przyuczenie chorego do życia z chorobą i niepełnosprawnością, organizowanie zdrowotnych kampanii edukacyjnych w środowisku lokalnym i krajowym, oceny programów edukacyjnych i skuteczności działań edukacyjnych.

Studia drugiego stopnia pozwalają na nabycie umiejętności pracy w ramach zespołu opieki zdrowotnej, w tym zdolności do współpracy z innymi uczestnikami zespołu w opiece nad człowiekiem zdrowym lub chorym, prowadzenia edukacji zdrowotnej w zespołach interdyscyplinarnych, organizowania bezpiecznego środowiska opieki i pracy zespołowej, współpracy z uczestnikami zespołu w zakresie doskonalenia jakości opieki.

Studia drugiego stopnia przygotowują studentów do rozwoju praktyki pielęgniarskiej, krytycznego myślenia i prowadzenia badań naukowych, wdrażanie podstawowej i specjalistycznej opieki pielęgniarskiej opartej na dowodach naukowych (EBM), wprowadzania nowych metod i technik poprawiających jakość opieki pielęgniarskiej.

Ponadto absolwent posiada umiejętności posługiwania się zaawansowaną wiedzą z obszaru nauk medycznych i pielęgniarstwa ukierunkowaną na problematykę gerontologii i geriatrii; świadczenia

zindywidualizowanej opieki w zakresie specjalistycznego pielęgniarstwa z rozszerzeniem kompetencji w zakresie profesjonalnej opieki nad ludźmi w podeszłym wieku.

Absolwent ma ukształtowane nawyki ustawicznego kształcenia i rozwoju zawodowego oraz jest przygotowany do podjęcia studiów trzeciego stopnia (doktoranckich).

Absolwent studiów drugiego stopnia jest przygotowany do pracy w: publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej, np. w szpitalach, zakładach podstawowej opieki zdrowotnej, zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych, ośrodkach opieki paliatywno-hospicyjnej, domach pomocy społecznej oraz placówkach świadczących opiekę nad ludźmi w podeszłym wieku. Może pracować także w administracji państwowej i samorządowej oraz w szkolnictwie

Wielu absolwentów kierunku *pielęgniarstwo* PWSZ w Nysie podjęło i podejmuje pracę w ZOZ w Nysie, ZOZ w Głuchołazach, w Specjalistycznym Szpitalu w Głuchołazach, w Szpitalu wojewódzkim w Opolu, w Uniwersyteckim Szpitalu w Opolu, a także w szpitalach w województwach ościennych, np. w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym we Wrocławiu.

Nasi absolwenci zdobywają kompetencje specjalistyczne w procesie kształcenia podyplomowego oraz tytuły doktora nauk o zdrowiu. W ostatnim czasie absolwenta studiów licencjackich w PWSZ w Nysie, a obecnie pielęgniarka oddziałowa Oddziału Intensywnej Opieki Medycznej w Szpitalu Wojewódzkim w Opolu uzyskała stopień doktora nauk o zdrowiu.

Ankiety badania losów absolwentów 2017/2018 kierunku *pielęgniarstwo* pokazują, że średnio 50,0% naszych absolwentów kierunku *pielęgniarstwo* podejmuje studia drugiego stopnia.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Na kierunku *pielęgniarstwo* prowadzone są studia pierwszego stopnia stacjonarne i stacjonarne w trybie weekendowym oraz studia drugiego stopnia stacjonarne i niestacjonarne.

Studia pierwszego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* trwają 6 semestrów. Studia mają profil praktyczny. Liczba godzin kształcenia wynosi **4810**, w tym 2510 godzin przypada na zajęcia teoretyczne, z tego 750 godzin to praca własna studenta oraz 2300 godzin przypada na praktyczną naukę zawodu, z tego 1100 godzin to zajęcia praktyczne i 1200 godzin to praktyka zawodowa.

Liczba punktów ECTS (European Credit Transfer System) wynosi **182**, w tym 95 punktów przypisano zajęciom teoretycznym, w tym:

- 20 punktów ECTS przyporządkowano naukom podstawowym,
- 17 punktów ECTS przyporządkowano naukom społecznym i humanistycznym, w tym 5 punktów ECTS student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego (język angielski na poziomie B2),
- 22 punkty ECTS przyporządkowano naukom w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa,
- 34 punkty ECTS przyporządkowano naukom w zakresie opieki specjalistycznej, włączając do tej liczby punktów 5 punktów ECTS za przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego,
- 2 punkty ECTS przyporządkowano zajęciom dodatkowym wprowadzonym przez Uczelnię.

Zajęciom obejmującym praktyczną naukę zawodu prowadzoną w formie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych przypisano łącznie **87** punktów ECTS:

- 41 punktów ECTS przyporządkowano zajęciom praktycznym,
- 46 punktów przyporządkowano praktyce zawodowej.

Łącznie w ramach zajęć związanych z **praktycznym przygotowaniem zawodowym, czyli w zakresie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne** student uzyskuje łącznie 102,05 punktów ECTS (oprócz zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w grupie przedmiotów w zakresie podstaw

opieki pielęgniarskiej i opieki specjalistycznej, w tej grupie znajdują się zajęcia prowadzone w formie ćwiczeń z przedmiotów, takich jak: podstawy pielęgniarstwa, anatomia, badanie fizykalne, fizjologia, dietetyka, mikrobiologia i parazytologia, podstawy ratownictwa medycznego, radiologia, system informacji w ochronie zdrowia, podstawy rehabilitacji, język migowy lub współpraca w zespołach opieki zdrowotnej oraz część praktyczna egzaminu dyplomowego).

Zajęciom do wyboru przyporządkowano 1,5 punktów ECTS.

Liczba godzin zajęć kontaktowych na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia wynosi 4060, w tym 60 godzin to godziny przypadające na przedmiot wychowanie fizyczne, któremu nie przypisujemy punktów ECTS.

Liczba punktów ECTS, jaką student studiów stacjonarnych musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, wynosi 151,5 punktów ECTS, w tym od roku akademickiego 2020/2021 zaplanowano 8,65 punktów ECTS w ramach kształcenia metodą e-learning (mniej niż 10% ogólnej ilości punktów ECTS).

Sumaryczna liczba godzin pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczyciela wynosi 750, czyli 28,5 punktów ECTS, w tym liczba godzin i liczba punktów ECTS przypadających na pracę własną studenta pod kierunkiem nauczyciela w grupie:

- nauk podstawowych (A) oraz nauk społecznych i humanistycznych (B) wynosi 230, tj. 9,25 punktów ECTS,
- nauk w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej (C) oraz nauk w zakresie opieki specjalistycznej wynosi 520, tj. 19,25 punktów ECTS.

Język obcy dodatkowy jest przedmiotem nieobowiązkowym, któremu dodatkowo przyporządkowano 3 punkty ECTS.

Program studiów na kierunku *pielęgniarstwo* – studia stacjonarne pierwszego stopnia obejmuje następujące grupy przedmiotów (moduły):

- A. Nauki podstawowe: 500 godzin / 20 punktów ECTS;
- B. Nauki społeczne i humanistyczne: 420 godzin / 17 punktów ECTS (w tym język angielski 120 godzin/ 5 punktów ECTS);
- C. Nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej: 600 godzin / 22 punkty ECTS + kształcenie praktyczne: zajęcia praktyczne 220 godzin / 8 punktów ECTS, praktyka zawodowa 280 godzin / 10,5 punktów ECTS;
- D. Nauki w zakresie opieki specjalistycznej: 900 godzin / 34 punkty ECTS + zajęcia praktyczne – 880 godzin / 33 punkty ECTS, praktyka zawodowa – 920 godzin / 35,5 punktów ECTS;
- E. Przedmioty dodatkowe:
 - Wychowanie fizyczne: 60 godzin (zajęcia obowiązkowe, którym nie przypisuje się punktów ECTS);
 - Etykieta w życiu publicznym i Technologie informacyjne: 30 godzin / 2 punkty ECTS;
 - Język obcy dodatkowy (nieobowiązkowy język do wyboru: angielski, czeski, hiszpański, niemiecki): 60 godzin / ** dodatkowe 3 punkty ECTS.

Zgodnie z Uchwałą Senatu PWSZ w Nysie w sprawie wytycznych dotyczących przygotowania programów kształcenia studiów pierwszego i drugiego stopnia na studiach pierwszego stopnia realizowane są przedmioty dodatkowe, tj.: etykieta w życiu publicznym, technologie informacyjne.

W programach studiów pierwszego stopnia uwzględnia się także zajęcia dydaktyczne z nowożytnego języka obcego jako przedmiotu wybieralnego nieobowiązkowego w wymiarze 60 godzin, którego realizację student może rozpocząć nie wcześniej niż od trzeciego semestru.

Plan studiów pierwszego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* zawiera przedmioty fakultatywne do wyboru: Język migowy (5 godzin wykładów, 15 godzin ćwiczeń, 15 godzin pracy własnej studenta) lub Współpraca w zespołach opieki zdrowotnej (10 godzin wykładów, 10 godzin seminarium, 15 godzin pracy własnej studenta).

W przedmiotach: prawo i podstawowa opieka zdrowotna rozszerzono treści kształcenia z zakresu podstaw przedsiębiorczości i zasad prowadzenia działalności gospodarczej.

Natomiast treści kształcenia z zakresu przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii zawarte są we wszystkich modułach przedmiotowych.

Ponadto w pierwszym semestrze studiów pierwszego i drugiego stopnia realizowane jest ogólne i profilowe szkolenie BHP.

Studia kończą się egzaminem dyplomowym, a za przygotowanie pracy dyplomowej (licencjackiej) i przygotowanie do egzaminu dyplomowego, składającego się z części teoretycznej i praktycznej, przypisuje się 5 punktów ECTS.

W harmonogramie studiów pierwszego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* na łączną liczbę godzin kształcenia (4810 godzin), 2300 godzin przypada na zajęcia praktyczne i praktykę zawodową (47,8,0%), ćwiczenia, w tym ćwiczenia praktyczne i seminaria obejmują 645 godzin (13,4%), liczba godzin wykładów wynosi 1115 godzin (23,2%), a praca własna studenta zaplanowana jest w liczbie 750 godzin (15,6%). Wynika z tego, że dobór form kształcenia zapewnia aktywne uczestnictwo studenta w procesie uczenia się i nauczania oraz efektywność w zdobywaniu umiejętności praktycznych.

Studia drugiego stopnia stacjonarne i niestacjonarne na kierunku *pielęgniarstwo* trwają 2 lata (4 semestry). Studia mają charakter praktyczny.

Liczba godzin kształcenia wynosi 1300, w tym 475 godzin przypada na praktyczną naukę zawodu (245 godzin – zajęcia praktyczne, a w przypadku realizacji uzupełniającego planu studiów 255 godzin; 230 godzin – praktyka zawodowa). Liczba punktów ECTS (European Credit Transfer System) wynosi 120.

Sumaryczne wskaźniki charakteryzujące program studiów drugiego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo*:

- łączna liczba godzin zajęć (godzin kontaktowych):
 - studia stacjonarne: 1300
 - studia niestacjonarne: 1300
- łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia:
 - studia stacjonarne: 86
 - studia niestacjonarne: 86
- łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych: 62,5
- łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych (w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne): 25

- łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego: 6

Program studiów na kierunku *pielęgniarstwo* – studia stacjonarne i niestacjonarne drugiego stopnia obejmuje następujące grupy przedmiotów (moduły):

- A.** Nauki społeczne i humanistyczne – 270 godzin / 23 punkty ECTS.
Praktyka zawodowa w A - wybrane zagadnienia z zakresu nauk społecznych i humanistycznych: 40 godzin / 2 punkty ECTS.
- B.** Zaawansowana praktyka pielęgniarska – 510 godzin / 40 punktów ECTS.
Praktyka zawodowe w B - nauki w zakresie zaawansowanej praktyki pielęgniarskiej: 190 godzin / 36,5 punktów ECTS.
- C.** Badania naukowe i rozwój pielęgniarstwa – 170 godzin / 15 punktów ECTS.
Egzamin dyplomowy – przygotowanie pracy dyplomowej (magisterskiej) i przygotowanie do egzaminu dyplomowego, składającego się z części teoretycznej i praktycznej - 20 punktów ECTS.
- D.** Podstawy kliniczne wybranych specjalności – 120 godzin / 10, 5 punktów ECTS - w ramach godzin do dyspozycji uczelni, dwa moduły do wyboru:
- D1. Klinika współczesnych chorób przewlekłych z uwzględnieniem problemów onkologicznych i problemów geriatrycznych oraz zagadnienia gerontologiczne;**
- D2. Wybrane zagadnienia z zakresu chirurgii z uwzględnieniem problemów onkologicznych, problemów geriatrycznych i współczesnych metod leczenia chirurgicznego z elementami chirurgii plastycznej i pielęgniarstwo operacyjne.**

Dodatkowo w ramach godzin do dyspozycji uczelni zaplanowano 10 godzin praktyki zawodowej PZ / 0,5 punkta ECTS w module opieka i edukacja w wybranych chorobach przewlekłych i 20 godzin praktyki zawodowej PZ / 1 punkt ECTS – przedmiot dydaktyka medyczna. Łącznie w planie studiów drugiego stopnia zaplanowano 150 godzin /12 punktów ECTS w ramach godzin do dyspozycji uczelni.

Uczelnia zapewnia studentom bezpłatny dostęp do obiektów sportowych w wymiarze 30 godzin rocznie. Wychowanie fizyczne jest przedmiotem nieobowiązkowym.

Uzupełniający plan studiów na kierunku *pielęgniarstwo* – studia drugiego stopnia obejmuje następujące grupy przedmiotów (moduły):

- A.** Nauki podstawowe (farmakologia): 25 godzin / 2,5 punkta ECTS;
- C.** Nauki w zakresie podstawowej opieki pielęgniarskiej (dietetyka, podstawowa opieka zdrowotna): 19 godzin / 1,5 punkta ECTS.
- Łączna liczba godzin kształcenia uzupełniającego wynosi 44 godziny / 4 punkty ECTS.

Realizując oczekiwania środowiska pielęgniarskiego, wypełniając potrzeby starzejącego się społeczeństwa, dbając o ustawiczne doskonalenie i uatrakcyjnianie proponowanego kształcenia na studiach drugiego stopnia zaproponowano studentom do wyboru dwa moduły kształcenia (D1 i D2). W obu zaproponowanych modułach uwzględnione zostały potrzeby epidemiologiczne oraz społeczne. W module D1 zaplanowano przedmioty, w ramach których osiągnęte są efekty uczenia się w obszarze współczesnych chorób przewlekłych z uwzględnieniem problemów onkologicznych, takie jak:

1. Pulmonologia z uwzględnieniem problemów ludzi starszych (sem. I: 10W, 10ZP)

2. Podstawy urologii i nefrologii z uwzględnieniem problemów ludzi starszych oraz dializoterapia (sem. I: 10W, 10ZP)
3. Schorzenia krwi związane z wiekiem (sem. I: 10W, 10ĆW)
4. Wybrane zagadnienia z kardiologii z elementami kardiologii inwazyjnej (sem. II: 10W, 10ĆW)
5. Zmiany endokrynne, cukrzyca i inne choroby metaboliczne w starszym wieku (sem. II: 10W, 10ĆW)
6. Psychiatria z uwzględnieniem psychospołecznych problemów ludzi starszych (sem. III: 10W)
7. Ocena stanu zdrowia pacjenta w wieku podeszłym (sem. III: 10ZP)

Przedmioty zawarte w module D2 realizują w swych treściach specjalności zabiegowe z propozycją nauczania chirurgii plastycznej i kosmetologii lekarskiej, co spotkało się z dużą aprobatą studentów, a sąsiedztwo lokalne renomowanego ośrodka o tym profilu (Specjalistyczne Centrum Medyczne w Polanicy-Zdroju) umożliwia dostęp do profesjonalnej bazy dydaktycznej. W ramach tego modułu realizowane są również efekty uczenia dotyczące nowoczesnych technik zabiegowych w chirurgii rekonstrukcyjnej (onkochirurgicznej, neurochirurgicznej i gastroenterochirurgicznej).

W ramach modułu zaplanowane są następujące przedmioty:

1. Gastroenterochirurgia z uwzględnieniem problemów ludzi starszych (sem. I: 10W, 10ĆW)
2. Wybrane zagadnienia z ortopedii i traumatologii (sem. I: 10W, 10ZP)
3. Wybrane zagadnienia z neurochirurgii (sem. I: 10W, 10ZP)
4. Podstawy angiologii z uwzględnieniem problemów ludzi starszych (sem. II: 10W, 10ĆW)
5. Podstawy chirurgii plastycznej i medycyny estetycznej (sem. II: 10W, 10ĆW)
6. Podstawy pielęgniarstwa operacyjnego (sem. III: 10W, 10ZP).

W procesie kształcenia na studiach drugiego stopnia, zgodnie ze standardem kształcenia (*Rozporządzenie MNiSW z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarzki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego. (Dz. U. z dnia 21 sierpnia 2019 r., poz. 1573)*) umożliwia się studentom będącym absolwentami studiów pierwszego stopnia, którzy rozpoczęli kształcenie przed rokiem akademickim 2016/2017 i nie ukończyli kursu specjalistycznego w zakresie wystawiania recept na leki, środki spożywcze specjalistycznego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne, niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich (*w art. 15a ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarzki i położnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 576, z późn. zm.)*). Osiągnięcie szczegółowych efektów uczenia się realizowane jest w ramach uzupełniającego planu studiów prezentowanego powyżej.

Studia kończą się egzaminem dyplomowym, a za przygotowanie pracy dyplomowej (magisterskiej) i przygotowanie do egzaminu dyplomowego, składającego się z części teoretycznej i praktycznej przypisuje się 20 punktów ECTS.

W harmonogramie studiów drugiego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* na łączną liczbę godzin kształcenia (1300 godzin), 475 godzin przypada na zajęcia praktyczne i praktykę zawodową (36,5%), ćwiczenia, w tym ćwiczenia praktyczne i seminaria obejmują 435 godzin (33,5%), liczba godzin wykładów wynosi 390 godzin (30%). Wynika z tego, że dobór i podział na formy kształcenia jest równomierny i zapewnia również aktywne uczestnictwo studenta studiów magisterskich w procesie uczenia się i nauczania.

Organizacja procesu kształcenia

Organizacja roku akademickiego jest określona Zarządzeniem Rektora. Rok akademicki trwa od 1.10.2019 do 30.09.2020 r. W przypadku studiów niestacjonarnych terminy zjazdów są ustalane

podczas corocznego spotkania Prorektora ds. studenckich i dydaktyki ze starostami poszczególnych roczników wszystkich kierunków studiów. Ze względu na specyfikę kierunku, jak również dużą liczbę godzin przewidzianych do realizacji, zajęcia praktyczne studenci rozpoczynają już w ostatnim tygodniu września.

Na stronie www.pwsz.nysa.pl w zakładce *Student/Rok akademicki* ogłaszane są m.in. kalendarz roku akademickiego z oznaczeniem zjazdów na poszczególnych kierunkach studiów oraz plany zajęć.

Na studiach stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* zajęcia są realizowane przez 15 tygodni w semestrze według ustalonego kalendarza. Zajęcia praktyczne odbywają się w podmiotach leczniczych w blokach od poniedziałku do piątku lub do czwartku.

Na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* zajęcia są realizowane w semestrze w ciągu 9 zjazdów podstawowych, a zajęcia praktyczne realizowane są w ciągu 7 zjazdów dodatkowych trwających zwykle od czwartku do niedzieli według ustalonego kalendarza.

Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia „w trybie weekendowym” zajęcia dydaktyczne są planowane na 16 zjazdów w semestrze, w ciągu 9 zjazdów podstawowych odbywają się zajęcia teoretyczne, natomiast w ciągu 7 zjazdów dodatkowych odbywają się zajęcia ćwiczeniowe w ramach przedmiotów: Podstawy pielęgniarstwa, Badanie fizykalne, Podstawy ratownictwa medycznego. Na studiach stacjonarnych w trybie weekendowym zajęcia praktyczne realizowane w podmiotach leczniczych odbywają się w dni powszednie od poniedziałku do czwartku według kalendarza studiów stacjonarnych.

Kształcenie praktyczne na kierunku *pielęgniarstwo* na studiach pierwszego i drugiego stopnia obejmuje również realizację praktyk zawodowych, które stanowią integralną część procesu kształcenia i podlegają obowiązkowemu zaliczeniu.

Metody kształcenia

Dobór metod kształcenia dokonywany jest w taki sposób, aby zapewnić wysoką jakość kształcenia na kierunku *pielęgniarstwo*, możliwość osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się przez studentów oraz ich świadome i aktywne uczestnictwo w procesie nauczania-uczenia się.

Kształcenie realizowane jest w formie zajęć teoretycznych – wykłady, seminaria, ćwiczenia, praca własna studenta oraz w formie praktycznej nauki zawodu – ćwiczenia praktyczne, zajęcia praktyczne i praktyka zawodowa.

Zajęcia teoretyczne prowadzone są następującymi metodami:

- metody informacyjne: wykład, wykład multimedialny, objaśnienie, opis;
- metody problemowe: wykład problemowy, dyskusja problemowa, metoda przypadków, giełda pomysłów;
- metody emocjonalne: film, dialog, metoda sytuacyjna.

W kształceniu praktycznym wykorzystywane są metody:

- metody operacyjne: pokaz z instruktą, ćwiczenia praktyczne, ćwiczenia przedmiotowe, ćwiczenia laboratoryjne;
- metody problemowe: metoda sytuacyjna, metoda przypadku, metody symulacyjne: ćwiczenia prowadzone metodą symulacji niskiej wierności (przygotowywane są też zajęcia, które będą prowadzone metodami symulacji pośredniej i wysokiej wierności);
- metody multimedialne: ćwiczenia z wykorzystaniem aplikacji multimedialnych, np.: opracowywanie planów opieki pielęgniarstwa z wykorzystaniem słownika ICNP w programie Systemy dokumentacji i wsparcia prac pielęgniarstwa ADPIEcare „Dorotea”.

Metody i techniki kształcenia na odległość: platforma Moodle

Od kilku lat na kierunku *pielęgniarstwo* prowadzi się niewielką ilość zajęć teoretycznych z wykorzystaniem metody kształcenia na odległość, głównie jako forma wspomagająca kształcenie na dawnych studiach pomostowych, potem na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia w trybie weekendowym.

W tym roku akademickim, jako program pilotażowy, wprowadzono kształcenie metodą e-learning na studiach pierwszego stopnia z dwóch przedmiotów: geriatry i pielęgniarstwo geriatryczne – wykład 26 z 45 godzin - V semestr oraz podstawy pielęgniarstwa – wykład 30 godzin z 40 godzin - I semestr. Na studiach drugiego stopnia pilotażowo wprowadzono realizację jednego przedmiotu: Zmiany endokrynne, cukrzyca i inne choroby metaboliczne w starszym wieku – wykład 6 z 10 godzin w II semestrze.

Proces kształcenia metodą na odległość jest wciąż doskonalony. Trwają prace zespołu dydaktycznego, w którym dochodzi do wymiany doświadczeń związanych z prowadzeniem zajęć teoretycznych na platformie Moodle.

W ramach projektu pn. „Program rozwoju PWSZ w Nysie etap II - doskonalenie jakości kształcenia” (PO WER 3.5) przewidziana jest nowoczesna platforma e-learningowa wychodząca naprzeciw potrzebom kształcenia metodami na odległość.

Kolejni nauczyciele uczestniczą w szkoleniach i przygotowują wybrane treści kształcenia z wybranych przedmiotów do realizacji w procesie dydaktycznym metodą na odległość.

W roku akademickim 2020/2021 planuje się wdrożyć kształcenie metodą e-learning w ściśle określonych przedmiotach i określonych ilościach godzin zajęć teoretycznych zgodnie z właściwym przygotowaniem przez nauczyciela treści kształcenia odpowiadającym wybranym efektom uczenia się z danego modułu oraz przygotowania właściwych metod pracy ze studentem i narzędzi pomiaru dydaktycznego możliwych do zastosowania na platformie e-learningowej. Przewiduje się wprowadzenie do programu studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* większą ilość przedmiotów i godzin realizowanych metodą e-learning, ale w ilości nieprzekraczającej 10 pkt ECTS (194 godziny/8,65 pkt ECTS – studia pierwszego stopnia, 117 godzin/5,21 pkt ECTS – studia drugiego stopnia). Opracowano własny model planowania zajęć tą metodą, wprowadzając dwa wykłady początkowe, wprowadzające w tematykę przedmiotu w warunkach bezpośredniego kontaktu z nauczycielem, a po realizacji godzin kształcenia na platformie Moodle, kolejne dwa wykłady końcowe, podsumowujące treści kształcenia również w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem. Ponadto, na platformie nauczyciel prowadzi potwierdzanie osiągniętych przez studenta efektów uczenia się w tym procesie nauczania przez prowadzenie różnych form testów e-learningowych.

Na kierunku *pielęgniarstwo* powołany jest kierunkowy Koordynator do spraw e-learningu, który we współpracy z uczelnianym Koordynatorem prowadzi bieżące szkolenia nauczycieli i studentów w zakresie korzystania z platformy e-learningowej oraz stały monitoring funkcjonowania tej platformy.

Wykorzystanie nowoczesnych metod dydaktycznych w oparciu o platformę zdalnego nauczania umożliwia efektywniejsze prowadzenie zajęć dydaktycznych, bowiem studenci mają dostęp do prezentowanych materiałów zarówno w trakcie zajęć jak i poza nimi. Można również stosować nowoczesne multimedialne środki wyrazu zwiększające możliwości przyswajania przekazywanej wiedzy. Ponadto tego rodzaju metody i techniki zapewniają stały kontakt między nauczycielami a studentami.

Metody kształcenia umożliwiające rozpoznawanie indywidualnych potrzeb

Oprócz zajęć dydaktycznych, wynikających z programu studiów, każdy nauczyciel akademicki jest dostępny dla studentów 2 godziny w tygodniu w ramach indywidualnych konsultacji. Istnieje również kontakt nauczycieli ze studentami za pomocą poczty elektronicznej, serwisu WWW i komunikatorów internetowych.

Studenci mogą skorzystać z indywidualnej organizacji studiów (IOS) oraz indywidualnego programu studiów (IPS), warunki są określone w *Regulaminie studiów PWSZ w Nysie*. Wśród warunków dopuszczających zastosowanie IOS są: osoby samotnie wychowujące dzieci, niepełnosprawni czy osoby studiujące dwa kierunki jednocześnie i studenci przyjęci na studia w wyniku potwierdzania efektów uczenia się. Zgody na IOS udziela dziekan wydziału. Na podstawie IPS może studiować student, który uzyskał średnią ważoną ocen z dotychczasowego przebiegu studiów minimum 4.0 oraz wykazujący szczególne uzdolnienia w zakresie określonego przedmiotu. Zgodę na IPS wydaje Rektor po zasięgnięciu opinii Senatu PWSZ w Nysie. W tym celu powołany zostaje opiekun naukowy (profesor, adiunkt lub wykładowca), z którym zostanie ustalony indywidualny program studiów. Dziekan wydziału opiniuje i kieruje wnioskiem do Rektora.

Większość studentów bierze aktywny udział w zajęciach kontaktowych, w przypadku studentów korzystających z Indywidualnej Organizacji Studiów kadra dokłada wszelkich starań, żeby zapewnić dzięki różnym formom kontaktu (w postaci dogodnych godzin konsultacji lub konsultacji via Skype/E-mail) osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Wspieranie studentów wymagających dodatkowych wyjaśnień, pomocy w zrozumieniu treści ma miejsce w trakcie konsultacji.

Dla osób pracujących, wychowujących małe dzieci oraz dla osób chcących zmienić zawód, Uczelnia wprowadziła na kierunku pielęgniarstwo studia stacjonarne pierwszego stopnia w tzw. trybie weekendowym.

Studenci wykazujący szczególne uzdolnienia i zainteresowania mają możliwości intensyfikacji nauki poprzez udział w badaniach naukowych, pracach koła naukowego, udziału w konferencjach naukowych w sesjach studenckich, stażach zawodowych. Wszyscy studiujący, bez względu na znajomość języka, motywowani są do udziału w studiach i praktykach w ramach programu Erasmus plus. Oprócz ocen i stypendiów naukowych i socjalnych istnieje system nagradzania wybitnych studentów poprzez odpowiedni wpis w części B dyplomu studiów oraz przyznawanie nagrody NIKE m. in. za wyróżniające się prace dyplomowe o charakterze aplikacyjnym/praktycznym.

Przydział zajęć dydaktycznych, osoby prowadzące zajęcia

Przydział zajęć dydaktycznych odbywa się zgodnie z posiadanym przez nauczyciela kwalifikacjami zawodowymi, specjalizacją zawodową, dorobkiem naukowym oraz z doświadczeniem zawodowym i dydaktycznym.

Kształcenie służące osiągnięciu określonych efektów uczenia się w grupach zajęć A, B, C i D na poziomie studiów pierwszego stopnia oraz w grupach zajęć A, B i C na poziomie studiów drugiego stopnia prowadzone jest przez nauczycieli akademickich posiadających tytuł profesora, doktora lub też tytuł magistra oraz posiadających kompetencje naukowe, zawodowe i doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć.

Kształcenie służące osiągnięciu efektów uczenia się w grupach zajęć C i D na studiach pierwszego stopnia oraz w grupie zajęć A, B i C na studiach drugiego stopnia w ramach zajęć obejmujących treści kształcenia z zakresu opieki pielęgniarstwa i położniczej jest prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub zawodu położnej oraz co najmniej roczną praktykę zawodową w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć.

Zajęcia praktyczne na studiach licencjackich i magisterskich prowadzone są przez nauczycieli akademickich posiadających prawo wykonywania zawodu pielęgniarki (lub położnej) oraz co najmniej roczną praktykę zawodową w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć.

Praktyki zawodowe są prowadzone pod kierunkiem osoby posiadającej prawo wykonywania zawodu pielęgniarki (lub zawodu położnej), będącej pracownikiem danego podmiotu wykonującego działalność leczniczą, w którym odbywa się praktyka, a nadzór nad realizacją praktyk sprawuje opiekun z ramienia Uczelni.

Organizacja procesu kształcenia

Ćwiczenia praktyczne, seminaria odbywają się w określonych grupach studentów: ćwiczenia praktyczne – laboratoria (14-18 osób lub 8-10 osób w przypadku przedmiotów: badanie fizykalne, podstawy ratownictwa medycznego), seminarium (22-26 osób), ćwiczenia praktyczne w pracowni umiejętności pielęgniarskich (6-8 osób), zajęcia praktyczne (6-8 osób) lub w grupach mniejszych (5-7 osób) w zależności od specyfiki przedmiotu. Liczbę grup studenckich na poszczególnych formach zajęć ustala Dziekan Wydziału w porozumieniu z Prorektorem ds. studenckich i dydaktyki, bazując na dokumencie podstawowym, jakim jest Uchwała Senatu PWSZ w Nysie w sprawie wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Od studenta oprócz uczestnictwa w zajęciach wymagana jest także praca własna.

Ćwiczenia praktyczne z podstaw pielęgniarstwa prowadzone są w odpowiednio wyposażonej pracowni umiejętności pielęgniarskich, w której zajęcia praktyczne prowadzone są metodami symulacji niskiej wierności.

Przedmiot: technologie informacyjne realizowany jest w laboratorium komputerowym, w którym każdy student ma dostęp do komputera.

Zajęcia językowe odbywają się w pracowniach językowych, natomiast zajęcia sportowe realizuje student w dowolnie obranej sekcji sportowej zgodnie ze swoimi zainteresowaniami. Uczelnia dysponuje bogatą bazą sportową.

Organizacja i przebieg zajęć praktycznych i praktyk zawodowych

Zajęcia praktyczne na studiach pierwszego i drugiego stopnia realizowane są w placówkach podmiotów leczniczych.

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe na studiach pierwszego stopnia organizuje się tak, aby zdobywanie umiejętności praktycznych w warunkach bezpośredniego kontaktu z pacjentem było poprzedzone zdobywaniem tych umiejętności w warunkach symulowanych w pracowniach umiejętności pielęgniarskich (symulacja niskiej wierności).

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe realizowane są zgodnie z programem studiów.

Na studiach pierwszego stopnia student realizuje łącznie 1100 godzin zajęć praktycznych w zakresie określonych przedmiotów z zachowaniem korelacji międzyprzedmiotowej oraz korelacji pomiędzy formami określonych modułów (I rok studiów – 160 godzin, II rok studiów – 460 godzin i III rok studiów – 480 godzin). Zajęcia praktyczne odbywają się najczęściej w blokach 40-godzinnych realizowanych przez 5 dni w tygodniu, wówczas dzień zajęć trwa 8 godzin, lub przez 4 dni w tygodniu, wówczas dzień zajęć trwa 10 godzin. Zajęcia praktyczne odbywają się w systemie zmianowym na dyżurach rannych i popołudniowych.

Program praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia ma na celu umożliwienie osiągnięcia efektów uczenia się ujętych w grupach zajęć C (nauki w zakresie podstaw opieki pielęgniarskiej) i D (nauki w zakresie opieki specjalistycznej).

Liczba godzin kształcenia praktycznego na studiach pierwszego stopnia w zakresie praktyki zawodowej wynosi 1200 godzin (30 tygodni, 46 pkt ECTS). Praktyki zawodowe realizowane są w kilku etapach i obejmują: na pierwszym roku studiów 320 godzin (8 tygodni) w semestrze letnim, na drugim roku studiów 440 godzin (11 tygodni), w tym 80 godzin (2 tygodnie) w semestrze zimowym i 360 godzin (9 tygodni) w semestrze letnim i na trzecim roku studiów 440 godzin (11 tygodni), w tym 80 godzin (2 tygodnie) w semestrze zimowym i 360 godzin (9 tygodni) w semestrze letnim.

Zajęcia praktyczne i praktyka zawodowa na studiach pierwszego stopnia odbywa się w oddziałach szpitalnych: oddział internistyczny, oddział chirurgiczny, oddział pediatriczny, oddział noworodkowy, oddział neurologiczny, oddział psychiatryczny, szpitalny oddział ratunkowy, oddział anestezjologii i intensywnej terapii, oddział położniczo-ginekologiczny, oddział rehabilitacji pulmonologicznej i kardiologicznej, oddział opieki długoterminowej, zakład opiekuńczo-leczniczy; w zakładach podstawowej opieki zdrowotnej, środowiskowej; w żłobkach oraz w hospicjach.

Na studiach drugiego stopnia student realizuje łącznie 235 godzin, a w przypadku realizacji uzupełniającego planu studiów 245 godzin zajęć praktycznych. Zajęcia praktyczne organizowane są w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej i placówkach specjalistycznej opieki zdrowotnej.

Na studiach stacjonarnych zajęcia praktyczne odbywają się w dni powszednie tygodnia, na studiach niestacjonarnych – podczas zjazdów dodatkowych (od czwartku do niedzieli).

Program praktyk zawodowych na studiach drugiego stopnia ma na celu umożliwienie osiągnięcia efektów uczenia się ujętych w grupach zajęć A (nauki społeczne i humanistyczne) i B (zaawansowana praktyka pielęgniarska).

Liczba godzin kształcenia praktycznego na studiach drugiego stopnia w zakresie praktyki zawodowej wynosi 230 godzin. Praktyki zawodowe realizowane są w czterech etapach i obejmują: na pierwszym roku studiów - 30 godzin w semestrze zimowym oraz 80 godzin w semestrze letnim, na drugim roku studiów - 50 godzin w semestrze zimowym oraz 70 godzin w semestrze letnim.

Zajęcia praktyczne i praktyka zawodowa na studiach drugiego stopnia organizowane są w specjalistycznych podmiotach leczniczych (oddział anestezjologii i intensywnej terapii, oddział chirurgiczny, oddział chirurgii naczyniowej, oddział chirurgii ortopedycznej, oddział rehabilitacji narządu ruchu, oddział pulmonologiczny, oddział kardiologiczny, oddział neurologiczny, oddział psychiatryczny, oddział okulistyczny, stacja dializ, poradnia diabetologiczna, dom pomocy społecznej, dzienny dom opieki medycznej, zakład opiekuńczo-leczniczy) i placówkach dydaktycznych, w których realizowane są efekty kształcenia przypisane do poszczególnych modułów kształcenia.

Praktyki zawodowe stanowią integralną część procesu kształcenia i podlegają obowiązkowemu zaliczeniu. Student, którego praca zawodowa jest zgodna z kierunkiem lub specjalnością kształcenia i programem praktyk, może ubiegać się o częściowe zaliczenie praktyk zawodowych.

Zasady organizacji i przebiegu praktyk zawodowych regulują: *Regulamin praktycznej nauki zawodu na studiach pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo* oraz *Regulamin praktycznej nauki zawodu na studiach drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo* opracowane na podstawie przepisów:

- Rozporządzenia MNiSW z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz. U. z dnia 21 sierpnia 2019 r., poz. 1573);
- Ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej (t.j. Dz. U. 2019 poz. 576, z późn. zm.).

Praktyki studenckie mogą być organizowane w kraju i za granicą. Student realizuje praktyki zawodowe zgodnie z harmonogramem kształcenia praktycznego i programem praktyk zawodowych

w ciągu roku akademickiego i/lub w okresie wakacyjnym po wcześniejszym zaliczeniu zajęć praktycznych z danego przedmiotu. Student realizuje praktykę zawodową w placówkach wyznaczonych przez Uczelnię lub może realizować praktykę w indywidualnie wskazanej placówce, jeśli ta wyrazi gotowość jego przyjęcia na praktykę. Dobór instytucji do odbycia praktyk zawodowych oparty jest na kryteriach doboru placówki do realizacji praktyk zawodowych.

Wśród kryteriów doboru placówki szkoleniowej uwzględnia się między innymi takie kryteria jak:

- charakter i zakres świadczonej opieki zdrowotnej umożliwia realizację efektów uczenia się zawartych w programie praktyk,
- placówka świadczy szeroki wachlarz usług diagnostycznych i/lub leczniczych i cieszy się uznaniem środowiska – posiada akredytację lub przygotowuje się do akredytacji,
- wyposażenie placówki w nowoczesną aparaturę umożliwiającą zdobycie umiejętności przewidzianych w programie praktyk,
- świadczenia medyczne realizowane są zgodnie z obowiązującymi standardami i procedurami.

Aktualnie Uczelnia ma podpisane umowy na realizację kształcenia praktycznego z 19 placówkami szkoleniowymi. W obecnym czasie w placówkach, w których prowadzimy kształcenie praktyczne, posiadamy właściwą liczbę miejsc praktyk zawodowych w stosunku do liczby studentów. Wydziałowa Komisja Kształcenia Praktycznego współpracuje z Biurem Praktyk w zakresie pozyskiwania placówek szkoleniowych do realizacji praktycznej nauki zawodu i zawierania z nimi umów.

Wykaz placówek

UMOWY ZAWARTE Z PLACÓWKAMI MEDYCZNYMI
NA REALIZACJĘ ZAJĘĆ PRAKTYCZNYCH I PRAKTYK ZAWODOWYCH
w roku akademickim 2019/2020
WNM PWSZ w Nysie

Ip.	Nazwa podmiotu leczniczego
1.	Zespół Opieki Zdrowotnej w Nysie
2.	SP ZOZ w Głuchołazach
3.	SP ZOZ MSWiA w Głuchołazach
4.	OPTIMA MEDYCYNĄ S.A. w Nysie (POZ)
5.	PAKS - Polska Amerykańskie Kliniki Serca w Nysie
6.	HOSPICIUM Stowarzyszenie Auxilium w Nysie
7.	Brzeskie Centrum Medyczne w Brzegu
8.	Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Opolu
9.	ZOL w Głuchołazach
10.	Vita Przychodnia w Nysie

11.	Dzienny Dom Pobytu w Nysie
12.	DIAVERUM Polska Sp. z o.o. w Nysie
13.	DIABETICA Sp. z o.o. w Nysie
14.	ŻŁOBEK MIEJSKI NR 2 w Nysie
15.	DPS Koperniki/ koło Nysy
16.	PRUDNICKIE CENTRUM MEDYCZNE
17.	Opolskie Centrum Rehabilitacyjne w Korfantowie
18.	Szpital Vital Medic w Kluczborku
19.	SP ZOZ w Kędzierzynie-Koźlu

Praktyki zawodowe odbywają się w formie dyżuru 8-godzinnego lub 10-godzinnego pod opieką wyznaczonego opiekuna/mentora praktyki zawodowej zatrudnionego w miejscu jej realizacji, który musi spełniać „Kryteria doboru opiekuna/mentora do realizacji praktyk zawodowych w ramach przedmiotu”.

W doborze opiekuna/mentora praktyk z ramienia podmiotu leczniczego kierujemy się takimi wymaganiami, jak:

- posiadanie wyższego wykształcenia w szczególności na poziomie magistra pielęgniarstwa lub licencjata pielęgniarstwa,
- posiadanie prawa wykonywania zawodu pielęgniarki (lub położnej)
 - odbyte szkolenie podyplomowe, a w szczególności specjalizacja z danej dziedziny pielęgniarstwa,
 - staż pracy w zakresie nauczanego przedmiotu – pożądanym powyżej 3 lat,
 - pożądanym min. 3-letnie doświadczenie w prowadzeniu zajęć ze studentami.

Nadzór nad przebiegiem praktyk zawodowych w placówkach szkoleniowych oprócz opiekuna/mentora praktyki z ramienia placówki prowadzi również nauczyciel akademicki posiadający prawo wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza, pełniący funkcję koordynatora przedmiotu z ramienia Uczelni, który jest wyznaczony przez Dziekana Wydziału. Koordynator przedmiotu dokonuje oceny poziomu osiągniętych efektów uczenia się poprzez analizę dokumentacji przebiegu praktyki, prowadzi końcowe zaliczenie praktyk z danego przedmiotu oraz hospituje praktyki zawodowe.

Osiągnięte przez studenta w trakcie praktyki zawodowej określone efekty uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych są potwierdzane i dokumentowane przez opiekuna praktyki z ramienia placówki w dzienniku praktycznej nauki zawodu. Warunkiem zaliczenia praktyki jest wywiązanie się z zadań sformułowanych w programie praktyki oraz przedłożenie przez studenta stosownej dokumentacji z odbycia praktyki (świadectwo odbycia praktyki zawodowej, dziennik kształcenia praktycznego) koordynatorowi przedmiotu z ramienia Uczelni.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

1. Model współpracy pomiędzy uczelnią kształcąca na kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo a podmiotami leczniczymi

Od roku akademickiego 2019/2020 kierunek *pielęgniarstwo* wdraża model współpracy pomiędzy uczelnią kształcąca na kierunku *pielęgniarstwo* a podmiotami leczniczym. Model współpracy ma charakter kompleksowy. Zakłada on działania skierowane do różnych grup podmiotów, które są ważne w procesie współpracy uczelni z podmiotami leczniczymi. Jednocześnie jest on otwarty na nowe rozwiązania każdej uczelni i jest bardzo elastyczny, co pozwala na jego wykorzystanie w różnych warunkach otoczenia i w odpowiednim zakresie. Model ten opiera się bowiem na założeniu pełnej autonomii uczelni (biorąc pod uwagę jej strukturę, specyfikę kształcenia oraz odmienne potrzeby odnośnie zakresu wdrożenia, typu prowadzonych działań, jak też ich realizacji).

Uczelnia od roku 2019/2020 wdraża model we współpracy z podstawowymi podmiotami leczniczymi, w których już od lat prowadzi kształcenie praktyczne:

- Zespół Opieki Zdrowotnej w Nysie, Zespół Opieki Zdrowotnej w Głuchołazach, Zespół Opieki Zdrowotnej MSWiA w Głuchołazach, Brzeskie Centrum Medyczne w Brzegu.

Głównym celem opracowanego modelu jest stworzenie warunków do poprawy współpracy i transferu wiedzy między uczelnią wyższą a podmiotami leczniczymi.

We wdrażaniu modelu będziemy realizować szereg zadań, których celem jest:

- efektywniejsze powiązanie podmiotów leczniczych z uczelnią, świadomości obustronnych korzyści (np. lepsza jakość kształcenia, dostosowanie programów i metod kształcenia do dynamicznie zmieniających się potrzeb (w tym kształcenie metodami symulacji medycznych, współpraca w zakresie budowania scenariuszy pośredniej i wysokiej wierności,) transfer wiedzy, poprawa praktyki, zatrudnianie absolwentów, rozwijanie nowych programów kształcenia podyplomowego dla potrzeb podmiotów leczniczych),
- zintegrowanie narzędzi wspierających kształcenie – podejście oparte na modelu kompetencji, programach kształcenia, obowiązujących aktach prawnych, autonomii uczelni i podmiotów leczniczych,
- poprawa satysfakcji absolwentów studiów,
- poprawa wizerunku uczelni jako partnera w procesie kształcenia, doradztwa i badaniach naukowych,
- popularyzacja idei współpracy uczelni z podmiotami leczniczymi,
- pozyskanie nowych podmiotów do współpracy i rozwój dotychczasowych,
- poprawa jakości kształcenia i zwiększenie kompetencji absolwentów na rynku pracy,
- rozwój działalności badawczej poprzez prowadzenie badań naukowych w podmiotach leczniczych zgodnie z zapotrzebowaniem(między innymi – przygotowywanie prac dyplomowych).

Jednym z efektów przystąpienia do projektu jest m.in. opracowanie (wzorując się na wytycznych modelu) nowych regulaminów praktycznej nauki zawodu oraz Dziennika kształcenia praktycznego na studiach pierwszego stopnia, w którym są potwierdzane i dokumentowane osiągnięte przez studenta określone efekty uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych. W opracowaniu tych dokumentów uczestniczyli przedstawiciele ww. podmiotów leczniczych, którzy jednocześnie są członkami Wydziałowej Rady Programowej na kierunku *pielęgniarstwo*. Przygotowywane są również nowe kryteria współpracy, tzn. umowy spełniające główne założenia prezentowane w modelu.

Zależy nam na włączeniu opiekunów praktyk z ramienia placówki do świadomego uczestnictwa w procesie kształcenia, co już realizujemy.

W tym roku również w ramach poprawy warunków socjalnych dla studentów PWSZ w Nysie, odbywających kształcenie praktyczne w ZOZ Nysa, została odnowiona i na nowo wyposażona szatnia studentów.

W bieżącym roku akademickim w maju 2020 r. odbędzie się Międzynarodowe Sympozjum Naukowe poświęcone tematowi: „*Stan służby zdrowia a deficyt kadr i atrakcyjność studiów medycznych – wyzwania wobec studentów i uczelni*”, w którym czynnie będą uczestniczyć dyrektorzy i inni przedstawiciele szpitali.

Podjęmowane są również rozmowy z dyrektorami szpitali o zasadach promowania wśród absolwentów kierunku *pielęgniarstwo* miejsc pracy w placówkach, gdzie realizowane jest kształcenie praktyczne.

Rozpoczęto również organizację kształcenia podyplomowego na kierunku *pielęgniarstwo* zgodnie z zapotrzebowaniem podmiotów leczniczych na wyspecjalizowaną kadrę pielęgniarską.

Proces wdrażania modelu w praktyce na kierunku *pielęgniarstwo* w PWSZ w Nysie zostanie poddany weryfikacji przez Departament Pielęgniarek i Położnych MZ na początku czwartego kwartału tego roku kalendarzowego.

2. Projekt praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych

Pilotażowy program praktyk zawodowych pt.: „Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych” zrealizowany został w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.1. Kompetencje w szkolnictwie wyższym.

Celem projektu pilotażowej praktyki zawodowej było nabycie przez studenta – praktykanta nowych lub pogłębienie posiadanych już (nabytych podczas studiów) umiejętności, wiedzy i zachowań, które są pożądane, potrzebne lub niezbędne podczas wykonywania zawodu pielęgniarki. Termin realizacji projektu: od 01.08.2018 do 31.08.2019.

W roku akademickim 2018/2019 na studiach pierwszego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* do ww. projektu przystąpiły 3 studentki drugiego roku. Studentki w ramach projektu zrealizowały praktykę zawodową składającą się z praktyki programowej (440 godzin dydaktycznych) oraz praktyki pilotażowej (480 godzin), która została zakończona w dniu 14.06.2019 r. egzaminem potwierdzającym osiągnięcie programowych efektów kształcenia / uczenia się i otrzymały ocenę bardzo dobrą. Wszystkie absolwentki, które zrealizowały praktykę pilotażową, po ukończeniu studiów podjęły pracę w zawodzie pielęgniarki, w tym 2 osoby w miejscu realizacji praktyk pilotażowych. Absolwentki wyrażają zadowolenie z możliwości udziału w ww. projekcie, jak również z aktualnych miejsc pracy.

Jedna ze studentek studiów licencyjskich na kierunku *Pielęgniarstwo*, biorących udział w projekcie, na bazie doświadczeń zdobytych w trakcie dodatkowej praktyki zawodowej w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym i w oparciu o analizę przypadku pacjenta, którym opiekowała się w tej placówce, przygotowała pracę dyplomową pt.: „Zastosowanie teorii Doroty Orem u pacjenta z zaburzeniami świadomości po wypadku komunikacyjnym - studium przypadku”. Opracowania zawarte w tej pracy stanowią kompendium wiedzy na temat opieki pielęgniarskiej nad pacjentami z zaburzeniami świadomości, podlegających opiece długoterminowej. Praca to może stanowić źródło wiedzy dla pielęgniarek i studentów kierunku *pielęgniarstwo*.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Oferta edukacyjna jest kierowana do kandydatów o zainteresowaniach w obszarze nauk medycznych.

Studia I stopnia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nysie mogą podjąć osoby posiadające świadectwo dojrzałości, które pomyślnie zakończyły postępowanie kwalifikacyjne. Kandydaci na studia stacjonarne I stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* przyjmowani są na podstawie konkursu świadectw. W przypadku kandydatów z nową maturą do obliczeń bierze się wszystkie przedmioty wykazane na egzaminie maturalnym, z tym, że z przedmiotów dodatkowo wybranych tylko te, z których kandydat uzyskał co najmniej 30% punktów. W przypadku kandydatów zdających maturę wg starych zasad do obliczeń bierze się oceny ze wszystkich przedmiotów zdawanych na egzaminie dojrzałości. Na tej podstawie ustala się punktację lokującą kandydata w tworzonym w czasie rekrutacji rankingu.

Dla kandydatów na studia stacjonarne II stopnia na ocenianym kierunku przewiduje się kwalifikację na podstawie oceny ukończenia studiów. Na tej podstawie tworzona jest lista rankingowa. W przypadku braku możliwości wyłonienia liczby kandydatów zgodnej z limitem przyjęć dla kierunku stosuje się kryterium dodatkowe, którym jest średnia ocen uzyskanych w ciągu całego toku studiów.

Na studia niestacjonarne II stopnia podstawę przyjęcia na studia stanowi złożenie wymaganych dokumentów. Jeśli liczba kandydatów będzie większa od liczby miejsc, warunkiem przyjęcia kandydata jest miejsce, jakie zajmuje w rankingu kandydatów na zasadach obowiązujących kandydatów na studia stacjonarne.

Warunki i tryb przyjmowania na studia cudzoziemców określa Zarządzenie nr 46/2019 Rektora PWSZ w Nysie z dnia 17.06.2019 roku.

Sposoby oceny efektów kształcenia

Monitorowanie realizacji efektów uczenia się odbywa się w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz monitorowanie praktyk zawodowych, weryfikację wyników egzaminu dyplomowego.

W celu weryfikacji osiągniętych efektów uczenia na kierunku *pielęgniarstwo* stosuje się różne formy sprawdzania, które są adekwatne do kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, których dotyczą te efekty.

Nauczyciel prowadzący dany przedmiot ustala zasady kontroli efektów uczenia się, które to zasady oraz sposób zaliczenia przedmiotu są podawane do wiadomości studentów na zajęciach z początkiem semestru i zawarte są w opisie modułu kształcenia (karta przedmiotu).

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy sprawdza się za pomocą egzaminów pisemnych [referaty, zestawy krótkich ustrukturyzowanych pytań, testy wielokrotnego wyboru (Multiple Choice Questions, MCQ), testy wielokrotnej odpowiedzi (Multiple Response Questions, MRQ), testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania] lub egzaminów ustnych (zestawy pytań ukierunkowane na sprawdzenie wiedzy w zakresie zrozumienia faktów, ocenę umiejętności dokonywania analizy lub syntezy posiadanych wiadomości oraz ocenę umiejętności rozwiązywania problemów). Wykorzystuje się opisy przypadków klinicznych na podstawie, których student ustala i prezentuje plan specjalistycznej opieki pielęgniarstwa w trakcie seminarium.

Efekty uczenia się, które student osiąga w trakcie pracy własnej pod kontrolą nauczyciela weryfikowane są za pomocą pisemnych prac (referaty, konspekty, projekty), prezentacji multimedialnych opracowywanych indywidualnie lub zespołowo.

Sprawdzenie osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych wymaga bezpośredniej obserwacji studenta demonstrującego umiejętność w czasie tradycyjnego sprawdzianu praktycznego lub egzaminu praktycznego (ciągła obserwacja, obserwacja podczas powierzonego zadania, sprawdzian praktyczny w warunkach symulacyjnych lub/i rzeczywistych, studium przypadku – prace w postaci raportu pielęgniarskiego, planu opieki pielęgniarskiej, egzamin dyplomowy – praktyczny). Stosuje się prace między innymi prace oparte na obserwowanych podczas zajęć klinicznych przypadkach, które muszą być podparte analizą literatury, w tym literatury w języku obcym.

Na zajęciach praktycznych każdy nauczyciel ocenia studentów zgodnie z ustalonymi ogólnymi kryteriami oceny studentów oraz zgodnie z kryteriami oceny czynności pielęgniarskich i kryteriami oceny procesu pielęgnowania. Umiejętności pielęgniarskie student zalicza zgodnie z katalogiem umiejętności praktycznych z zakresu danego modułu. Osiągnięte przez studenta określone efekty uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych podczas ćwiczeń symulacyjnych w pracowniach oraz w trakcie realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych są potwierdzane i dokumentowane w dzienniku praktycznej nauki zawodu stanowiącego swoiste *portfolio* każdego studenta.

Od roku akademickiego 2016/2017 na studiach pierwszego stopnia przeprowadza się również obiektywny standaryzowany kliniczny egzamin (Objective Structured Clinical Examination) z przedmiotu podstawy pielęgniarstwa. Proces przeprowadzania egzaminu OSCE jest wprowadzany etapami i systematycznie udoskonalany. Obecnie przyjmuje on formę mini egzaminu OSCE, który przeprowadza się po zakończeniu kursu podstawy pielęgniarstwa w semestrze pierwszym i drugim. Dąży się, aby egzamin OSCE wprowadzić jako formę egzaminu praktycznego cząstkowego z zakresu innych przedmiotów kształcenia praktycznego oraz jako formę egzaminu dyplomowego w części praktycznej.

Egzamin dyplomowy

Studia pierwszego i drugiego stopnia kończą się egzaminem dyplomowym, składającym się z części praktycznej i teoretycznej wraz z obroną pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy praktyczny odbywa się przed komisją, w skład której wchodzi przewodniczący posiadający prawo wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza i co najmniej stopień doktora oraz członkowie będący nauczycielami akademickimi posiadającymi prawo wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza i co najmniej tytuł zawodowy magistra.

Egzamin dyplomowy z części teoretycznej odbywa się przed komisją egzaminu dyplomowego powołaną przez Dziekana Wydziału, w skład której wchodzi: przewodniczący oraz dwóch członków komisji egzaminu dyplomowego. Przewodniczącym może być wyłącznie profesor lub wykładowca zatrudniony w uczelni. Członkami komisji są promotor pracy i recenzent pracy lub inna osoba powołana przez dziekana wydziału spośród nauczycieli akademickich zatrudnionych w wydziale co najmniej na stanowisku wykładowcy. Co najmniej jeden członek komisji egzaminu dyplomowego powinien być zatrudniony w uczelni na stanowisku profesora.

Jeśli praca dyplomowa była wykonywana w określonym zakładzie opieki zdrowotnej, bądź jej temat jest ściśle związany z potrzebami zakładu opieki zdrowotnej, dziekan wydziału może powołać w skład komisji przedstawiciela tego zakładu.

Na wniosek studenta lub promotora uczelnia przeprowadza otwarty egzamin dyplomowy.

Egzamin dyplomowy przeprowadza się w celu dokonania oceny poziomu uzyskanych przez studenta w całym toku studiów efektów uczenia się z zakresu: wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych.

Proces dyplomowania na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* przebiega zgodnie z zasadami określonymi w *Regulaminie studiów PWSZ w Nysie* oraz zgodnie z odrębnymi zasadami określonymi w *Regulaminie dyplomowania na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo*.

Tematy prac dyplomowych ostatecznie zatwierdza Wydziałowa Rada Programowa w ciągu miesiąca od dnia złożenia karty zgłoszenia pracy dyplomowej w dziekanacie. Praca dyplomowa przed złożeniem podlega procedurze antyplagiatowej określonej odrębnym zarządzeniem Rektora PWSZ w Nysie w sprawie wprowadzenia procedury antyplagiatowej weryfikacji prac licencjackich, inżynierskich i magisterskich w PWSZ w Nysie.

Egzamin dyplomowy na studiach pierwszego stopnia

Egzamin dyplomowy na studiach pierwszego stopnia składa się z 2 części: części praktycznej i części teoretycznej wraz z obroną pracy dyplomowej. W pierwszym etapie student zobowiązany jest do złożenia w terminie wyznaczonym regulaminowo złożyć pracę dyplomową.

Pracę licencjacką stanowi praca pisemna przygotowana w oparciu o analizę indywidualnego przypadku. Celem pracy dyplomowej, licencjackiej jest przedstawienie sytuacji zdrowotnej, opieki pielęgniarstwa w określonym przypadku klinicznym w postaci: planu opieki pielęgniarstwa, procesu pielęgnowania, standardu opieki pielęgniarstwa, opisu praktycznego zastosowania wybranego modelu, teorii pielęgnowania lub opracowania planu edukacji zdrowotnej, programu promocji zdrowia.

Tematyka prac dotyczy wielu różnych typów zagadnień w oparciu o wybrany przypadek kliniczny lub zjawisko. Studenci studiów pierwszego stopnia podejmują się również zadania przedstawienia w swojej pracy dyplomowej analiz związanych z możliwością doskonalenia opieki nad chorymi lub szczególnymi grupami osób (np. młodociani, osoby starsze, uczniowie) pozostających w określonych, zaobserwowanych przez studenta sytuacjach zdrowotnych lub okolicznościach bytowych poprzez wykorzystanie metod wynikających z nauk społecznych, takich jak: socjologia, psychologia.

Promotorem pracy dyplomowej na studiach pierwszego stopnia jest nauczyciel akademicki posiadający prawo wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarskiego i co najmniej tytuł zawodowy magistra lub równorzędny.

Po złożeniu pracy dyplomowej przeprowadza się część pierwszą egzaminu w **formie praktycznej**, która odbywa się w oddziałach szpitalnych, w których student zrealizował zajęcia praktyczne. Oddziałami tymi są: oddział chorób wewnętrznych, oddział chirurgii ogólnej, oddział chorób dziecięcych. Egzamin praktyczny trwa jeden dyżur (5 godzin) i polega na objęciu opieką pielęgniarstwa jednego pacjenta. Wykonanie zadania egzaminu praktycznego polega na samodzielnym działaniu w zakresie: oceny stanu zdrowia pacjenta na podstawie wywiadu i przedmiotowego badania fizykalnego, analizy dokumentacji pielęgniarstwa; ustalenia diagnozy pielęgniarstwa, planowania działań pielęgnacyjnych, realizacji działań zgodnie z kwalifikacjami zawodowymi, oceny podjętych działań, sporządzenia pisemnego sprawozdania, uzasadnienia podjętych działań pielęgniarstwa. Weryfikacji podlegają również umiejętności miękkie zgodnie z kategorią kompetencji społecznych.

Druga część egzaminu to **egzamin teoretyczny**, do którego student może przystąpić po uzyskaniu pozytywnej oceny z egzaminu praktycznego. Egzamin teoretyczny jest egzaminem ustnym lub pisemno-ustnym i obejmuje weryfikację osiągniętych efektów uczenia się w zakresie wiedzy oraz obronę pracy dyplomowej. W części pierwszej egzaminu teoretycznego student odpowiada na dwa pytania z zakresu podstaw pielęgniarstwa oraz z przedmiotów mieszczących się w dziedzinie nauk w zakresie opieki specjalistycznej zgodnie z programem studiów pierwszego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo*. Ta część egzaminu może odbywać się w formie pisemnej lub ustnej.

W drugiej części egzaminu teoretycznego odbywa się obrona pracy dyplomowej przebiegająca w formie dyskusji nad pracą. Po zakończeniu obrony pracy dyplomowej komisja ustala końcową ocenę, uwzględniając oceny promotora pracy i recenzenta oraz sposób zreferowania i obrony pracy.

Za ocenę egzaminu dyplomowego w części teoretycznej przyjmuje się średnią arytmetyczną z ocen uzyskanych za odpowiedzi ustne lub pisemne na otrzymane pytania. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej wyłącznie z części teoretycznej egzaminu dyplomowego, student składa powtórny egzamin tylko z części teoretycznej.

Za ocenę końcową egzaminu dyplomowego przyjmuje się średnią arytmetyczną z ocen uzyskanych z części praktycznej i teoretycznej egzaminu dyplomowego.

Egzamin dyplomowy na studiach drugiego stopnia

Egzamin dyplomowy, po złożeniu pracy dyplomowej, obejmuje sprawdzenie wiedzy (egzamin teoretyczny) i umiejętności praktycznych (egzamin praktyczny) zdobytych w całym okresie studiów.

Prace dyplomowe magisterskie realizowane w Wydziale Nauk Medycznych w PWSZ w Nysie na kierunku *pielęgniarstwo* to oryginalne prace o charakterze badawczym. Student przygotowuje pracę pod kierunkiem nauczyciela akademickiego zatrudnionego na stanowisku profesora lub wykładowcy. W wyborze tematów prac dyplomowych za istotne uważa się wykorzystanie wiedzy, doświadczenia zawodowego oraz zainteresowań studentów. Promotorzy prac dyplomowych dbają o to, aby studenci dokonywali wyboru takich zagadnień swoich rozpraw, które obserwują w realistycznym procesie swojej pracy zawodowej w placówkach ochrony zdrowia, albo też interesują się problematyką, którą pragną wnikliwiej poznać i przeanalizować przy pomocy dostępnych narzędzi badawczych, np.: zjawiska społeczne, polityka zdrowotna, prewencja chorób, świadomość prozdrowotna, edukacja.

Spośród wielu promowanych prac dyplomowych dominują prace z zakresu:

- **jakości życia, aktywności, samodzielności oraz zaburzeń poznawczych osób starszych,**
- **promocji zdrowia, prewencji chorób, edukacji oraz świadomości społecznej czynników ryzyka chorób cywilizacyjnych.**
- **zarządzania w pielęgniarstwie, zarządzania jakością w placówkach ochrony zdrowia.**

Metodologia opracowań prac dyplomowych magisterskich jest wynikiem regularnych konsultacji studentów z promotorami prac oraz udziału w zajęciach (wykłady, seminaria) z zakresu takich przedmiotów, jak:

- Badania naukowe w pielęgniarstwie,
- Informacja naukowa,
- Praktyka pielęgniarska oparta na dowodach naukowych.

Do dyspozycji studentów pozostaje także przygotowany „Poradnik pisania pracy magisterskiej”, który jest dostępny w witrynie internetowej:

http://WWW.pwsz.nysa.pl/sitecontent/pielęgniarstwo/pliki/przewodnik_do_napisania_pracy_magisterskiej.pdf

W wyborze metodologii badań, służących do opracowania prac magisterskich, pomocne są także dostępne na platformie e-learningowej zestandaryzowane testy, ankiety i inne narzędzia, zamieszczone w witrynie internetowej: <http://elearning.pwsz.nysa.pl/>

Przedstawiony sposób prowadzenia przewodów magisterskich można udokumentować i zobrazować przez podanie następujących przykładowych tematów rozpraw:

1. *Porównanie wiedzy pacjentów oddziału wewnętrznego i chirurgii ogólnej na temat czynników ryzyka i powikłań nadciśnienia tętniczego.*

2. *Wiedza oraz zachowania ludzi starszych w przeciwdziałaniu niepełnosprawności i chorobom cywilizacyjnym w wybranych grupach osób.*
3. *Wpływ choroby alkoholowej na relacje w rodzinie pacjentów leczonych w ośrodkach terapii i grupach Anonimowych Alkoholików.*
4. *Stres oraz wypalenie zawodowe w zawodzie pielęgniarstwa.*
5. *Zachowania prozdrowotne w wybranej grupie młodzieży.*
6. *Ocena jakości kształcenia na kierunku pielęgniarstwo w Instytucie Nauk Medycznych w Państwowej Szkole Zawodowej w Nysie przez studentów i absolwentów.*
7. *Motywacja ekonomiczna i osobowościowa w rozwoju zawodowym pielęgniarek w ich własnej opinii.*
8. *Wpływ systemu jakości ISO 9001 na poziom satysfakcji pacjentów leczonych w Zespole Opieki Zdrowotnej w Kłodzku w latach 2010-2016.*

Studenci, prowadzący badanie niezbędne w realizacji określonych celów badawczych, mają możliwość wystąpić do Komisji Bioetycznej, którą powołano w celu zapewnienia właściwej ochrony godności ludzkiej podczas prowadzenia badań, która opiniuje i kontroluje projekty badawcze, sprawdza zasadność, wykonalność i plan badania klinicznego, analizuje przewidywane korzyści i ryzyka oraz poprawność protokołu badania klinicznego.

Po złożeniu pracy dyplomowej student przystępuje do części pierwszej egzaminu w **formie praktycznej**. Egzamin dyplomowy praktyczny przeprowadza się metodą przypadków w warunkach symulacyjnych. Student losuje zadanie egzaminacyjne w sali wykładowej uczelni. Egzamin dyplomowy w części praktycznej obejmuje wybrane przypadki kliniczne i weryfikuje osiągnięcie efektów uczenia się przez studenta w grupie zajęć A i B zgodnie z obowiązującym programem studiów drugiego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo*.

Zadanie egzaminacyjne polega na dokonaniu analizy przedstawionego przypadku klinicznego (opis przypadku) i stworzeniu planu opieki pielęgniarstwa z praktycznym zastosowaniem wybranej teorii/modelu pielęgnowania lub z zastosowaniem Międzynarodowej Klasyfikacji Praktyki Pielęgniarskiej (ICNP), która pozostaje w dyspozycji studenta w wersji papierowej lub elektronicznej z wykorzystaniem aplikacji „ADPIECare DOROTHEA”.

Drugą część egzaminu dyplomowego to **egzamin teoretyczny**, do którego student może przystąpić po uzyskaniu pozytywnej oceny z egzaminu praktycznego. Egzamin teoretyczny przeprowadza się w formie sprawdzianu pisemnego lub ustnego. Formę egzaminu ustala Dziekan Wydziału w każdym roku akademickim. Egzamin teoretyczny składa się z dwóch części. W części pierwszej egzaminu teoretycznego student odpowiada na dwa wylosowane pytania weryfikujące efekty uczenia się w grupie przedmiotów A, B i C zgodnie z programem studiów drugiego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo*.

Pozytywna ocena z pierwszej części egzaminu teoretycznego warunkuje przystąpienie do obrony pracy dyplomowej. W drugiej części egzaminu teoretycznego student prezentuje swoją pracę i odpowiada na zadane przez komisję egzaminacyjną pytania dotyczące pracy magisterskiej. Po zakończeniu obrony pracy dyplomowej komisja ustala końcową ocenę, uwzględniając oceny promotora pracy i recenzenta oraz sposób zreferowania i obrony pracy.

Za ocenę egzaminu dyplomowego w części teoretycznej przyjmuje się średnią arytmetyczną z ocen uzyskanych za odpowiedzi ustne lub pisemne na otrzymane pytania. Za ocenę końcową egzaminu dyplomowego przyjmuje się średnią arytmetyczną z ocen uzyskanych z części praktycznej i teoretycznej egzaminu dyplomowego.

Przyczyny odsiewu

Głównym powodem skreślenia z listy studentów na kierunku *pielęgniarstwo* jest rezygnacja lub niepodjęcie studiów. Stosunkowo niewielka liczba studentów zostaje skreślona z powodu niezaliczenia semestru lub też z powodu niezłożenia pracy dyplomowej w terminie. Obserwuje się również, że specyfika przyszłego zawodu nie odpowiada predyspozycjom i zainteresowaniom studenta, co okazuje się zwykle po pierwszych zajęciach praktycznych.

W celu zapobiegania odsiewowi, studentom, którzy zgłaszają chęć rezygnacji ze studiów, proponuje się rozmowę z nauczycielem praktykiem, w celu przedstawienia charakterystyki zawodu, możliwości rozwoju zawodowego i miejsc pracy. Proponuje się również różne formy pomocy, takie jak: stypendium socjalne oraz formy wsparcia rozwoju osobistego (dodatkowe konsultacje, wymiana międzynarodowa, zdobywanie dodatkowych kwalifikacji).

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Na Wydziale Nauk Medycznych na kierunku *pielęgniarstwo* w PWSZ w Nysie zatrudnionych jest 38 pracowników dydaktycznych, w tym 7 nauczycieli pracuje na umowę zlecenie.

Na kierunku *pielęgniarstwo* kształcenie prowadzą nauczyciele akademicy Wydziału Nauk Medycznych, Wydziału Nauk o Zdrowiu i Kulturze Fizycznej. Wszyscy nauczyciele posiadają dorobek naukowy, obejmujący dziedzinę nauk medycznych i nauk o zdrowiu. Nauczyciele akademicy posiadają odpowiednie kwalifikacje wynikające z posiadanego wykształcenia, dorobku naukowego, wieloletniego doświadczenia zawodowego, czy też doświadczenia dydaktycznego. W grupie tych nauczycieli znajduje się dwóch profesorów mianowanych, siedmiu profesorów Uczelni (dwóch ze stopniem doktora, pięciu ze stopniem doktora habilitowanego), dziesięciu adiunktów, dziewięciu wykładowców, jeden asystent oraz dziewiętnastu instruktorów, w tym czternastu posiadających tytuł magistra pielęgniarstwa.

Nauczyciele akademicy prowadzący kształcenie na kierunku *pielęgniarstwo* posiadają znaczne doświadczenie zawodowe związane z pracą w zawodzie lekarza, czy też w zawodzie pielęgniarki, położnej i w innych zawodach (m.in.: farmaceuta, fizjoterapeuta, psycholog, technolog żywienia i żywności) związanych z kierunkiem kształcenia.

Wśród osób posiadających prawa wykonywania zawodu lekarza znajdują się specjaliści z różnych dziedzin medycyny: specjalista w dziedzinie chorób wewnętrznych, specjalista w dziedzinie chorób wewnętrznych i chorób płuc, specjalista w dziedzinie chorób wewnętrznych i hematologii, specjalista w dziedzinie chorób wewnętrznych i kardiologii, specjalista w dziedzinie chorób wewnętrznych i reumatologii, specjalista w dziedzinie chorób wewnętrznych i nefrologii, specjalista w dziedzinie chorób wewnętrznych i medycyny rodzinnej oraz w dziedzinie geriatry, specjalista w dziedzinie chirurgii, specjalista w dziedzinie psychiatrii, specjalista w dziedzinie pediatrii, specjalista w dziedzinie ginekologii i położnictwa, specjalista w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii, specjalista w dziedzinie medycyny ratunkowej.

Nauczyciele posiadający prawo wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza posiadają także wieloletnie doświadczenie zawodowe i tytuł specjalisty w różnych dziedzinach pielęgniarstwa: dwie specjalistki w dziedzinie pielęgniarstwa internistycznego, dwie specjalistki w dziedzinie pielęgniarstwa chirurgicznego, specjalistka w dziedzinie pielęgniarstwa zachowawczego, specjalistka w dziedzinie pielęgniarstwa onkologicznego, specjalistka w dziedzinie pielęgniarstwa zachowawczego, dwie specjalistki w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego, czterech specjalistów w dziedzinie pielęgniarstwa epidemiologicznego, specjalistka w dziedzinie pielęgniarstwa

psychiatrycznego, specjalistka w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologicznego i doświadczenie zawodowe z zakresu pielęgniarstwa pediatrycznego i intensywnej opieki medycznej dzieci, specjalistka w dziedzinie pielęgniarstwa neonatologicznego, czterech specjalistów w dziedzinie pielęgniarstwa anestezyjologicznego i intensywnej opieki, specjalistka w dziedzinie pielęgniarstwa ratunkowego, specjalistka w dziedzinie organizacji i ochrony zdrowia, specjalista w dziedzinie zarządzania w służbie zdrowia, pielęgniarka z kwalifikacjami z zakresu opieki długoterminowej, pielęgniarka z kwalifikacjami z zakresu nefrologii i dializoterapii, edukator w cukrzycy.

Kilku nauczycieli rozpoczęło specjalizację, m.in. specjalizację w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego i w dziedzinie pielęgniarstwa anestezyjologicznego i intensywnej terapii.

Dwóch nauczycieli posiada prawa wykonywania zawodu położnej.

Ponadto kształcenie na kierunku *pielęgniarstwo* z przedmiotów dodatkowych, zgodnie z kompetencjami odpowiadającymi realizowanym zajęciom dydaktycznym, prowadzą nauczyciele akademicy Wydziału Nauk Technicznych, Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie, Wydziału Nauk Ekonomicznych, a język obcy prowadzą lektorzy zatrudnieni na Studium Języków Obcych.

Zatrudnianie pracowników dokonywane jest w trybie konkursów określających kryteria, jakie powinien spełniać kandydat na obsadzane stanowisko.

Nauczyciele akademicy na kierunku *pielęgniarstwo* posiadają szerokie i wieloletnie doświadczenie zawodowe w zawodzie: pielęgniarki, lekarza, psychologa, fizjoterapeuty. Wielu z nich zdobyło cenne doświadczenie dydaktyczne, prowadząc kształcenie na kierunku *pielęgniarstwo* już od 2002 roku.

Czternastu nauczycieli, w tym dziesięciu nauczycieli akademickich z prawem wykonywania zawodu pielęgniarki, pracuje w niepełnym wymiarze czasu pracy, łącząc pracę zawodową lekarza/pielęgniarki z pracą dydaktyczno-naukową na kierunku *pielęgniarstwo* w PWSZ w Nysie.

Siedemnastu nauczycieli pracuje w pełnym wymiarze czasu pracy i siedmiu z nich łączy pracę zawodową lekarza/pielęgniarki z pracą na Uczelni, trzech nauczycieli pracuje również na innych uczelniach.

Nauczyciele akademicy stale doskonalą swoje umiejętności zawodowe i uzyskują specjalistyczne kwalifikacje. W ciągu ostatnich czterech lat nowo uzyskane specjalizacje przez nauczycieli posiadających prawo wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarsza to: specjalizacja w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego, pielęgniarstwa chirurgicznego, pielęgniarstwa internistycznego, pielęgniarstwa anestezyjologicznego i intensywnej terapii, pielęgniarstwa onkologicznego. Obecnie jeden nauczyciel jest w trakcie realizacji specjalizacji w dziedzinie pielęgniarstwa anestezyjologicznego i intensywnej terapii oraz jeden nauczyciel jest na etapie ukończenia specjalizacji w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego

Wielu nauczycieli, posiadających prawo wykonywania zawodu pielęgniarki, uzupełniło swoje kompetencje, kończąc kursy specjalistyczne z zakresu: badania fizykalnego, ordynowania leków i wypisywania recept i wiele innych.

W grupie nauczycieli akademickich, którzy są lekarzami, obserwujemy również ciągły proces podnoszenia kwalifikacji zawodowych. W 2017 roku lek. med. Marzanna Derkacz-Jedynak uzyskała tytuł specjalisty w dziedzinie geriatry, a w 2019 roku lek. med. Michał Rybczak uzyskał tytuł specjalisty w dziedzinie psychiatrii.

Rozwój kadry naukowo-dydaktycznej, prowadzone badania naukowe

W ostatnich 5 latach na aktywność naukową i rozwój kadry wpłynęły 4 ważne wydarzenia.

W roku 2014 w ówczesnym Instytucie Pielęgniarstwa (obecnie Wydział Nauk Medycznych kierunku *pielęgniarstwo*) PWSZ w Nysie utworzono wyposażoną w odpowiedni sprzęt Pracownię

Badań Psychofizycznych, Psychometrycznych i Audiometrii. Pracownie utworzono w ramach przygotowań do złożenia wniosku o uprawnienia nauczania na studiach magisterskich.

Na skutek starań pracowników kierunku *pielęgniarstwo* utworzono Uczelnianą Komisję Bioetyczną, co znacznie usprawiło i przyspieszyło realizowanie badań naukowych.

W roku 2013 Uczelnia uzyskała kategorię B w klasyfikacji jednostek dydaktyczno-naukowych i w związku z tym w roku 2014 przyznano Uczelni dotację na prowadzenie badań naukowych.

W roku 2015 Uczelnia uzyskała uprawnienia do prowadzenia studiów II stopnia, tzn. studiów magisterskich na kierunku *pielęgniarstwo*. Fakt ten zwiększył aktywność naukową nauczycieli akademickich kierunku *pielęgniarstwo*, która jest konieczna na Uczelni realizującej nauczanie na poziomie studiów drugiego stopnia. Nastąpiła intensywne kontynuacja w zakresie rozpoczętych badań.

Dotację na badania naukowe uzyskano, przedstawiając wówczas 4 projekty naukowo-badawcze, z których najważniejszy był interdyscyplinarnym projektem pt.: „*Interdyscyplinarne uwarunkowania poziomu bio-psycho-społecznego funkcjonowania osób starszych*”. Projekt ten był początkowo realizowany we współpracy z ówczesnymi Instytutem Dietetyki oraz Instytutem Kosmetyki. Cele projektu, realizowane przez Instytut Pielęgniarstwa (obecnie Wydział Nauk Medycznych) określono następująco: „*Rozwój metod oceny stanu zdrowia i problemów psycho-społecznych osób w starszym wieku oraz rozwój metod analizy przyczyn kryzysu demograficznego i metodyki poradnictwa rodzinnego*”.

Uruchomione w PWSZ w Nysie studia magisterskie na kierunku *pielęgniarstwo* są ukierunkowane na problematykę starzejącego się społeczeństwa. Tak ukierunkowane studia wymagają realizowania nauczania między innymi takich przedmiotów, jak: Ocena stanu zdrowia pacjentów w wieku podeszłym, Problemy społeczno-rodzinne i poradnictwo rodzinne, Psychospołeczne aspekty wieku podeszłego oraz wielu przedmiotów klinicznych ukierunkowanych na problematykę geriatryczną, np. takich, jak: Psychiatria z uwzględnieniem problemów ludzi starszych.

Cele aktywności naukowej kierunku *pielęgniarstwo* były więc w znacznej mierze skoncentrowane na rozwoju metod związanych z tymi przedmiotami. Kontynuowano pomiary istotne dla oceny stanu zdrowia i wydolności poznawczej osób starszych oraz rozwój strukturalizowanych wywiadów związanych z poradnictwem rodzinnym. Według nowego standardu kształcenia na studiach magisterskich, wprowadzonych od roku akademickiego 2019/2020 analogiczne zagadnienia z zakresu geriatryki są omawiane w obrębie przedmiotów takich jak: Pulmonologia z uwzględnieniem problemów ludzi starszych, Podstawy urologii i nefrologii z uwzględnieniem problemów ludzi starszych, Schorzenia krwi związane z wiekiem, Zmiany endokrynne, cukrzyca i inne choroby metaboliczne w starszym wieku, Gastroenterochirurgia z uwzględnieniem problemów ludzi starszych, Podstawy angiologii z uwzględnieniem problemów ludzi starszych.

W latach 2016 i 2017 zmodyfikowano tematykę aktywności naukowej, określając nowe zadania z zakresu pielęgniarstwa holistycznego i dydaktyki medycznej. Zobrazowanie naszej aktywności naukowej będzie efektywne, jeśli odwołamy się do listy prac opublikowanych w latach 2014-2019, którą zamieszczamy tu jako załącznik.

Jeśli spróbować scharakteryzować najważniejsze grupy tematyczne wśród tych publikacji, to należy podkreślić, że około roku 2016 zakończyliśmy kilkuletnie prace nad próbami identyfikacji przyczyn i możliwymi środkami zaradczymi kryzysu demograficznego [prace na ww. liście nr 1, 4, 7]. Wynik tych prac przedstawiono także w opublikowanej w roku 2016 monografii [7], a także na konferencjach, między innymi na konferencji zorganizowanej z udziałem władz samorządowych w dniach 19-20.04.2018 r. w Nysie pt.: „*Sytuacja demograficzna jako wyzwanie dla polityki*

społecznej i gospodarczej na przykładzie miasta Nysa oraz Powiatu Nyskiego – stan obecny i perspektywy”.

Ukoronowaniem prowadzonych projektów naukowo-badawczych dotyczących wieloaspektowej, holistycznej opieki nad osobami starszymi oraz podsumowaniem wieloletniego dorobku naukowego jest monografia habilitacyjna pt. *”WŁASNY MODEL WERYFIKACJI NADZORU STANU ZDROWIA I OPIEKA NAD OSOBAMI STARSZYMI”* Alicji Różyk-Myrty. Monografia otrzymała dwie pozytywne recenzje. W przygotowaniach do wszczęcia przewodu habilitacyjnego autorka przygotowuje autoreferat.

Zrealizowano cykl prac, dotyczących metod oceny stanu zdrowia, wydolności poznawczej oraz tzw. odporności psychicznej (resilience) osób starszych oraz odpowiednich metod oddziaływań terapeutycznych [vide tytuły prac podanych niżej pod numerem: 2, 3, 5, 10, 17, 19, 20, 21, 23, 30, 42, 44, 50, 51, 53, 55, 57, 58].

Część tych publikacji przedstawia wyniki uzyskane przez pomiary wykonane w Pracowni Badań Psychofizycznych, Psychometrycznych i Audiometrii.

Opracowaliśmy także cykl prac dotyczących wpływu niedawnych, nowych intensywnych przemian społecznych na dziedzinę zdrowia publicznego oraz wiedzę użyteczną dla realizacji holistycznego podejścia w opiece pielęgniarskiej [vide tytuły prac w ww. liście podanych pod numerem: 6, 12, 15, 16, 18, 25, 26, 27, 28, 32, 33, 34, 37, 54]. Jako swoje osiągnięcie traktujemy także to, iż opublikowaliśmy w czasopiśmie zagranicznych nasze oryginalne prace dotyczące większości kontrowersyjnych, trudnych dylematów etycznych współczesnych społeczeństw krajów europejskich. Opublikowaliśmy mianowicie prace przedstawiające wyniki badań ankietowych, przeprowadzonych w Polsce, Czechach i Słowacji dotyczące: (a) postaw pro-life – pro-choice [prace w załączonej liście publikacji nr: 25, 27, 32, 33, 34], (b) antykoncepcji awaryjnej [praca nr 28], (c) problematyki zdolności do integracji imigrantów [praca nr 26], (d) a nawet zagadnieniu jakości współczesnych systemów światopoglądowych [prace 40, 41].

Wiele uwagi poświęciliśmy w naszych pracach i publikacjach metodom interakcji pielęgniarek z pacjentami, między innymi na możliwości stosowania przez pielęgniarki psychoterapii wspomaganą przez dobrane wytwory kulturowe, co przedstawiliśmy w czasopiśmie *Nursing Education Today* (wysoki Impact Factor). W załączonej liście są to prace nr: 9, 11, 19, 20, 24, 35, 36, 38, 39, 42, 44, 48. Niektóre z tych prac dotyczą w szczególności metod przewidywanych w opiece osób starszych, między innymi cierpiących z powodu zaburzeń snu [30]. .

Znaczną uwagę poświęcamy także nowym metodom dydaktycznym, wprowadzanym do nauczania pielęgniarstwa, takim jak metody symulacji medycznej, e-learningu [31].

Wspomniane badania i metody szacowania uwarunkowań kryzysu demograficznego miały charakter międzynarodowy. Ww. skrypty zawierają prace wykonane wspólnie z pracownikami uczelni w Czechach i Słowacji. Wyniki tych prac przedstawialiśmy w trakcie wielu wizyt (mobilność w oparciu o fundusze Erasmus) na Uniwersytecie im. Thomasa Baty w Zlinie (Czechy) i Uniwersytecie w Trencinie (Słowacja).

Współdział w zorganizowaniu konferencji uczelnianych.

1. Konferencja pt: „Sytuacja demograficzna jako wyzwanie dla polityki społecznej i gospodarczej na przykładzie miasta Nysa oraz Powiatu Nyskiego – stan obecny i perspektywy”. Nysa, PWSZ, Collegium Artium, 19-20.04.2018.
2. Konferencja pt: „Współczesna problematyka zdrowia publicznego i pielęgniarstwa holistycznego”. Nysa, PWSZ, Collegium Artium 26.10.2018.

Udział w konferencjach międzynarodowych

1. Konferencja "**International Week**"; 02.04.2017 – 05.04.2017 organizowana przez Bata University w Zlinie (Czechy). Uczestnik: prof. Andrzej Brodziak. Wygłoszono referaty:
 - 1) Using novels to support the education of nurses and family therapists
 - 2) Assessment of opinions of nursing students in Poland, Czech Republic and Slovakia on legislation on admissibility of abortion.
2. Konferencja "**International Week**"; 3.04.2016 – 8.04.2016 organizowana przez Bata University w Zlinie (Czechy). Uczestnik: prof. Andrzej Brodziak. Wygłoszono referaty:
 - 1) An attempt to assess the predisposition and skills of interactions and collaboration in selected groups of nursing students in Poland and Slovakia.
 - 2) The structuralized interview for evaluation of medical and mental risk factors, which predispose to the early cognitive impairment and dementia.
3. Konferencja "**International Week**"; 23.03.2015 – 27.03.2015 organizowana przez Bata University w Zlinie (Czechy). Uczestnik: prof. Andrzej Brodziak. Wygłoszono referat: Guidelines for prevention and treatment of cognitive impairment in the elderly.
4. Konferencja "**International Week**"; 30.03.2014 – 2.04.2014 organizowana przez Bata University w Zlinie (Czechy). Uczestnik: prof. Andrzej Brodziak. Wygłoszono referaty:
 - 1) Preliminary trial of comparison of feeling of uncertainty between young women in Poland and the Czech Republic in the context of their intention to have a child.
 - 2) An attempt to assess intensity of the distressed D type of personality and accepted model of family in a group of Polish women.
5. Konferencja naukowa „OŠETROVATEĽSTVO A ZDRAVIE X”, organizowana przez Trenčianska Univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčine (Słowacja). Uczestnik: dr Alicja Różyk-Myrta. Wygłoszono referat: Edukacyjna rola pielęgniarek w walce z nowotworami (kwiecień 2016 r.)
6. Konferencja naukowa „OŠETROVATEĽSTVO A ZDRAVIE X”, organizowana przez Trenčianska Univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčine (Słowacja). Uczestnik: dr Alicja Różyk-Myrta. Wygłoszono referat: Zespół słabości jako szczególne wyzwanie dla opieki geriatrycznej (kwiecień 2018 r.)

Wykorzystanie uzyskanych wyników.

Większość naszych opublikowanych prac przedstawia nowatorskie metody, które mogą być wykorzystywane w codziennej pracy przez pielęgniarki i lekarzy oraz personel nauczający pielęgniarstwa. Najogólniej biorąc, sposób wykorzystania naszych prac opublikowanych w ogólnodostępnych czasopismach, niemal wszystkich dostępnych bez ograniczeń w trybie on-line, jest oczywisty. Prace nasze są często cytowane. Prace te służą także studentom opracowującym rozprawy licencjackie i magisterskie. Duża część opublikowanych prac może być zastosowana w codziennej praktyce zawodowej zarówno przez pielęgniarki – wykładowczynię PWSZ w Nysie jak i pielęgniarki, które są u nas studentkami studiów magisterskich. Możliwość dyskusowania z autorami publikacji opublikowanych tekstów, często umieszczanych także w uczelnianej platformie

edukacyjnej przez studentów *pielęgniarstwa* studiów stopnia I i II sprawia, że opracowane przez nas metody, rzeczywiście są wdrażane do codziennej praktyki zawodowej.

Wiele wysiłku wkładaliśmy także w stymulowanie aktywności Studenckiego Koła Naukowego. Między innymi, w ramach tych działań od wielu miesięcy przygotowujemy Międzynarodowe Sympozjum Naukowe na temat „Stan służby zdrowia a deficyt kadr i atrakcyjność studiów medycznych – wyzwania wobec studentów i uczelni”, które odbędzie się w dniach 21-22.05.2020 (szczegóły i program vide <http://konferencje.pwsz.nysa.pl/conf/3>).

Artykuły opracowane i opublikowane w latach 2014-2019 stwarzają podstawy do kontynuowania prac nad wskazaną tematyką, w szczególności tak, aby stwarzać warunki do rozwoju kadry dydaktycznej oraz dla kontynuowania i rozwijania współpracy międzynarodowej.

Intensywny rozwój naukowy prezentuje dorobek Pani dr Alicji Różyk-Myrta, która przygotowała monografię habilitacyjną pt. „WŁASNY MODEL WERYFIKACJI NADZORU STANU ZDROWIA I OPIEKA NAD OSOBAMI STARSZYMI” i obecnie przygotowuje autoreferat do wszczęcia przewodu habilitacyjnego.

Pani mgr Henryka Homętowska w styczniu 2019 roku otworzyła przewód doktorski na Wydziale Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu.

Nauczyciel akademicki mgr Agnieszka Wolińska-Grabowska w marcu 2015 roku otrzymała tytuł doktora nauk medycznych na Wydziale Zdrowia Publicznego ŚUM w Katowicach, obroniac rozprawy doktorskiej pt.: *Występowanie zaburzeń hematologicznych u pacjentów z udarem niedokrwiennym mózgu*.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

W procesie doskonalenia kompetencji dydaktycznych nauczyciele uczestniczą w szeregu kursach w ramach projektu pt. „Rozwój praktycznych kompetencji i kwalifikacji studentów oraz kadry PWSZ w Nysie wraz z dostosowaniem ich do potrzeb rynkowych”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój, priorytet 3). Na kierunku *pielęgniarstwo* w PWSZ w Nysie w latach 2018-2019 nauczyciele uczestniczyli w kursach i warsztatach o następujących zakresach tematycznych:

1. *Przygotowywanie procesu dydaktycznego w Centrach Symulacji Medycznych na kierunku pielęgniarstwo zakończony egzaminem oraz certyfikatem,*
2. *Instruktor symulacji medycznej w stanach zagrożenia życia – zakres podstawowy zakończony egzaminem oraz certyfikatem,*
3. *Warsztaty OSCE Nowoczesne formy weryfikacji efektów kształcenia praktycznego w oparciu o zaawansowane systemy symulatorów medycznych zakończony egzaminem oraz certyfikatem,*
4. *System dokumentacji i wsparcia prac pielęgniarskich ADPIECare Dorothea.*

W roku 2020 zaplanowano realizację kolejnych kursów doskonalących kompetencje dydaktyczne nauczycieli kierunku *pielęgniarstwo*:

1. *Instruktor symulacji medycznej: badania fizykalne – zakres podstawowy zakończony egzaminem oraz certyfikatem,*
2. *Instruktor symulacji medycznej: badania fizykalne – zakres rozszerzony zakończony egzaminem oraz certyfikatem,*
3. *Instruktor symulacji medycznej w stanach zagrożenia życia – zakres rozszerzony zakończony egzaminem oraz certyfikatem,*
4. *Praca ze studentem metodą symulacji medycznej zakończony egzaminem oraz certyfikatem,*

5. *E-learning w symulacji medycznej zakończony egzaminem oraz certyfikatem,*
6. *Przygotowanie do pracy metodą symulacji medycznych z pacjentem standaryzowanym zakończony egzaminem oraz certyfikatem.*

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

PWSZ w Nysie posiada 12 budynków. W budynkach Uczelni znajduje się: 89 sal dydaktycznych, w tym: 12 sal wykładowych na łączną liczbę miejsc 1552; 43 sale ćwiczeniowo-seminaryjne na łączną liczbę miejsc 1077; 38 laboratoriów i pracowni specjalistycznych na łączną liczbę miejsc 466.

Uczelnia posiada obecnie do dyspozycji studentów 8 laboratoriów komputerowych z komputerami połączonymi w uczelnianą sieć komputerową z dostępem do Internetu.

Dla potrzeb kierunku *pielęgniarstwo* została utworzona pracownia informatyczna w budynku D.

Jest to sala D112, ul. Ujejskiego 12 posiadająca 19 stanowisk komputerowych wyposażonych w:

- Core 2 Quad Q9550, 8GB RAM, HDD 1TB, GeForce GTS 250, Monitor LCD 1680x1050
- Windows XP Professional SP3

Pracownie nauki języków obcych

Uczelnia posiada 9 pracowni językowych wyposażonych w zestawy:

- odtwarzacz DVD plus telewizor 52" plazmowy,
- laboratorium językowe,
- zestawy multimedialne (laptop + projektor),
- radiomagnetofony,
- odtwarzacze DVD

oraz dwie multimedialne językowe pracownie specjalistyczne.

Ponadto Uczelnia dysponuje:

- dwiema halami sportowymi z boiskami do siatkówki i koszykówki, dwiema salami ćwiczeń siłowych, salą ćwiczeń cardio, salą ćwiczeń sportów walki, dwiema salami do tenisa stołowego, salą hydromasażu z sauną;
- salą audytorijną na 221 miejsc, wyposażoną w projektor sufitowy dużej mocy, nagłośnienie BOSE, oświetlenie sceniczne typu PAR i reflektory prowadzące, sterowane z pomieszczenia realizatora, oraz stacjonarny system LifeSize umożliwiający prowadzenie telekonferencji i teletransmisję i rejestrację wydarzeń.
- Domem Studenckim na 120 miejsc, położonym w centrum miasta.

Uczelnia posiada unikatowy w skali kraju profesjonalny system wideokonferencyjny LifeSize, dzięki któremu jest możliwość prowadzenia zarówno wykładów zdalnych dla studentów zgromadzonych w naszych salach wykładowych, jak i prowadzenie wykładów, które będą transmitowane do innych odbiorców na świecie. System wyposażony jest w serwer streamingu z możliwością zapisu prowadzonych zajęć oraz urządzenia klienckie z kamerą, mikrofonem i możliwością podłączenia notebooka. Urządzenia klienckie LifeSizeRoom mogą łączyć się ze sobą, z serwerem streamingu LifeSizeVideoCenter oraz z aplikacjami klienckimi VidoDesktop na komputery PC.

Nyska Sieć Akademicka

Zadaniem tej sieci, działającej od 30.07.2010 r., jest zapewnienie szerokopasmowych połączeń pomiędzy sieciami lokalnymi zlokalizowanymi w poszczególnych budynkach Uczelni, znajdującymi

się w różnych miejscach w Nysie i stworzenie tym samym jednej dużej światłowodowej sieci kampusowej - Nyskiej Sieci Akademickiej.

Dostęp do Internetu WiFi

We wszystkich budynkach Uczelni zainstalowano centralnie zarządzane punkty dostępowe UniFi AP-Pro w łącznej liczbie 33 szt., zapewniając tym samym studentom i pracownikom dostęp do Internetu w niemal każdym pomieszczeniu. Bezpieczeństwa pilnuje system autoryzacji oparty o indywidualne konta i zdalnym uwierzytelnianiu protokołem RADIUS.

Nowa sieć bezprzewodowa Domu Studenta bazuje na 44 punktach dostępu UniFi AP-InWall, wyposażonych w dostępne dla studentów gniazda RJ45, umieszczonych w każdym z pokoi mieszkalnych.

Informatyzacja Uczelni

W roku 2018 Uczelnia rozpoczęła realizację projektu RPOP.10.03.00-16-0004/17 Rozwój e-usług publicznych i systemu zarządzania w PWSZ w Nysie. Projekt otrzymał dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, w ramach Osi priorytetowej X - Inwestycje w infrastrukturę społeczną, Działanie 10.3 E-usługi publiczne. Jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Na realizację projektu PWSZ w Nysie otrzymała dofinansowanie w wysokości 2 451 344,67 zł. Celem projektu jest wzrost jakości i efektywności zarządzania oraz komunikacji elektronicznej poprzez modernizację infrastruktury informatycznej, rozwój e-usług publicznych i systemu zarządzania w PWSZ w Nysie.

Budynki i sale

Mając na uwadze lepszą dostępność budynków Uczelni (poza podjazdami, windami, podnośnikami przychodowymi), budynki uczelniane: A, D, F, G, H zostały oznakowane poprzez wskazanie kierunku, w którym znajduje się wejście dostępne dla osób niepełnosprawnych. Na parkingach Uczelni wydzielone są miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych.

W Bibliotece utworzono profesjonalnie wyposażone stanowiska komputerowe dla osób z niepełnosprawnością ruchową i dla osób z dysfunkcją wzroku (klawiatura z nakładką Guarded Accuratus, klawiatura powiększona MAGic Large Print, mysz powiększona Big Track, oprogramowanie powiększająco-udźwiękujące MAGic, elektroniczny powiększalnik ONYX, wygodne regulowane fotele WAU2, stoły z elektrycznie regulowanymi blatami).

Sale wykładowe PWSZ w Nysie dostępne dla kierunku *pielęgniarstwo* mieszczą się w budynku D, ul. Ujejskiego 12; w budynku A, ul. Chodowieckiego 4; budynku G, ul. Obrońców Tobruku 5; budynku F, ul. Armii Krajowej 21. W budynku A jest Biblioteka z czytelnią oraz biura: Współpracy Międzynarodowej, Pomocy Materialnej i Obsługi Osób Niepełnosprawnych, Archiwum oraz Biuro Obsługi Informatycznej.

Zajęcia dla studentów kierunku *pielęgniarstwo* prowadzone są w przeważającej części w budynku D, czyli Collegium Medicum im. Konrada Emil Blocha przy ul. Ujejskiego 12. W budynku tym znajdują się: Sekretariat oraz Dziekanat Wydziału Nauk Medycznych – kierunek *pielęgniarstwo*, ksero, automat do kawy, punkt gastronomiczny.

Całkowita powierzchnia budynku wynosi 3160,77 m², którą w większości zajmują sale dydaktyczne: 3 aule (252 miejsc: nr 13-118, nr 17-69, nr 205-64), 2 sale seminaryjne, 10 pracowni, 1 laboratorium komputerowe, 2 laboratoria chemiczne. Wśród pracowni znajdują się: pracownia umiejętności pielęgniarskich, pracownia umiejętności pielęgniarskich ze stanowiskiem pediatrycznym,

pracownia, fantomowa I, fantomowa II, fantomowa III, pracownia anatomii, pracownia badań fizykalnych, pracownia fizjologii, pracownia mikroskopowa (mikrobiologii), pracownia dietetyki, pracownia badań psychofizycznych, psychometrycznych i audiometrii. Wszystkie sale wykładowe oraz sale seminaryjne i niektóre pracownie wyposażone w sprzęt komputerowy, wideoprojektory i telewizory. Pracownicy i studenci korzystają również z przenośnego sprzętu (laptopy, wideoprojektory i radiomagnetofony) dostępnego w portierni zlokalizowanej w budynku.

Pracownie specjalistyczne, w których prowadzone jest kształcenie na kierunku *pielęgniarstwo*:

- pracownia anatomii – s. 101D,
- pracownia fizjologii – s. 103D,
- pracownia badań fizykalnych – s. 102D,
- pracownia badań psychofizycznych, psychometrycznych i audiometrii – s. 104 D,
- pracownia chemii i biochemii – s. 124D, s. 125D,
- pracownia mikroskopowa – s. 203D,
- pracownia fizjoterapii – s. 111R,
- pracownia fantomowa – s.4D, .22D, s.23D
- pracownia umiejętności pielęgniarskich – pracownia ogólna – sala 20D,
- pracownia umiejętności pielęgniarskich ze stanowiskiem pediatrycznym – 21D.

Pracownie specjalistyczne wyposażone są w: modele anatomiczne, plansze anatomiczne, preparaty mikrobiologiczne, тренаżery do ćwiczeń czynności zabiegowych (np. ramię do wkluć dożylnych, тренаżer do nauki cewnikowania pęcherza moczowego, fantomy do badań fizykalnych, fantomy pielęgnacyjne dorosłego, dziecka, niemowlęcia, fantomy do symulacji sytuacji klinicznych, fantomy BLS i ALS, specjalistyczny sprzęt medyczny (aparaty do EKG, spirometr, kardiomonitor, ssaki, pompy infuzyjne), łóżka szpitalne, materiał i środki opatrunkowe i wiele innych.

otrzymanie środków finansowych z programu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pt. *„Wsparcie rozwoju kształcenia na profilu praktycznym w publicznych uczelniach zawodowych”* umożliwiło na kierunku *pielęgniarstwo* zmodernizowanie i doposażenie wielu pracowni dydaktycznych, w tym: pracowni anatomii, fizjologii, badań fizykalnych, badań psychofizycznych, psychometrycznych i audiometrii oraz pracowni umiejętności pielęgniarskich.

W roku akademickim 2017/2018 Zarządzeniem Nr 83/2017 Rektora PWSZ w Nysie z dnia 24.11.2018 w sprawie **utworzenia Centrum Symulacji Medycznych w Instytucie Nauk Medycznych w PWSZ w Nysie** rozpoczęto wdrożenie modernizacji istniejących już pracowni praktycznej nauki zawodu. Istniejące pracownie praktycznej nauki zawodu, pracownie badań fizykalnych doposażono w specjalistyczny sprzęt medyczny.

Wyposażenie sal w drugim etapie sfinansowane zostało z projektu pt. *„Rozwój praktycznych kompetencji i kwalifikacji studentów oraz kadry PWSZ w Nysie wraz z dostosowaniem ich do potrzeb rynkowych”*, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój, priorytet 3).

Spis zakupionego sprzętu w opisany w został w załączniku nr 6 w zbiorze załączników nr 2.

Uczelnia przystąpiła także do II edycji konkursu *„Monoprofilowe Centrum Symulacji Medycznych na kierunku pielęgniarstwo i położnictwo”*. W realizacji tego projektu zaplanowano utworzenie i wyposażenie sal dydaktycznych odpowiednio do ogólnych standardów tworzenia centrum symulacji medycznej:

- Sala opieki pielęgniarskiej(sala symulacji wysokiej wierności),
- Pomieszczenie kontrolne,
- Sala do debriefingu,
- Sala umiejętności technicznych,

- Sala do ćwiczeń umiejętności pielęgniarskich ,
- Sala symulacji z zakresu ALS/ Sala symulacji z zakresu BLS,
- Sala egzaminacyjna OSCE .

oraz zaplecze techniczno-magazynowe, pokój socjalny dla studentów, pokój socjalny dla kadry dydaktycznej i technicznej, zaplecze higieniczno-sanitarne, szatnia.

Monitorowanie i sprawdzanie stanu potrzebnego sprzętu i oprogramowania jest realizowane na bieżąco. Przed każdym rokiem i w trakcie roku ak. nauczyciele akademicki zgłaszają potrzebne im oprogramowania lub sprzęt konieczny do realizacji zajęć. Potrzeby te są traktowane w sposób priorytetowy i są realizowane. W przypadku planowania zajęć nowych czy też po zmianie treści kształcenia, jeżeli istnieje taka konieczność, potrzeby są zgłaszane przed modyfikacją programu kształcenia.

Biblioteka i czytelnia wyposażenie w aktualne piśmiennictwo w zakresie nauczanych dyscyplin, z dostępem do Internetu i Wirtualnej Biblioteki Nauki

Biblioteka PWSZ w Nysie jest jednostką ogólnouczelnianą o zadaniach naukowych, dydaktycznych i usługowych. Pełni funkcję biblioteki naukowej oraz ośrodka informacji naukowej. Funkcjonuje od 1 października 2001 r. Mieści się w Gmachu Głównym przy ul. Chodowieckiego 4, na trzecim piętrze. Z dniem 1 października 2001 r. rozpoczęła działalność Czytelnia, a od 14 grudnia Wypożyczalnia. Od 1 października 2002 r. funkcjonował Ośrodek Informacji Naukowej. Dnia 1 grudnia 2017 roku uległ zmianie system biblioteczno-informacyjny PWSZ w Nysie. Reorganizacja objęła Czytelnię, Wypożyczalnię Miejscową i Międzybiblioteczną oraz Ośrodek Informacji Naukowej. Agendy te zostały przekształcone w **Biblioteczne Centrum Obsługi** oraz **Pracownie Biblioteczne**. W **Bibliotecznym Centrum Obsługi** użytkownicy mogą załatwić w jednym miejscu wszystkie sprawy związane z korzystaniem z usług bibliotecznych.

Biblioteka zajmuje się organizowaniem warsztatu pracy naukowej i dydaktycznej uczelni poprzez odpowiednie gromadzenie, opracowanie i udostępnianie literatury naukowej i dydaktycznej oraz działalność informacyjną, umożliwiającą jak najszersze wykorzystanie księgozbioru biblioteki.

Biblioteka gromadzi:

- książki i czasopisma (drukowane i w wersji elektronicznej) polskie i zagraniczne,
- zbiory specjalne, m.in. normy, nuty, kasety audio i wideo, dyskietki oraz dyski optyczne.

Zakres tematyczny księgozbioru stanowi literatura naukowa i fachowa związana z kierunkami kształcenia uczelni.

Biblioteka posiada księgozbiór liczący 40 673 woluminy druków zwartych i 1329 jednostek zbiorów specjalnych oraz 191 tytułów czasopism. Biblioteka umożliwia korzystanie z 49 baz danych, oferując dostęp do ponad 44 851 tytułów czasopism oraz 147 522 książek w wersji elektronicznej.

Biblioteka od 2001 r. pracowała w zintegrowanym komputerowym systemie bibliotecznym SOWA. W dniu 24 września 2010 r. nastąpiła zmiana systemu bibliotecznego SOWA1 na SOWA2/MARC21. Następnie 28 maja 2018 roku wdrożono nową wersję oprogramowania SowaSQL Standard. Obecnie od 28 sierpnia 2019 roku Biblioteka pracuje w komputerowym systemie bibliotecznym SowaSQL Premium.

Użytkownikami Biblioteki są pracownicy i studenci PWSZ w Nysie oraz inni dorośli użytkownicy Nysy i okolic. Poza biblioteką uczelnianą, studenci mogą korzystać z Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Nysie oraz Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Opolu filia w Nysie.

Działalność biblioteczna

1. Działy Biblioteki

Biblioteczne Centrum Obsługi

W Bibliotecznym Centrum Obsługi można:

- 1) skorzystać ze zbiorów bibliotecznych na miejscu, w wolnym dostępie.
- 2) wypożyczyć zbiory biblioteczne na zewnątrz.
- 3) podbić obiegówkę.
- 4) założyć konto Proxy (wypełnić formularz do konta Proxy oraz odebrać login i hasło do konta).
- 5) zapłacić karę za przetrzymanie, zniszczenie, zagubienie wypożyczonych zbiorów.
- 6) złożyć zamówienie na sprowadzenie materiałów z innych bibliotek w kraju, odebrać kserokopię artykułów z czasopism oraz dokonać rozliczenia finansowego z wykonanej usługi.
- 7) załatwić formalności związane z zaliczeniem szkolenia bibliotecznego.
- 8) załatwić formalności związane z dostępem do konta bibliotecznego.

Ponadto w Bibliotecznym Centrum Obsługi można uzyskać pomoc w załatwieniu wszelkich formalności w Bibliotece PWSZ w Nysie.

Zbiory udostępniane w Bibliotecznym Centrum Obsługi:

- książki,
- czasopisma polskie i zagraniczne w wersji drukowanej,
- normy,
- nuty drukowane,
- dokumenty elektroniczne dostępne online dla studentów i pracowników PWSZ w Nysie,
- płyty CD i DVD,
- kasety magnetofonowe i VHS,
- książki i nuty sprowadzane z innych bibliotek w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych udostępniane na miejscu,
- kopie dokumentów (artykuły z czasopism lub konferencji) w postaci odbitek kserograficznych lub wersji elektronicznych, otrzymują czytelnicy na własność po opłaceniu faktury.

Czasopisma w wersji drukowanej dla kierunku *pielęgniarstwo* udostępniane w BCO:

PRENUMERATA BIEŻĄCA:

1. Analiza Przypadków w Pielęgniarstwie i Położnictwie: 2017, 2018, 2019
2. Anestezjologia, Intensywna Terapia: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
3. Journal of Nutrition Education and Behavior: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
4. Kardiologia Polska: 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
5. Magazyn Pielęgniarki i Położnej: 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
6. Medycyna po Dyplomie: 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
7. Medycyna Praktyczna: 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020

8. Medycyna Praktyczna. Chirurgia: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
9. Medycyna Środowiskowa: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018
10. Na Ratunek: magazyn dla służb ratujących życie: 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
11. Neurologia i Neurochirurgia Polska: organ Polskiego Towarzystwa Neurologicznego i Polskiego Towarzystwa Neurochirurgów: 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017
12. Neurologia Praktyczna: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
13. Neuropsychiatria i Neuropsychologia: 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
14. Nowa Medycyna: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
15. Nursing Research: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
16. Onkologia Polska: 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013
17. Ortopedia, Traumatologia, Rehabilitacja: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
18. Pielęgniarstwo Polskie: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
19. Pielęgniarstwo XXI wieku: 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
20. Polish Journal of Food and Nutrition Science: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
21. Polski Przegląd Chirurgiczny: 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
22. Postępy Nauk Medycznych: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
23. Postępy Żywienia Klinicznego: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
24. Przegląd Epidemiologiczny: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
25. Przegląd Dermatologiczny: 2000, 2001, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
26. Przegląd Pediatryczny: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013
27. Psychoterapia: 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
28. Wideochirurgia i Inne Techniki Małoinwazyjne: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
29. Zdrowie Publiczne: 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
30. Żywienie Człowieka i Metabolizm: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019
31. Żywność : nauka, technologia, jakość: 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019

Biblioteczne Centrum Obsługi dysponuje:

- liczba miejsc dla czytelników – 32,
- liczba stanowisk dla osób z dysfunkcją wzroku oraz osób z niepełnosprawnością ruchową – 2,
- liczba stanowisk komputerowych – 5 (w tym jedno ergonomiczne biurko do pracy w pozycji stojącej),
- liczba stanowisk do skanowania – 1,
- liczba miejsc przystosowanych do podłączenia swojego laptopa – 4 miejsca do podłączenia Internetu sieciowego, 6 miejsc do podłączenia do sieci elektrycznej,
- liczba stanowisk kserograficznych – 1 (samoobsługowe).

Pracownicy i studenci PWSZ w Nysie mogą również korzystać w Bibliotecznym Centrum Obsługi z uczelnianej sieci WiFi.

2. Bazy danych

Bazy płatne – ProQuest, IBUK libra, PrawoPL.

Bazy dostępne są ze wszystkich komputerów znajdujących się na terenie uczelni. Korzystać z nich mogą pracownicy i studenci PWSZ w Nysie. Mogą oni również założyć indywidualne konto dostępu do baz z komputerów domowych. Aby ułatwić użytkownikom korzystanie z elektronicznych źródeł w styczniu 2012 roku został w tym celu zainstalowany serwer PROXY. W ten sposób wyeliminowano konieczność zakładania osobnych kont do każdej bazy. Obecnie każdy zakłada 1 konto do wszystkich baz, również tych w dostępie testowym.

Indywidualne konta dostępu do baz z komputerów domowych zakłada co roku około 160 osób.

Wirtualna Biblioteka Nauki

Od stycznia 2010 r. w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki Biblioteka PWSZ w Nysie posiadała dostęp do następujących baz danych: Elsevier, Springer, Web of Knowledge, a także EBSCO. Od października 2010 r. WBN oferuje dostęp do baz Nature i Science. W 2012 r. zasób WBN został poszerzony o bazy: Scopus oraz Wiley-Blackwell. Bazy dostępne są dla wszystkich instytucji akademickich w kraju na podstawie ogólnokrajowych licencji akademickich finansowanych w całości przez MNiSW.

Z WBN mogą korzystać pracownicy i studenci PWSZ w Nysie. WBN dostępna jest z komputerów na terenie całej uczelni oraz z komputerów domowych za pomocą serwera PROXY.

Baza prac dyplomowych studentów PWSZ w Nysie

W 2012 roku rozpoczęto udostępnianie bazy własnej naszej uczelni, bazy prac dyplomowych studentów. Baza obecnie jest udostępniana w Bibliotecznym Centrum Obsługi.

Multiwyszukiwarka Zbiorów Elektronicznych

Od 30 stycznia 2014 roku Biblioteka umożliwia swoim użytkownikom przeszukiwanie źródeł elektronicznych za pomocą Multiwyszukiwarki EBSCO Discovery Service. EDS to serwis zintegrowanego wyszukiwania, który umożliwia jednoczesne przeszukiwanie wielu zasobów informacyjnych, m.in. baz danych, serwisów czasopism i książek elektronicznych różnych wydawców i dostawców. PWSZ w Nysie od 2015 roku prenumeruje multiwyszukiwarkę.

3. Literatura do Przedmiotów – bibliograficzna baza własna Biblioteki PWSZ w Nysie

Autorem pomysłu i twórcą bazy jest dyrektor Biblioteki mgr Bogumiła Wojciechowska-Marek. Baza powstała w 2005 roku, głównie na potrzeby komisji akredytacyjnych i jak dotąd jest unikatowa. Jest bardzo przydatna również dla nauczycieli akademickich nowo powstających kierunków na uczelni. Ponadto cieszy się dużą popularnością wśród studentów. Są w niej rejestrowane wszystkie opracowane książki (od 2009 r. również nuty) z podziałem na wszystkie kierunki/specjalności, a w ich obrębie na poszczególne przedmioty/zagadnienia. Jest udostępniana w Internecie na stronie Biblioteki od października 2005 r., Baza jest aktualizowana, wraz z całym serwisem bibliotecznym, raz w miesiącu, poprzez dodawanie nowo zakupionych i opracowanych pozycji. Obecnie w bazie znajduje się 516 plików, przedmioty/zagadnienia wykładane na wszystkich kierunkach/specjalnościach naszej uczelni. Baza zawiera opisy bibliograficzne 37 400 woluminów druków zwartych oraz 658 woluminów druków muzycznych (nut).

4. Gromadzenie zbiorów

Zbiory powiększane są na bieżąco o nowe czasopisma, książki oraz inne materiały biblioteczne, pozyskiwane drogą kupna, wymiany i darowizn. W 2019 r. Biblioteka przeznaczyła na zakup materiałów bibliecznych druków zwartych 42 858,04 zł oraz płatny dostęp do baz danych 32 622,54 zł.

5. Wymiana międzybiblieczna

W roku 2019 Biblioteka PWSZ w Nysie w ramach wymiany międzybibliecznej współpracowała z 21 bibliotekami w kraju, przekazując wydawnictwa Oficyny Wydawniczej Uczelni.

6. Działalność informacyjna

Biblioteka od lat prowadzi działalność informacyjną. Również w roku sprawozdawczym, na bieżąco prowadzono akcje informacyjne:

- na stronie WWW PWSZ Nysa,
- na stronie WWW Biblioteki PWSZ Nysa,
- na tablicach ogłoszeń na terenie wszystkich budynków uczelni,
- za pośrednictwem poczty elektronicznej (akcje mailingowe),
- drukując materiały reklamowe w postaci ulotek reklamowych o Bibliotece (w języku polskim i angielskim),
- od 2010 r. przygotowując prezentacje na telewizor w budynku głównym,
- od 2012 r. na portalu społecznościowym w. BIBLIOTECE.PL,
- od 2014 r. na portalu społecznościowym Facebook,
- od 2017 r. w serwisie społecznościowym YouTube.

Biblioteka współpracuje również z Oficyną Wydawniczą PWSZ w Nysie, reklamując przekazane jej nowości wydawnicze naszej Uczelni, za pośrednictwem swojego serwisu bibliotecznego (od lat, okładki wydawnictw PWSZ Nysa są skanowane przez bibliotekarzy, a następnie umieszczane w dziele NOWOŚCI, w nowościach w katalogu internetowym oraz we własnej bazie bibliograficznej LITERATURA DO PRZEDMIOTÓW). Od 2011 roku, dodatkowo, oprócz skanów okładek, umieszczane są w katalogu również skany lub pliki PDF zawierające spisy treści, streszczenia itp. Ponadto od 2013 roku prowadzona jest dodatkowa reklama wydawnictw PWSZ w Nysie poprzez portal W.BIBLIOTECE.PL. Raz w miesiącu umieszczane są nowe wydawnictwa na półce „Ekspozycja” oraz dodawane są do utworzonych już wcześniej regałów

(podręczniki i skrypty, monografie, wydawnictwa pokonferencyjne, wydawnictwa albumowe oraz seria Zarządzanie Wiedzą w Regionie).

7. Działalność dydaktyczna

Biblioteka od początku powstania prowadzi działalność dydaktyczną. Na początku były to doraźne szkolenia indywidualne, głównie w postaci szybkiej pomocy/instrukcji w wyszukiwaniu w katalogu internetowym Biblioteki.

Od października 2004 roku prowadzone były obowiązkowe szkolenia biblioteczne dla studentów I roku w postaci szkoleń grupowych i indywidualnych.

Od października 2012 roku, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom użytkowników, Biblioteka całkowicie zmieniła system szkoleń studentów. Wprowadzono szkolenie on-line na edukacyjnej platformie e-learningowej PWSZ w Nysie. Platforma Moodle umożliwiła wprowadzenie zaliczenia szkolenia w formie zaliczenia quizu on-line, co zwiększyło dostępność szkolenia bibliotecznego, zwłaszcza dla studentów niestacjonarnych.

8. Strona WWW Biblioteki

W czerwcu 2004 r. została umieszczona w Internecie pierwsza strona WWW Biblioteki. Obecna nowa piąta już wersja strony funkcjonuje od 4 października 2017 roku. **Jest to strona responsywna, przystosowana do urządzeń mobilnych.**

9. Elektroniczne usługi biblioteczne oferowane przez Bibliotekę

Biblioteka PWSZ w Nysie wciąż rozszerza ofertę usług świadczonych na rzecz naszych studentów i pracowników. Obecnie oferta zawiera następujące usługi elektroniczne:

- katalog on-line
- możliwość zdalnej rezerwacji materiałów bibliotecznych do wypożyczenia
- możliwość zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne
- możliwość zdalnego przedłużania terminów zwrotów materiałów bibliotecznych
- możliwość zdalnego przedłużania ważności zamówień na materiały biblioteczne
- elektroniczne (e-mail i SMS) przypomnienie o zbliżającym się terminie zwrotu materiałów bibliotecznych (uruchomione w 2013 roku)
- elektroniczne (e-mail i SMS-uruchomione w 2013 r.) powiadamianie o przetrzymaniu materiałów bibliotecznych
- zdalny dostęp do licencjonowanych zasobów elektronicznych, spoza sieci instytucji, poprzez serwer PROXY (serwer PROXY uruchomiono w 2012r.)
- elektroniczne szkolenie biblioteczne na platformie Moodle (uruchomione w 2012r.)
- formularze zapytań do bibliotekarza
- formularz propozycji zakupu książki (od 2017r. nowa funkcja w katalogu online)
- kanał RSS (wiadomości, ogłoszenia, wydarzenia w bibliotece)
- elektroniczna ankieta (uruchomiona w 2011r.do 2016.; obecnie w razie potrzeby)
- elektroniczna sonda (uruchomiona w 2012r.do 2017r.; obecnie w razie potrzeby)
- multiwyszukiwarka

10. Katalog biblioteczny

Funkcjonuje od 1 października 2001 roku. Od lutego 2003 r. katalog dostępny jest w Internecie. Od tego czasu do końca 2009 roku wielokrotnie przeprowadzono jego aktualizacje. Od 1 września 2008 r. w katalogu Biblioteki pojawiła się opcja prezentowania skanów okładek książek. Do grudnia

2008 r. umieszczano skany/okładki książek, które w danym miesiącu przedstawiano na stronie WWW Biblioteki jako Nowości. Od stycznia 2009 r. w katalogu umieszczane są skany okładek wszystkich opracowywanych zbiorów: książek, czasopism, dokumentów dźwiękowych na płytach CD, dokumentów elektronicznych na płytach CD-ROM.

W dniu 24 września 2010r. nastąpiła zmiana systemu bibliotecznego SOWA1 na SOWA2/MARC21. Po wdrożeniu nowego systemu, udostępniono w Internecie nowy, zaawansowany katalog, z opisem bibliograficznym wszystkich rodzajów zbiorów, prezentowanym również w formacie MARC21.

Od 2011 roku, dodatkowo oprócz skanów okładek wszystkich opracowywanych zbiorów, umieszczane są w katalogu obok poszczególnych pozycji, również skany lub pliki PDF zawierające spisy treści, streszczenia itp.

Po przystąpieniu w 2012 roku Biblioteki do portalu W.BIBLIOTECE.PL katalog uzyskał nowy wygląd i nowe funkcje.

W 2015 roku po integracji katalogu z nowymi zbiorami w formie elektronicznej dostępnymi online, katalog umożliwia bezpośrednie połączenie ze zbiorami elektronicznymi i pełnymi tekstami książek w postaci linku do tekstu i informacji „Publikacja jest dostępna ze wszystkich komputerów na terenie całej uczelni oraz w dostępie zdalnym poprzez serwer proxy.”

Od 18 marca 2015 r. opisy bibliograficzne pozycji dostępnych w czytelni internetowej „IBUK Libra” oraz w czytelni „Wolne lektury”, do których Biblioteka wykupiła lub uzyskała dostęp, włączone zostały do katalogu bibliotecznego dzięki czemu możliwe jest ich łatwiejsze przeszukiwanie i bezpośredni dostęp.

Biblioteka posiada w swoich zbiorach 1 329 jednostek zbiorów specjalnych. Są to min. zbiory dokumentów dźwiękowych na płytach CD, DVD oraz kasetach magnetofonowych, zbiory dokumentów elektronicznych na płytach CD-ROM. Aby ułatwić wypożyczanie w/w materiałów bibliecznych, bibliotekarze sporządzają skany etykiet dysków optycznych oraz kaset magnetofonowych i umieszczają je w katalogu internetowym przy opisie bibliograficznym.

Biblioteka cyfrowa

W 2010 roku PWSZ w Nysie przystąpiło do Konsorcjum Dolnośląskiej Biblioteki Cyfrowej. Do końca 2017 r. uczestnikami Konsorcjum było 22 uczelnie i instytucje regionu Dolnego Śląska i Opola.

W 2017 roku kolekcja Uczelni zawierała 40 publikacji wydanych przez Oficynę Wydawniczą PWSZ w Nysie. Dało to naszej uczelni 19 miejsce na 68 (wg atrybutu „prawa”), natomiast wg liczby wyświetleń wszystkich publikacji 10 miejsce z liczbą 479 505 pobrań.

Najbardziej poczytna publikacja wg stanu na dzień 28.03.2018 r. została pobrana 269 097 razy i zajęła wysokie trzecie miejsce w najczęściej przeglądanych publikacjach w DBC.

Portal W.BIBLIOTECE.PL

Z dniem 8 listopada 2012 roku biblioteka została uczestnikiem Internetowego Portalu Usług Bibliecznych W.BIBLIOTECE.PL. Zbiory biblioteki są prezentowane w portalu, który powstał w celu zapewnienia publicznie dostępnej, możliwie pełnej informacji o zbiorach polskich bibliotek. Codziennie w nocy nowe rekordy bibliograficzne (na bieżąco opracowywane zbiory) są pobierane i integrowane z bazą katalogową portalu. Na 328 bibliotek obecnie zrzeszonych w portalu, Biblioteka PWSZ w Nysie jako jedna z nielicznych, dostarcza pozostałym bibliotekom skany okładek swoich zbiorów. Dzięki automatycznemu aktualizowaniu kopii danych w portalu, pozostałe biblioteki członkowskie otrzymują nasze skany, które są dołączane do ich rekordów bibliograficznych w katalogach poszczególnych bibliotek.

Biblioteka dla osób niepełnosprawnych

Działania podejmowane w celu znoszenia barier w dostępie do Biblioteki dla osób o różnej formie niepełnosprawności:

- udogodnienia architektoniczne w budynku A,
- udogodnienia w wyposażeniu Biblioteki,
- udogodnienia w udostępnianiu zbiorów Biblioteki,
- ułatwienia do korzystania ze strony WWW Biblioteki dla osób słabowidzących,
- stanowisko dla osób z niepełnosprawnością ruchową lub z dysfunkcją wzroku mieści się w Bibliotecznym Centrum Obsługi.

Urządzenia samoobsługowe

Biblioteka PWSZ w Nysie wychodząc naprzeciw potrzebom swoich użytkowników uruchomiła urządzenia samoobsługowe umożliwiające wypożyczenia i zwroty materiałów bibliotecznych będących własnością Biblioteki.

WRZUTNIA i KSIĄŻKOMAT znajdują się w Budynku A na parterze przy wejściu głównym.

KSIĄŻKOMAT

Książkomat wyposażony jest w czterdzieści trzy zamykane skrytki oraz ekran dotykowy. Materiały drukowane można zamawiać on-line całą dobę. Załadunek książkomatu odbywa się raz dziennie od poniedziałku do piątku. Zamówienia złożone do godziny 12:30 można odebrać od godziny 13:00.

Do obsługi książkomatu potrzebna jest Elektroniczna Legitymacja Studencka (ELS) lub legitymacja biblioteczna.

WRZUTNIA

Wrzutnia służy do samodzielnego zwrotu materiałów bibliotecznych w formie drukowanej (książki, nuty).

Zwrot materiałów bibliotecznych może odbywać się zarówno:

- na podstawie autoryzacji Czytelnika za pomocą zeskanowanej ELS lub legitymacji bibliotecznej,
- bez autoryzacji Czytelnika.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Pielęgniarstwo, jako praktyczny kierunek studiów przygotowuje studentów do pełnienia ważnej społecznie funkcji zawodowej pielęgniarki/pielęgniarsza. W zakresie prowadzenia praktycznej nauki zawodu Wydział Nauk Medycznych współpracuje z lokalnymi podmiotami wykonującymi działalność leczniczą. Podstawową placówką, w której z dużym powodzeniem realizowany jest proces dydaktyczny jest Zespół Opieki Zdrowotnej w Nysie oraz Zespół Opieki Zdrowotnej MSWiA w Głucholazach. Niezbędna jest także współpraca z Okręgową Izbą Pielęgniarek i Położnych w Opolu, z którą kontakt utrzymywany jest poprzez zasięganie opinii prawnych dotyczących wykonywania zawodu pielęgniarki, a także poprzez zapraszanie do udziału w działalności naukowo – szkoleniowej Uczelni. Przewodnicząca Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych została powołana na członka Rady Programowej na kierunku pielęgniarstwo w PWSZ w Nysie.

Wydział Nauk Medycznych – kierunek *pielęgniarstwo* corocznie organizuje uroczystość Międzynarodowego Dnia Pielęgniarki i Położnej, w trakcie której odbywa się ceremonia symboliki zawodowej, tzw. Czepkowanie studentów pierwszego roku. W celu podtrzymania tradycji Polskiego Pielęgniarstwa, w tym uroczystym dniu spotykają się studenci *pielęgniarstwa*, pielęgniarki aktywne zawodowo oraz pielęgniarki już emerytowane, a także władze Uczelni i przedstawiciele różnych środowisk lokalnych, w tym władze i przedstawiciele placówek leczniczych.

Wydział Nauk Medycznych współpracuje z Państwową Medyczną Wyższą Szkołą Zawodową w Opolu w zakresie udziału nauczycieli i studentów w konferencjach szkoleniowo-naukowych.

W ramach podjętych działań naukowych dotyczących zjawiska starzenia się społeczeństwa i konieczności rozwoju opieki geriatrycznej współpracujemy także z Urzędem Wojewódzkim w Opolu, Starostwem Powiatowym w Nysie oraz z Uniwersytetem Trzeciego Wieku. Wydział Nauk Medycznych - kierunek *pielęgniarstwo* uczestniczy w zagranicznych wyjazdach studyjnych, konferencjach poświęconych ww. problemom.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Internacjonalizacja to jedno z podstawowych założeń misji Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nysie, rozwinięte w złożonej przez uczelnię Deklaracji Polityki Europejskiej. Jest ważnym elementem jej strategii rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z najbliższymi partnerami zagranicznymi a także krajami UE, Azji oraz USA. PWSZ w Nysie ma podpisanych 211 umów z partnerami z 40 krajów (131 uczelni partnerskich: 102 uczelnie w ramach współpracy Erasmus+ KA103; 25 uczelnie w ramach współpracy Erasmus+ KA107; 4 uczelnie w ramach ogólnej współpracy). Dla kierunku *pielęgniarstwo* nawiązano współpracę z 16 krajami i zawarto umowy z 26 uczelniami. Umowy te zakładają wymianę studentów i pracowników (Erasmus+, wymiany bilateralne), realizację wspólnych projektów, konferencji, prowadzenie wspólnych dyplomów (BTU Cottbus) czy współpracę badawczą.

Lista uczelni partnerskich znajduje się na stronie internetowej:

https://www.google.com/maps/d/embed?mid=1qyXvyesE4ahnvAsjFv_eDqhrji_A0xFi&ll=45.318932963690116%2C55.231992450000035&z=3

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku *pielęgniarstwo*, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

PWSZ w Nysie traktuje sprawę umiędzynarodowienia w sposób priorytetowy. W latach 2015-2019 podjęto szereg działań związanych zarówno z prowadzeniem zajęć w języku angielskim jak i powiększeniem liczby studentów zagranicznych na wydziale. Kształcenie w językach obcych odbywa się na studiach I i II stopnia. Ze względu na kierunek studiów przeważają zajęcia praktyczne. Zajęcia prowadzone są przez nauczycieli akademickich kierunku *pielęgniarstwo* oraz wykładowców z zagranicy, którzy przyjeżdżają w ramach programów „visiting profesor”, Erasmus+.

Wydział opracował diagramy studiów oraz wybrane programy nauczania w języku angielskim. Dostępne są zakładki witryny internetowej uczelni z wielojęzycznymi wersjami. Prowadzona jest intensywna korespondencja dotycząca propozycji oraz realizacji wymiany międzynarodowej studentów i nauczycieli.

Stopień przygotowania studentów do uczenia się w języku obcym zależy od ich indywidualnego poziomu znajomości języka i jest zróżnicowany. Studenci z poziomem B2/B2+/C1 są bardzo dobrze przygotowani, komunikują się, czytają artykuły zawodowe z dużym zrozumieniem, nie mają blokad mówienia, wywiązują się z zadań pisemnych. Studenci z poziomem B1/B1+ są w stanie czytać średnio trudne teksty medyczne w stopniu zadowalającym, teksty trudniejsze w stopniu umiarkowanym, a typowo fachowe w stopniu dobrym. Studenci, którzy rozpoczęli naukę na poziomie A2+/B1 są w stanie poruszać się w obszarach i zagadnieniach omawianych na zajęciach. Potrafią już czytać krótkie teksty fachowe ze zrozumieniem. Na studiach I stopnia zagraniczni studenci studiujący

w języku polskim rozpoczynają naukę mając udokumentowany poziom znajomości języka na poziomie B2. Dla kandydatów, którzy nie posiadają certyfikatu, Studium Języków Obcych organizuje egzaminy kwalifikacyjne.

Działania Wydziału popularyzujące wśród studentów program Erasmus+ to: informowanie o programie, przyjęcie przepisów ułatwiających kontynuację studiów po powrocie z uczelni zagranicznej oraz konsultowanie z wybranymi pracodawcami kompetencji studentów-praktykantów w zakresie j. angielskiego. Kontynuowanie tych działań i wprowadzanie kolejnych (zależnie od stanu i postawionej diagnozy) jest przewidziane w planach rozwoju kierunku.

Na kierunku *pielęgniarstwo* prowadzone są zajęcia w języku angielskim w ramach wykładów gości zagranicznych dostępne dla wszystkich studentów. Również pracownicy jeżdżą z wykładami gościnnymi do partnerów zagranicznych. Wśród wykładowców można zaobserwować wzrost zainteresowania prowadzeniem zajęć na uczelniach partnerskich.

Uczelnie partnerskie:

- University of Mostar (KA107), Bośnia i Hercegowina
- Haute Ecole de Namur – Liege-Luxembourg, Belgia
- Medical University Plovdiv, Bułgaria
- Medical University Pleven, Bułgaria
- Palacký University, Czechy
- Tomas Bata University in Zlin, Czechy
- University of South Bohemia in České Budějovice, Czechy
- Saimaa University of Applied Sciences, Finlandia
- Institute Regional de Formation Sanitaire et Sociale CROIX, Francja
- IRFSS Auvergne, Francja
- Institut de Formation Interhospitalier, Francja
- Technological Educational Institute (TEI) of Crete, Grecja
- Universidad de Valladolid, Hiszpania
- Klaipeda State College, Litwa
- Siauliai State College, Litwa
- Daugavpils Medical College, Łotwa
- Nord University, Norwegia
- Universidade do Algarve, Portugalia
- Escola Superior de Enfermagem de Coimbra, Portugalia
- Universidade de Evora, Portugalia
- Slovak Medical University in Bratislava, Słowacja
- The Catholic University in Ruzomberok, Słowacja
- University of Ljubljana, Słowenia
- Mustafa Kemal University, Turcja
- Karatekin University, Turcja
- University of Debrecen, Węgry

Zestawienie mobilności studentów i nauczycieli kierunku *pielęgniarstwo* 2015 – 2019

	przyjazdy praktyki		wyjazdy studia		wykładowcy wyjeżdżający	
	zimowy	letni	zimowy	letni	STA	STT
2015-2016	0	0	0	0	3	0
2016-2017	2	4	0	0	2	1
2017-2018	6	4	0	0	2	0
2018-2019	2	1	0	2	0	0
2019-2020	2	3 (planowane)	0	0	1	0

STT wyjazdy szkoleniowe

STA wyjazdy dydaktyczne

2019/20 Erasmus+ KA103

Mariana Magerčiaková	STA	KA103	Słowacja	12-14.11.2019	Catholic University in Ruzomberok	BWM/ Pielęgniarstwo
Eva Moraučíková	STA	KA103	Słowacja	12-14.11.2019	Catholic University in Ruzomberok	BWM/ Pielęgniarstwo
Imrich Andrási	STT	KA103	Słowacja	12-14.11.2019	Catholic University in Ruzomberok	BWM/ Pielęgniarstwo
Michal Sekerák	STA	KA103	Słowacja	12-14.11.2019	Catholic University in Ruzomberok	BWM/ Pielęgniarstwo

2018/20 Erasmus+ KA103

Florence Martin	STT	Francja		01-05.04.2019	IRFSS	Pielęgniarstwo
-----------------	-----	---------	--	---------------	-------	----------------

Listopad 2016 – tydzień szkoleniowy w Instytucie Pielęgniarstwa zorganizowany dla studentów i pracowników z Haute Ecole de Namur Liège Luxembourg z Belgii. Wzięło w nich udział 5 studentów wraz z opiekunem.

Przykłady mobilności nauczycieli akademickich 2015 - 2019

- **17.04.2018 - 20.04.2018 Słowacja, Trenczyn**

Konferencja "OŠETROVATEĽSTVO A ZDRAVIE XI" organizowana przez Trenčianska Univerzita Alexandra Dubčeka. Uczestnik: Alicja Różyk-Myrta.

Wygłoszono referat: "Frailty syndrome as a special challenge for geriatric care";

- **30.04 – 4.05.2018 Bośnia i Hercegowina**

Faculty of Health Studies in the University of Mostar. Uczestnik: Dariusz Klonowski. Prowadzenie zajęć w jęz. angielskim, wykłady dotyczące kompetencji zawodowych pielęgniarek w zjednoczonej Europie, systemów kształcenia przed i podyplomowego, roli oraz zasad implementacji klasyfikacji ICNP na przykładzie wybranych krajów Europy;

- **02.04.2017 – 05.04.2017 Czechy, Zlin**

Konferencja "International Week" organizowana przez Bata University w Zlinie. Czechy.

Uczestnik: prof. Andrzej Brodziak. Wygłoszono referaty:

1. Using novels to support the education of nurses and family therapists
2. Assessment of opinions of nursing students in Poland, Czech Republic and Slovakia on legislation on admissibility of abortion;

- **23.04 - 29.04.2017 Francja**

Francja, Neuilly-Sur-Marne (Paris), Institut de Formation Interhospitalier „Théodore Simon”. Uczestnik: Dariusz Klonowski. Udział w „International Week” organizowanym przez Institut de Formation Interhospitalier Théodore Simon w Neuilly-Sur-Marne oraz wygłoszenie serii wykładów (4) dotyczących perspektyw rozwoju pielęgniarstwa w Polsce, działań stowarzyszeń pielęgniarских na rzecz rozwoju europejskiego, internacjonalizacji szkolnictwa pielęgniarского i przykładów Evidence Based Nursing Practice (EBNP) praktyki pielęgniarskiej opartej na faktach, dowodach naukowych;

- **18.05 – 24.05.2017 Republika Kosowa**

Universiteti Prishtinës ”Hasan Prishtina”. Uczestnik: Dariusz Klonowski. Wykład - “Evidence Based Nursing Practise and International Classification for Nursing Practice (ICNP). Uzgodnienie możliwości współpracy pomiędzy PWSZ w Nysie i Universiteti i Prishtinës ”Hasan Prishtina” **Promocja programu Erasmus +, jako platformy do wymiany wiedzy i kompetencji.** Porównanie systemów edukacyjnych;

- **3.04.2016 – 8.04.2016 Czechy, Zlin**

Konferencja "**International Week**"; organizowana przez Bata University w Zlinie. Czechy.

Uczestnik: prof. Andrzej Brodziak. Wygłoszono referaty:

- 1) An attempt to assess the predisposition and skills of interactions and collaboration in selected groups of nursing students in Poland and Slovakia.
- 2) The structuralized interview for evaluation of medical and mental risk factors, which predispose to the early cognitive impairment and dementia;

- **19.04.2016 - 21.04.2016 Słowacja, Trenčyn**

Konferencja “**OŠETROVATEĽSTVO A ZDRAVIE X**” organizowana przez Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka. Uczestnik: Alicja Różyk-Myrta. Wygłoszono referat: “Nurses role in prevention of cancer”;

- **23.03 - 27.03.2015 Czechy, Zlin**

Konferencja "**International Week**" organizowana przez Bata University w Zlinie. Czechy.

Uczestnik: prof. Andrzej Brodziak. Wygłoszono referat:

Guidelines for prevention and treatment of cognitive impairment in the elderly;

- **31.05. – 6.06. 2015 Bułgaria**

Medical University, 15A Vassil Aporliv Blvd. Plovdiv. Uczestnik: Dariusz Klonowski. Udział w „International Week”. Wymiana wiedzy, doświadczeń, wystąpienia na forum i dyskusja nad projektem wymiany studentów;

- **30.03.2014 - 2.04.2014 Czechy, Zlin**

Konferencja "**International Week**" organizowana przez Bata University w Zlinie. Czechy.

Uczestnik: prof. Andrzej Brodziak. Wygłoszono referaty:

- 1) Preliminary trial of comparison of feeling of uncertainty between young women in Poland and the Czech Republic in the context of their intention to have a child.
- 2) An attempt to assess intensity of the distressed D type of personality and accepted model of family in a group of Polish women.

W ramach programu Erasmus+ na kierunku *pielęgniarstwo* dostępna jest oferta przedmiotowa w języku angielskim dla studentów zagranicznych Programu Erasmus+.

Studenci polscy natomiast współpracują ze studentami zagranicznymi w ramach zajęć praktycznych, a także jako tzw. TUTORZY wspierający obcokrajowców w kontaktach z pacjentami podczas zajęć w szpitalach. Mogą też skorzystać z bogatej oferty bezpłatnych kursów językowych, dzięki czemu są dobrze przygotowani do udziału w wymianie międzynarodowej i do pracy w tym środowisku. Ponadto studenci mają możliwość podnoszenia swoich kompetencji językowych oraz międzykulturowych poprzez udział w organizowanych w uczelni konferencjach, warsztatach itp.

Informacja o udziale studentów i nauczycieli akademickich w programach międzynarodowych oraz o wymianie realizowanej z zagranicznymi ośrodkami akademickimi.

ROK	RODZAJ PROGRAMU MIĘDZYKRAJOWEGO	LICZBA UCZESTNICZĄCYCH W WYMIANIE						
		STUDENTÓW		NAUCZYCIELI AKADEMICKICH				
		W	P	W	P			
2015	Program Erasmus+	1	1	3				
2016	Program Erasmus-		2	3				
2017	Program Erasmus+		9	3				
2018	Program Erasmus+		6	2				
NAZWA KRAJU	LICZBA NAUCZYCIELI AKADEMICKICH							
	PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA ZA GRANICĄ				Z ZAGRANICY PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA NA OCENIANYM KIERUNKU			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Czechy	1	2	1					
Słowacja		1		1				
Francja			1					
Bośnia i Hercegowina				1				

W – liczba osób wyjeżdżających za granicę.

P – liczba osób przyjeżdżających z zagranicy.

Informacja na temat współpracy międzynarodowej, z uwzględnieniem wpływu jej czynników na proces dydaktyczny, w tym formułowanie i realizację programów kształcenia i jego efektów.

ROK	RODZAJ WSPÓŁPRACY	NAZWA INSTYTUCJI PARTNERSKIEJ	LICZBA OSÓB UCZESTNICZĄCYCH W REALIZACJI
2015	Mobilność w ramach programu Erasmus+	Escola Superior de Enfermagem de Lisboa, Portugalia	1
2015	Mobilność w ramach programu Erasmus+	Univeristy in Zlin, Czechy	1
2015	Mobilność w ramach programu Erasmus+	Medical University – Plovdiv, Bułgaria	1
2016	Mobilność w ramach programu Erasmus+	University of Trecin, Słowacja	1
2016	Mobilność w ramach programu Erasmus+	Trenčianska Univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčine, Słowacja	1
2016	Mobilność w ramach programu Erasmus+	Univeristy in Zlin, Czechy	1
2017	Mobilność w ramach programu Erasmus+	Thomas Bata University in Zlin, Czechy	1

2017	Mobilność w ramach programu Erasmus+	Institut de Formation Interhospitalier Theodore Simon, Francja	1
2017	Mobilność w ramach programu Erasmus+	University of Pristhina, Kosovo	1
2018	Mobilność w ramach programu Erasmus+	Trenčianska Univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Słowacja	1
2018	Mobilność w ramach programu Erasmus+	University of Mostar, Bośnia i Hercegowina	1

Wyjazdy studentów studiów licencjackich na kierunku *pielęgniarstwo* PWSZ w Nysie

ROK AKADEMICKI	MIEJSCE POBYTU	LICZBA STUDENTÓW
2014/15 – sem. zimowy	Escola Superior de Enfermagem de Lisboa, Portugalia	1 student

Studenci przyjeżdżający do PWSZ w Nysie – kierunek *pielęgniarstwo*

STUDENCI PRZYJEŹDŻAJĄCY ROK AKADEMICKI 2016/17, SEMESTR ZIMOWY	
2 studentów	Nursing School of Coimbra, Portugalia
STUDENCI PRZYJEŹDŻAJĄCY ROK AKADEMICKI 2016/17, SEMESTR LETNI	
2 studentów	Institut Régional de Formation Sanitaire et Sociale Auvergne, Francja
2 studentów	Institut de Formation en Soins Infirmiers de Douai, Francja
STUDENCI PRZYJEŹDŻAJĄCY ROK AKADEMICKI 2017/18, SEMESTR ZIMOWY	
3 studentów	Hiszpania
2 studentów	Portugalia
STUDENCI PRZYJEŹDŻAJĄCY ROK AKADEMICKI 2017/18, SEMESTR LETNI	
4 studentów	Francja
2 studentów	Belgia

Informacja o zajęciach prowadzonych w językach obcych.

ROK	NAZWA PRZEDMIOTU	SEMESTR	FORMA STUDIÓW	JĘZYK WYKŁADOWY	LICZBA STUDENTÓW
2015	Nursing Research	letni 2014/15	Studia stacjonarne	angielski	1
2015	Rehabilitation and Nursing in Disabilities	letni 2014/15	Studia stacjonarne	angielski	1
2015	Basic of Nursing	letni 2014/15	Studia stacjonarne	angielski	1

2015	Physical Examination	letni 2014/15	Studia stacjonarne	angielski	1
2015	Geriatric and Geriatric Nursing	letni 2014/15	Studia stacjonarne	angielski	1
2015	Pediatrics and Pediatric Nursing	letni 2014/15	Studia stacjonarne	angielski	1
2015	Psychiatry and Psychiatric Nursing	letni 2014/15	Studia stacjonarne	angielski	1
2015	Internal Medicine and Internal Nursing	letni 2014/15	Studia stacjonarne	angielski	1
2017	Chirurgia	letni 2016/17	Studia stacjonarne	angielski	4
2017	Neonatologia	letni 2016/17	Studia stacjonarne	angielski	4
2017	Położnictwo i ginekologia	letni 2016/17	Studia stacjonarne	angielski	1
2017	Choroby zewnętrzne	letni 2016/17	Studia stacjonarne	angielski	4
2017	Neurologia	letni 2016/17	Studia stacjonarne	angielski	4
2017	Podstawowa Opieka Zdrowotna	Zimowy 2017/18	Studia stacjonarne	angielski	4
2017	Neurologia, Geriatria	Zimowy 2017/18	Studia stacjonarne	angielski	4
2017	Chirurgia	Zimowy 2017/18	Studia stacjonarne	angielski	4
2017	Rehabilitacja i pielęgnowanie niepełnosprawnych	Zimowy 2017/18	Studia stacjonarne	angielski	2
2017	Położnictwo i ginekologia	Zimowy 2017/18	Studia stacjonarne	angielski	2
2017	Opieka Paliatywna Hospicjum	Zimowy 2017/18	Studia stacjonarne	angielski	2
2017	Pediatrics	Zimowy 2017/18	Studia stacjonarne	angielski	2

Oferta zajęć dydaktycznych prowadzonych w języku obcym z obcokrajowcami odbywającymi część studiów w PWSZ w Nysie na rok akademicki 2018/2019 dla kierunku studiów *pielęgniarstwo* – studia pierwszego stopnia

LP.	NAZWA PRZEDMIOTU	FORMY ZAJĘĆ (W, C, CP, L, P, S)	LICZBA PUNKTÓW ECTS	PROWADZĄCY
1	Genetics	W	2	prof. dr hab. Andrzej Brodziak
2.	Primary care and community nursing	W, C, CP	5	mgr Dariusz Klonowski

3.	Rehabilitation and nursing in disabilities	W, C, CP	3	mgr Dariusz Klonowski
----	--	----------	---	-----------------------

Proces monitorowania procesu umiędzynarodowienia Uczelni odbywa się w kilku płaszczyznach, od poziomu jednostek zaangażowanych w proces umiędzynarodowienia (Biuro Współpracy Międzynarodowej) do poziomu ogólnouczelnianego, w oparciu o zebrane informacje, co związane jest z raportowaniem zewnętrznym i akredytacjami. W przypadku mobilności studentów i pracowników, proces monitorowania obejmuje analizę ilościową i jakościową. Przeprowadzany jest poprzez cykliczne ankiety instytucjonalne prowadzone na poziomie agencji zarządzających – NA Programu Erasmus+ oraz ankiety wewnętrzne dotyczące współpracy międzynarodowej oraz procesu jej obsługi. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na studiach I i II stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* pod kątem potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego jest także przedmiotem dyskusji na posiedzeniach Wydziałowej Rady Programowej, której sugestie znajdują odzwierciedlenie w działaniach naprawczych, jak chociażby w wyborze i zmianach w przedmiotach do wyboru w języku angielskim. Proces umiędzynarodowienia jest także przedmiotem ewaluacji przeprowadzanej przez Studenckie Koło Naukowe, gdzie studenci wskazują własne przemyślenia i propozycje związane z tym procesem, jak np. potrzeby związane z zaproszeniem zagranicznych wykładowców.

W PWSZ w Nysie od 2004 roku funkcjonuje Biuro Współpracy Międzynarodowej (BWM), którego głównym zadaniem jest realizacja Programu Erasmus+ oraz innych programów wspierających internacjonalizację uczelni. BWM zajmuje się koordynacją współpracy międzynarodowej, w tym rekrutacją studentów (a w przypadku niektórych programów także pracowników nauk. i admin.) do udziału w programach wymiany i praktyk międzynarodowych.

Mobilność kadry oraz studentów, będąca głównym celem projektu Erasmus+ realizowanego w PWSZ w Nysie, stanowi narzędzie dla prowadzenia internacjonalizacji studiów, nauczania w językach obcych, rozwoju wymiany międzynarodowej studentów i pracowników. Jest także elementem systemu doskonalenia kwalifikacji pracowników dydaktycznych i administracyjnych oraz wprowadzania międzynarodowych programów kształcenia. Wykładowcom, którzy biorą udział w programie zostaje on wpisany do dorobku i osiągnięć, co ma wpływ na roczną ocenę pracowników.

Realizacja mobilności akademickiej to rozwój uczelni na wielu płaszczyznach, stąd w szerokim aspekcie wpływa na:

- UCZESTNIKÓW – STUDENTÓW: podniesienie kompetencji językowych, kulturowych, komunikacyjnych i rozwój osobisty, rozszerzenie zakresu wiedzy zdobytej w czasie studiów, wzrost zatrudnialności w oparciu o zdobyte kwalifikacje i doświadczenie, nawiązanie nowych relacji ze studentami z kraju partnerskiego, zdobycie międzynarodowego doświadczenia;
- UCZESTNIKÓW – WYKŁADOWCÓW: podniesienie kompetencji językowych, kulturowych, komunikacyjnych i rozwój osobisty, rozwój zawodowy w tym nawiązanie współpracy naukowej, uznanie w dorobku akademickim, zdobycie międzynarodowego doświadczenia;
- ORGANIZACJĘ WNIOSKUJĄCĄ i PARTNERSKĄ: poszerzenie oferty edukacyjnej, wpływ na internacjonalizację uczelni, podniesienie rangi uczelni na polu lokalnym, regionalnym i krajowym oraz międzynarodowym i jej promocja, wsparcie finansowe i organizacyjne prowadzonej współpracy, podwaliny do opracowania wspólnych nowych programów studiów
- MIESZKAŃCÓW I REGION: studenci i pracownicy biorący udział w programie to ambasadorzy kraju wysyłającego i przyjmującego, są pośrednikami pomiędzy odrębnymi kulturami i promują uczelnię partnerską i sam program ERASMUS+, wpływają na otwarcie się społeczeństwa na obcokrajowców, którzy wnoszą nową wiedzę i umiejętności oraz mogą w przyszłości okazać się partnerami biznesowymi danego miasta czy regionu.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Umiejscowienie procesu kształcenia weryfikuje efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych – wspiera postawy tolerancji, szacunku dla odmienności, współtworzy nowoczesne, wielokulturowe społeczeństwo.

Wydział Nauk Medycznych wraz z Studenckim Kołem Naukowym *pielęgniarstwa* zaawansował prace nad zorganizowaniem Międzynarodowego Sympozjum Naukowego, które odbędzie się w dniach 21-22.05.2020 (Collegium Artium PWSZ). Tematem tego wydarzenia jest „**Stan służby zdrowia, a deficyt kadr i atrakcyjność studiów medycznych – wyzwania wobec studentów i uczelni**” (vide komunikat pod: <http://www.pwsz.nysa.pl/index.php?p=13&ak=42,7747,0>). Rozbudowywana jest witryna dotycząca tej międzynarodowej konferencji, mającej na celu aktywizowanie działalności naukowej studentów. Jest ona dostępna pod: <http://konferencje.pwsz.nysa.pl/conf/3> Zarys programu tego Sympozjum jest dostępny pod: http://pwsz.nysa.pl/konferencja_21_05_2019/program.pdf .

Od roku akademickiego 2018/ 2019 w ramach programu PO WER 3.5 studenci kierunku *pielęgniarstwo* mają możliwość uzyskania dodatkowych kompetencji językowych, uczestnicząc w kursie dodatkowego języka obcego w liczbie 60 godzin. W roku akademickim 2018/2019 w kursie tym realizowanym na III i IV semestrze uczestniczyło już 10 studentów , a w roku akademickim 2019/2020 uczestniczy 18 studentów.

Od roku 2019 siedmiu nauczycieli akademickich kierunku *pielęgniarstwo* również w ramach programu PO WER 3.5 doskonali swoje kompetencje językowe z zakresu języka angielskiego.

W celu dalszej poprawy kompetencji językowych i wzrostu aktywności międzynarodowej na kierunku *pielęgniarstwo* dla pracowników dydaktycznych będą organizowane kolejne kursy językowe.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Świadczenia może otrzymywać student PWSZ w Nysie, który spełnia warunki określone w *ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* oraz *Regulaminie świadczeń dla studentów PWSZ w Nysie*. Świadczenia dla studentów przyznawane są w ramach wydzielonych na ten cel środków. Rektor w porozumieniu z Samorządem Studenckim dokonuje podziału dotacji na poszczególne świadczenia. Szczegółowe kryteria i wysokość świadczeń w danym roku akademickim na semestr zimowy i letni ustala Rektor, w drodze odrębnego zarządzenia w tej sprawie, w porozumieniu z Samorządem Studenckim.

Student może ubiegać się o świadczenia:

- 1) stypendium socjalne,
- 2) stypendium dla osób niepełnosprawnych,
- 3) zapomogę,
- 4) stypendium Rektora.

Zasady udzielania świadczeń dla studentów PWSZ w Nysie zawarte są w *Regulaminie świadczeń dla studentów PWSZ w Nysie* (Załącznik do Uchwały nr 104/2018/2019 Senatu PWSZ w Nysie z dnia 20.09.2019 r.)

Stypendium socjalne ma prawo otrzymać student znajdujący się w trudnej sytuacji. W szczególnie uzasadnionych przypadkach student może otrzymać stypendium socjalne w zwiększonej wysokości.

Za szczególnie uzasadnione przypadki, uważa się:

- 1) zamieszkanie w domu studenckim lub stacji spowodowane: brakiem dostępnych środków transportu, zbyt długim czasem dojazdu do uczelni i powrotem z zajęć, niedogodność dojazdu wynikającą z niepełnosprawności,

- 2) wystąpienie z pieczy rodziny zastępczej, sieroctwo lub półsieroctwo, bycie wychowankiem domu dziecka,
- 3) trudną sytuację życiową spowodowaną względami rodzinnymi,
- 4) i inne (decyzje w tej sprawie podejmuje Komisja Stypendialna).

Student starający się o stypendium socjalne w zwiększonej wysokości, musi spełniać kryterium do uzyskania stypendium socjalnego. Stypendium socjalne przyznawane jest na semestr. Wysokość dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne ustala Rektor w porozumieniu z Samorządem Studenckim. Świadczenie przyznawane jest na wniosek studenta.

Zapomoga może być przyznana na wniosek studenta, który znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej. Trudna sytuacja życiowa to np. śmierć osoby bliskiej, niemożliwość zarobkowania, długotrwała choroba, dotknięcie klęską żywiołową, urodzenie dziecka oraz inne zdarzenia losowe (np. pożar, kradzież, zalanie domu wodą i inne). Wysokość zapomogi zależy od sytuacji, w jakiej znalazł się student. Decyzję w tej sprawie podejmuje Komisja Stypendialna lub Odwoławcza Komisja Stypendialna.

Stypendium Rektora może otrzymywać student, który za poprzedni rok studiów uzyskał wyróżniające wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe lub artystyczne, lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym. O stypendium Rektora może ubiegać się student przyjęty na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego, który jest:

- 1) laureatem olimpiady międzynarodowej albo laureatem lub finalistą olimpiady stopnia centralnego, o których mowa w przepisach o systemie oświaty;
- 2) medalistą co najmniej współzawodnictwa sportowego o tytuł Mistrza Polski w danym sporcie, o których mowa w przepisach o sporcie.

O przyznanie stypendium Rektora może ubiegać się również student pierwszego roku studiów drugiego stopnia rozpoczętych w terminie roku od ukończenia studiów pierwszego stopnia, tj. złożenia egzaminu dyplomowego, który uzyskał wyróżniające wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe lub artystyczne, lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym, na ostatnim roku studiów pierwszego stopnia. Jeżeli ostatni rok studiów trwał jeden semestr pod uwagę brane są osiągnięcia z tego semestru. Stypendium Rektora przyznawane jest na semestr.

Stypendium Rektora otrzymuje do 10% studentów każdego kierunku studiów prowadzonego w uczelni, którzy uzyskali największą liczbę punktów w swojej grupie rankingowej. O przyznaniu stypendium Rektora decyduje pozycja na liście rankingowej.

Oprócz wymienionych świadczeń student może również ubiegać się o **stypendium ministra**, jeśli wykaże się znaczącymi osiągnięciami naukowymi lub artystycznymi związanymi ze studiami, lub znaczącymi osiągnięciami sportowymi. Stypendium przyznaje minister na wniosek Rektora. Stypendium przyznawane jest na rok akademicki. Szczegółowe kryteria i tryb przyznawania oraz sposób wypłacania określa minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Uczelnia we współpracy z Urzędem Gminy w Nysie stworzyła system stypendiów naukowych i mieszkaniowych.

W roku akademickim 2019/2020 studentom PWSZ w Nysie są wypłacane stypendia fundowane przez Burmistrza Nysy:

- mieszkaniowe stypendium Burmistrza Nysy - kwota do 200 zł miesięcznie - osobom spoza Nysy, studentom pierwszego roku studiów stacjonarnych nyskiej uczelni, które na okres studiów przeprowadziły się do Nysy,

- stypendium Burmistrza Nysy - kwota do 500 zł miesięcznie - studentom studiującym w Nysie, którzy wykazą się znaczącymi osiągnięciami w poprzednim roku akademickim stacjonarnych studiów na nyskiej uczelni,
- stypendium Burmistrza Nysy dla Olimpijczyka - kwota do 500 zł miesięcznie - studentom pierwszego roku studiów stacjonarnych na nyskiej uczelni, którzy wzięli udział w olimpiadzie trzeciego (centralnego) stopnia lub rywalizacji sportowej na szczeblu ogólnopolskim lub międzynarodowym, na dowolnym etapie edukacji ponadgimnazjalnej.

Na stronie internetowej www.nysa.eu/strona-1971-stypendia_burmistrza.html znajdują się informacje na temat stypendiów ufundowanych przez Burmistrza Nysy: regulaminy, dokumenty, warunki i terminy składania wniosków.

Student może ubiegać się o zakwaterowanie w domu studenckim uczelni. Student może ubiegać się o zakwaterowanie małżonka lub dziecka w domu studenckim Uczelni. Dom Studencki oferuje pokoje dwu i trzyosobowe.

Wsparcie osób niepełnosprawnych

W PWSZ w Nysie działa Biuro Pomocy Materialnej i Obsługi Osób Niepełnosprawnych, którego zadaniem, oprócz działalności związanej z pomocą materialną dla studentów, jest także zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami niezbędnego wsparcia w trakcie studiowania. Praktyczna pomoc, życzliwa obsługa, zrozumienie – to cel działań na rzecz zwracających się o pomoc studentów. Student posiadający orzeczenie o niepełnosprawności może liczyć na szeroko rozumiane wsparcie, m.in.: możliwość korzystania ze specjalistycznego sprzętu w ramach działającej wypożyczalni, profesjonalnych stanowisk w Bibliotece dla osób z dysfunkcją narządu wzroku i ruchu, itp.). W PWSZ w Nysie może studiować każda osoba niepełnosprawna, która spełni warunki rekrutacji przewidziane w *Regulaminie studiów Uczelni* (tj. złoży komplet wymaganych dokumentów oraz zaświadczenie od lekarza medycyny pracy, potwierdzające brak przeciwwskazań studiowania na danym kierunku w przypadku kierunków takich jak: *dietetyka, informatyka, kosmetologia, pielęgniarstwo, psychofizyczne kształtowanie człowieka i ratownictwo medyczne.*)

Student niepełnosprawny otrzymuje wsparcie w obszarach:

• pomocy materialnej

Stypendium dla osób niepełnosprawnych może otrzymać student z tytułu niepełnosprawności, po przedłożeniu jednego z orzeczeń:

- orzeczenia o niepełnosprawności
- orzeczenia o stopniu niepełnosprawności
- orzeczenia o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów
- orzeczenia lekarza orzecznika ZUS o całkowitej niezdolności do pracy, albo o niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo o częściowej niezdolności do pracy.

Pobieranie stypendium dla osób niepełnosprawnych nie wyklucza możliwości ubiegania się o pozostałe stypendia (stypendium socjalne, stypendium Rektora, zapomoga).

• informacji

W ramach podejmowanych działań na rzecz osób z niepełnosprawnością, w zakresie działających programów, realizowanych przez: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundacje, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie (np. program PFRON - „Aktywny Samorząd” - MODUŁ II, w ramach którego, student posiadający orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu

umiarkowanym lub znacznym, dwa razy w roku akademickim (w semestrze letnim i zimowym) może składać wniosek o dofinansowanie kosztów uzyskania wykształcenia wyższego. Osoba niepełnosprawna może otrzymać wsparcie przy składaniu różnych wniosków, np.:

<http://www.pwsz.nysa.pl/index.php?p=3&ak=61.7458.0>

● **wsparcia**

W pokonywaniu trudności dnia codziennego z uwzględnieniem szczególnych potrzeb studentów będących osobami z niepełnosprawnością (Rozdz. 10 § 50-53 *Regulaminu studiów PWSZ w Nysie* - rozwiązania alternatywne stosowane wobec studentów z niepełnosprawnościami w celu wyrównywania szans ukończenia studiów, dotyczą: zmiany sposobu uczestniczenia w zajęciach, zmiany trybu składania egzaminów i uzyskiwania zaliczeń, zmiany organizacji sesji egzaminacyjnej; Uchwała nr 63/2018/2019 Senatu PWSZ w Nysie z dnia 31.05.2019 r. (§1 pkt 4.3-4.5.): zastosowanie rozwiązań alternatywnych wyrównujących szanse i uwzględniające aktualne możliwości kandydatów na studia z niepełnosprawnościami w przypadku egzaminów wstępnych na studia).

Studenci posiadający orzeczenie potwierdzające niepełnosprawność mogą również **starać się o wyjazd stypendialny w ramach programu ERASMUS+**. Z tytułu niepełnosprawności mogą ubiegać się o dodatkowe dofinansowanie w ramach specjalnego funduszu w budżecie Erasmusa. Dodatkowe stypendia mają na celu pokrycie wyjątkowych kosztów związanych ze specjalnymi potrzebami osób niepełnosprawnych podczas wyjazdu na stypendium.

Dysponujemy **własnym akademikiem** (pokoje 2, 3-osobowe i 1 pokój jednoosobowy, w razie potrzeby – rezerwowany dla osoby z niepełnosprawnością).

W Uczelni działa również **wypożyczalnia sprzętu specjalistycznego** ułatwiającego dostęp do informacji i zajęć w czasie studiów osobom niepełnosprawnym. Sprzęt użyczany jest bezpłatnie, na podstawie umowy użyczenia i cieszy się zainteresowaniem wśród studentów (laptop z syntezatorem mowy, czytnik z dyktafonem, lupa elektroniczna). Zachęcamy do korzystania z dostępnych urządzeń!

Mając na uwadze lepszą dostępność budynków Uczelni (poza podjazdami, windami, podnośnikami przychodowymi), budynki uczelniane: A, F, G, H zostały oznakowane - poprzez wskazanie kierunku, w którym znajduje się wejście dostępne dla osób niepełnosprawnych. Zamontowano również dzwonki przy wejściach do budynków w celu możliwości wezwania obsługi tam, gdzie taka pomoc jest potrzebna (w miejscach, gdzie wejście dostosowane dla osób niepełnosprawnych znajduje się z tyłu budynku, a portiernia jest oddalona lub mieści się w innym budynku). Takie dzwonki zamontowano przy wejściach do budynków: D, E, F.G i H.

Na parkingach Uczelni wydzielone są miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnością. Większe powierzchnie szklane w budynkach, z myślą o osobach słabo widzących i ich bezpieczeństwie, oznakowano żółtymi pasami. Oznakowane są również schody (żółte, antypoślizgowe pasy ostrzegawcze i zastosowane, tzw. pola uwagi).

Powodzeniem cieszy się **pokój wypoczynku dla studentów z niepełnosprawnościami**. Mieści się w Budynku A (ul. Chodowieckiego). W pomieszczeniu znajduje się: wygodna kanapa, więc można odpocząć, dostępny jest kącik socjalny (czajnik, kubki, talerzyki, itp.), jest także barek na kółkach (z myślą o osobach, które są niepełnosprawne ruchowo, aby zapewnić im wygodę i komfort w samodzielnej obsłudze).

Zależy nam również na tym, aby nasi studenci nawiązywali nowe kontakty, integrowali się, wychodzili poza własne środowisko akademickie, dlatego chętnie korzystamy z zaproszeń innych uczelni (Politechniki Łódzkiej, UJ z Krakowa, Politechniki Częstochowskiej, PWSZ z Legnicy, itp.), organizujących zjazdy, konferencje, spotkania integracyjne, warsztaty o tematyce dotyczącej

problemów osób z niepełnosprawnościami, aby nasi studenci mieli szansę w tym uczestniczyć i mieć wpływ na sprawy, które ich bezpośrednio dotyczą.

Na szczególne zainteresowanie zasługują utworzone w ostatnim czasie w Bibliotece, **profesjonalnie wyposażone stanowiska komputerowe dla osób z niepełnosprawnością ruchową i dla osób z dysfunkcją wzroku (BIBLIOTECZNE CENTRUM OBSŁUGI).**

Zadbaliśmy również o to, aby nasi studenci z niepełnosprawnościami mieli możliwość większej aktywności i pełniejszego udziału w zajęciach wychowania fizycznego i dlatego doposażyliśmy sale sportowe w odpowiedni sprzęt sportowy z uwzględnieniem potrzeb i możliwości zdrowotnych osób z niepełnosprawnościami tak, aby mogły w pełni z niego korzystać i cieszyć się dobrą formą (kopuły do treningu równowagi, piłki lekarskie, pasy do treningu siłowego, itp.).

Inne formy wsparcia studentów

Studenci Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nysie mogą rozwijać swoje zainteresowania naukowe pracując w kołach naukowych oraz uczestnicząc w badaniach prowadzonych na kierunku, a także w ramach projektów.

Studenci kierunku *pielęgniarstwo* rozwijają swoje zainteresowania w ramach działalności **Studenckiego Koła Naukowego Medic**. Celem funkcjonowania Koła jest przede wszystkim pogłębianie wiedzy i umiejętności członków w zakresie szeroko pojętego pielęgniarstwa. W szczególności działalność Koła dotyczy rozwoju potencjału naukowego i zawodowego studentów poprzez:

- Przybliżenie aspektów historycznych pielęgniarstwa (organizowanie i aktualizowanie tematycznej wystawy, aktualizacja i okresowa inwentaryzacja zbiorów archiwalnych);
- Udział w badaniach naukowych dotyczących rozmaitych aspektów zdrowia, choroby oraz problematyki zawodowej (między innymi przygotowywanie sesji studenckiej na Międzynarodowe Sympozjum Naukowe pt: „*Stan służby zdrowia a deficyt kadr i atrakcyjność studiów medycznych – wyzwania wobec studentów i uczelni*”, które odbędzie się maju 2020 r. w PWSZ w Nysie);
- Działania z zakresu promocji zdrowia wśród seniorów (Dom Dziennego Pobytu Seniora);
- Prezentacja osiągnięć Koła w ramach wystąpień konferencyjnych, w publikacjach;
- Udział w przedsięwzięciach cyklicznych takich jak: Nyski Festiwal Nauki, Festiwal Kół Naukowych, uroczystości obchodów Międzynarodowego Dnia Pielęgniarki, Mikołajki - zbiórka maskotek dla pacjentów Oddziału pediatrycznego Szpitala w Nysie oraz podopiecznych Domu Pomocy Społecznej dla Niepełnosprawnych Intelktualnie w Nysie;
- Współpraca z oddziałem Maltańskiej Służby Medycznej, SKN „COR” Ratownictwa Medycznego, Hospicjum w Nysie;
- Wolontariat w Oddziale Pediatrycznym ZOZ w Nysie;
- Udział studentów pod kierunkiem wykładowców w badaniach naukowych dotyczących wczesnych zaburzeń poznawczych, depresji oraz satysfakcji z życia w Uniwersytetach Trzeciego Wieku oraz Dziennym Domu Pomocy w Nysie.

Mobilność studencka wspierana jest przez program Erasmus+, dzięki któremu studenci realizują co najmniej jeden semestr (szczegóły realizacji wymiany w ramach programu Erasmus+ omówiono w kryterium 7). Osiągnięcia są przenoszone i zaliczane po powrocie do uczelni macierzystej.

Studenci po uzyskaniu tytułu zawodowego licencjata pielęgniarstwa mogą podejmować studia drugiego stopnia w uczelniach polskich i zagranicznych. W sferze organizacyjnej ułatwia im to

wydawany w języku polskim, a na życzenie studenta również w języku angielskim, suplement do dyplomu zawierający szczegółowe informacje o przebiegu studiów i osiągnięciach absolwenta.

Studenci korzystają również z innych form mobilności takich jak:

- wizyty studyjne, w ramach których m.in. mogą poznać uczelnie partnerskie oraz współpracujące z PWSZ w Nysie instytucje, w tym szpitale, domy opieki, itp.;
- praktyki zagraniczne finansowane z programu Erasmus.

Przyjęte rozwiązania są konsultowane zarówno ze studentami, jak i z absolwentami i w miarę potrzeb modyfikowane. Pomocą w organizacji oraz w konsultacjach służy Biuro Współpracy Międzynarodowej oraz Biuro Karier PWSZ w Nysie.

W ramach programu Erasmus+ (Akcja 1: Szkolnictwo wyższe) o wyjazdy stypendialne mogą ubiegać się studenci i absolwenci PWSZ w Nysie, jak również pracownicy dydaktyczni oraz pracownicy administracji Uczelni.

Studenci PWSZ w Nysie mogą ubiegać się o wyjazdy na studia i na praktyki w innych krajach uczestniczących w programie Erasmus+ w ramach **akcji KA-103**, a także do krajów partnerskich w ramach **akcji KA-107**. Na poziomie studiów licencjackich / inżynierskich, jak też magisterskich można skorzystać z wyjazdów (studia i praktyki) trwających łącznie do 12 miesięcy. Minimalny czas pobytu na studiach za granicą wynosi 3 miesiące, a na praktyce 2 miesiące.

Dla absolwentów dostępne są również wyjazdy na zagraniczne staże zawodowe. Wyjazd tego typu może się odbyć w ciągu jednego roku od ukończenia studiów (dnia obrony pracy dyplomowej), a jego długość jest wliczana do łącznego czasu trwania mobilności na poziomie studiów pierwszego stopnia, na którym student został zakwalifikowany na wyjazd. Rekrutacja na wyjazdy absolwenckie odbywa się na ostatnim roku studiów, przed złożeniem pracy dyplomowej.

Erasmus+ dla studentów w trudnej sytuacji materialnej

Każdy student studiów stacjonarnych i niestacjonarnych PWSZ w Nysie znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej ma prawo wziąć udział w procesie rekrutacji w ramach programu **Erasmus +** i zdobyć szansę na: wyjazd stypendialny na studia, praktyki zawodowe lub staż absolwencki dofinansowany z **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)**.

O dodatkowe środki w ramach programu mogą ubiegać się: studenci z orzeczoną stopniem niepełnosprawności - na wyjazdy na studia oraz praktyki, studenci z przyznanym stypendium socjalnym - na wyjazdy na studia oraz praktyki. Studenci, którzy aplikują na wyjazd w ramach programu PO WER, podlegają ogólnym zasadom rekrutacji w ramach programu Erasmus+.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie, niezależnie od subwencji, pozyskuje dodatkowe środki na doskonalenie jakości kształcenia

Powstał **autorski program pięciu dodatkowych kompetencji**, które są pożądane przez pracodawców i znacząco podniosą konkurencyjność **absolwentów PWSZ w Nysie** na rynku pracy. Na wspomniany program składają się:

- Wykorzystanie dronów w praktyce zawodowej.

Studenci *architektury, bezpieczeństwa wewnętrznego, informatyki ratownictwa medycznego oraz zarządzania i inżynierii produkcji*, w ramach zajęć programowych, zapoznają się z tematyką wykorzystania bezzałogowych statków powietrznych w ich przyszłej pracy zawodowej. Ponadto, uruchomiona zostanie szkoła pilotażu dronów – wszyscy chętni studenci będą mogli uzyskać licencję pilota bezzałogowego statku powietrznego.

- Zasady prowadzenia działalności gospodarczej.

W planach studiów wszystkich kierunków studiów przewidziano zajęcia warsztatowe z zakresu zakładania oraz prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Zajęcia zrealizują profesjonaliści, przedsiębiorcy, którzy odnieśli sukces w biznesie.

- Zwiększony wymiar języków obcych.

Wszyscy chętni studenci będą mogli poszerzyć swoje kompetencje językowe w ramach dwóch dodatkowych semestrów nauki wybranego języka obcego.

- Zajęcia terenowe, wyjazdy studyjne, targi branżowe.

Mając na uwadze praktyczny profil prowadzonych studiów, studenci wszystkich kierunków realizują część programu kształcenia w formie zajęć terenowych oraz wyjazdów studyjnych. Studenci ostatniego roku studiów wezmą udział w branżowych targach krajowych i międzynarodowych, wizytach w wiodących instytucjach i firmach oraz konferencjach naukowych. Wyjazdy te umożliwią studentom nawiązanie kontaktów zawodowych oraz zapoznanie się z najnowszymi trendami rynkowymi przed wejściem na rynek pracy.

- Pierwsza pomoc w wypadkach zawodowych i ratownictwie drogowym.

Wszyscy studenci w ramach programów kształcenia odbędą szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy ze szczególnym naciskiem na zagrożenia związane z wykonywanym zawodem oraz w ratownictwie drogowym. Zajęcia będą prowadzone przez specjalistów medycyny ratunkowej.

Projekt *Podniesienie kompetencji zawodowych studentów PWSZ w Nysie odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa* jest realizowany w ramach programu POWER 3.1. Uczestnicy projektu brali udział w warsztatach kompetencyjnych oraz Nyskiej Akademii Mistrzów. Projekt Studencka Akademia Przedsiębiorczości II, realizowany z Narodowym Bankiem Polskim w ramach programu edukacji ekonomicznej, pozwolił studentom pogłębić wiedzę z zakresu przedsiębiorczości oraz zasad zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej.

W PWSZ w Nysie od roku akademickiego 2017/2018 realizowany jest projekt pt. *Rozwój praktycznych kompetencji i kwalifikacji studentów oraz kadry PWSZ w Nysie wraz z dostosowaniem ich do potrzeb rynkowych*, współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój, priorytet 3). W ramach tego projektu prowadzone są szkolenia dla **studentów** i dla kadry dydaktycznej PWSZ w Nysie oraz sfinansowane zostanie wyposażenie pracowni dla kierunku *pielęgniarstwo i ratownictwo medyczne*.

Szkolenia dla studentów obejmują warsztaty z zakresu działania Nyska Akademia Mistrzów oraz warsztaty w zakresie kształcenia kompetencji miękkich.

Nyska Akademia Mistrzów (dla studentów na ostatnim semestrze):

warsztaty przybliżające specyfikę branży prowadzone przez pracodawców różnych obszarów, zgodnie z kierunkiem studiów. Każde szkolenie prowadzi inny pracodawca bądź praktyk z danej branży w liczbie 30 godzin. Podczas warsztatów każdy uczestnik/czka będzie miał/a szansę sprawdzić, jak osiąga własne cele. Te informacje przyczynią się do lepszego funkcjonowania w przestrzeni zawodowej w przyszłości. Warsztaty te podejmują praktyczne aspekty kształcenia w kontekście umiejętności na rynku pracy. Odbywać się będą w czterech edycjach w latach 2018-2021.

Warsztaty z pracodawcami (dla studentów na ostatnim semestrze):

praktykami biznesu, kształcącej kompetencje miękkie: interpersonalne, samoorganizacyjne, poznawcze i komunikacyjne, gdzie pod nadzorem praktyka studenci/cki nabywają lub rozwijają określoną kompetencję poszukiwaną przez pracodawców u absolwentów/tek. Liczba godzin kształcenia 30 godzin na każdą z czterech edycji w latach 2018-2021, na każdym z kierunków. Dobór kompetencji najbardziej pożądanym przez pracodawców oparty został o Bilans Kapitału Ludzkiego oraz o Analizę kwalifikacji i kompetencji kluczowych dla zwiększenia szans absolwentów na rynku

pracy. W ramach tego projektu studenci studiów pierwszego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* odbyli następujące szkolenia:

- Nyska Akademia Mistrzów: Rola pielęgniarki w leczeniu żywieniowym – żywienie pozajelitowe w różnych stanach klinicznych w warunkach domowych – 15 godzin
- Nyska Akademia Mistrzów: Pielęgniarka w roli edukatora pacjentów chorujących na cukrzycę i ich rodzin – 15 godzin.
- Kształcenie kompetencji miękkich: Szybko, szybciej! Czyli jak radzić sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym. Stres i brak czasu, nawyki które można zmienić. Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Automotywacja – budowanie własnej wartości – 30 godzin.
- System dokumentacji i wsparcia prac pielęgniarskich ADPIECare DOROTHEA – 8 godzin.

Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia.

Bezpośrednią obsługą administracyjną studentów kierunku *pielęgniarstwo* zajmuje się dwóch pracowników Dziekanatu oraz pracownicy Biura Pomocy Materialnej i Obsługi Osób Niepełnosprawnych.

Obsługa przez Dziekanat koncentruje się przede wszystkim na:

- ewidencjonowaniu osiągnięć studentów,
- prowadzeniu spraw związanych z praktykami studenckimi,
- prowadzeniu spraw związanych z procesem dyplomowania,
- prowadzeniu innych spraw bieżących studentów,
- przyjmowaniu wniosków dotyczących pomocy materialnej dla studentów.

Obsługa przez Biuro Pomocy Materialnej i Obsługi Osób Niepełnosprawnych to przede wszystkim:

- porady w zakresie możliwości otrzymania pomocy materialnej dla studentów,
- przyjmowanie wniosków dotyczących pomocy materialnej dla studentów,
- obsługa studentów z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności.

Powyższe procesy wykonywane są zgodnie z wymaganiami ustaw i rozporządzeń, innych przepisów prawa dotyczących szkolnictwa wyższego, w oparciu o uchwały Senatu PWSZ w Nysie, Zarządzenia Rektora PWSZ w Nysie, wewnętrzne regulaminy.

Obsługa studentów do 2019 roku prowadzona była za pomocą ogólnouczelnianego systemu komputerowego ORDO. W roku 2019 Uczelnia wprowadziła komputerowy system obsługi szkół wyższych BAZUS. W systemie tym gromadzone są dane osobowe studenta, jego okresowe osiągnięcia oraz informacje dotyczące pomocy materialnej. Za pomocą systemu generowane są karty okresowych osiągnięć, protokoły zaliczeniowe i egzaminacyjne, suplementy do dyplomów, zaświadczenia potwierdzające status studenta i inne. W systemie prowadzona jest pełna obsługa procesu dydaktycznego: definiowanie toku nauczania, obsługa zastępstw, egzaminów, oznaczanie realizacji zajęć, baza danych o nauczycielach, definiowanie i rozliczanie pensum nauczycieli, definiowanie indywidualnego toku nauczania studentom. Studenci mają dostęp do własnych danych osobowych, wraz z możliwością ich aktualizowania, oraz informacji o przebiegu studiów za pomocą Wirtualnej Uczelni.

Zarówno pracownicy Dziekanatu jak i dwóch pracowników Biura Pomocy Materialnej i Obsługi Osób Niepełnosprawnych są to osoby posiadające ponad 10 letni staż pracy w PWSZ w Nysie.

Za zapewnianie właściwej obsługi administracyjnej studentów odpowiedzialny jest Prorektor ds. studenckich i dydaktyki we współpracy z kierownikiem Działu Kształcenia. Ponadto jednostkami wspierającymi proces kształcenia w PWSZ w Nysie są: Dział Kształcenia, Biuro Współpracy Międzynarodowej, Biuro Karier, Biuro Praktyk Zawodowych.

W celu oceny poziomu i skuteczności pracy administracji wspierającej proces kształcenia przeprowadzane są wśród studentów badania ankietowe oceniające jakość pracy. Ankietę dotyczącą oceny warunków studiowania, której wzór stanowi załącznik do *Zarządzenia nr 71/2017 Rektora PWSZ w Nysie z dnia 23.10.2017 r.* przeprowadza się w wersji elektronicznej wśród studentów (z wyjątkiem I roku studiów). Ankietyzacje przeprowadza się nie rzadziej niż raz na dwa lata. Wyniki badania Dziekan Wydziału przekazuje Kanclerzowi. Informacje zawarte w ankietach wykorzystywane są przy podejmowaniu decyzji dotyczących doskonalenia obsługi administracyjnej studentów.

Wyniki ankiet dotyczące obsługi studentów przez Dziekanat, Dział Kształcenia oraz Biuro Pomocy Materialnej i Obsługi Osób Niepełnosprawnych analizuje Prorektor ds. studenckich i dydaktyki. Problemy są omawiane podczas spotkań Prorektora z Kierownikami Działu Kształcenia, a także na spotkaniach Kierowników z kadrami.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

Sposób informowania studentów o możliwościach wsparcia i jego zakresie, w tym pomocy materialnej.

Poprzez kontakt osobisty:

- 1) konsultacje z Prorektorem ds. studentów i dydaktyki (wsparcie: dydaktyczne, naukowe, dotyczące pomocy materialnej, dla studentów niepełnosprawnych, w zakresie rozwiązywania sytuacji konfliktowych),
- 2) konsultacji z nauczycielami (wsparcie: dydaktyczne, naukowe),
- 3) opiekun roku (wsparcie: dydaktyczne, naukowe, dotyczące pomocy materialnej, studentów niepełnosprawnych, w zakresie rozwiązywania sytuacji konfliktowych),
- 4) opiekun praktyk studenckich (wsparcie: dydaktyczne),
- 5) opiekun kół naukowych (wsparcie: naukowe),
- 6) Dziekanaty, Dział Kształcenia (wsparcie pod względem informacyjnym i organizacyjnym, tj. wsparcie dydaktyczne np. dotyczące możliwości skorzystania z Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS) lub studiów wg indywidualnych planów i programów oraz wsparcie dotyczące pomocy materialnej),
- 7) Biuro Pomocy Materialnej i Obsługi osób Niepełnosprawnych (wsparcie pod względem informacyjnym i organizacyjnym dotyczące pomocy materialnej tj. stypendium socjalne, stypendium Rektora, zapomoga, wsparcie dla studentów niepełnosprawnych, informacje dotyczące możliwości otrzymania kredytów studenckich, informacje dotyczące możliwość zamieszkania w domu studenckim),
- 8) Biuro Współpracy Międzynarodowej (wsparcie dydaktyczne – informacje dotyczące programów mobilnościowych realizowanych przez uczelnię),
- 9) Biuro Praktyk (wsparcie pod względem informacyjnym i organizacyjnym),
- 10) Biuro Karier (wsparcie w procesie planowania swojej kariery zawodowej i poruszania się na rynku pracy).

Poprzez stronę internetową Uczelni - www.pwsz.nysa.pl

- Regulamin studiów PWSZ w Nysie
- Regulamin praktyk
- Regulamin Organizacji Współpracy Międzynarodowej PWSZ w Nysie
- Regulamin pomocy materialnej dla studentów PWSZ w Nysie
- Dostęp do bazy Biblioteki PWSZ w Nysie
- Informacja o Studenckich Kołach Naukowych
- Informacje dla studentów niepełnosprawnych
- Informacje dotyczące kredytów studenckich
- Platforma e-learningowa PWSZ w Nysie

Poprzez tablice ogłoszeniowe znajdujące się na Uczelni

Wykaz terminów konsultacji nauczycieli akademickich.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach.

Publiczny dostęp do informacji możliwy jest poprzez stronę internetową Uczelni: <https://www.pwsz.nysa.pl>.

Na stronie internetowej, zgodnie z wymogami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP), publikowane są kompletne programy studiów.

Na stronie internetowej www.pwsz.nysa.pl w zakładce *Student/Rok akademicki 2019/20* można znaleźć informacje odnośnie harmonogramu roku akademickiego, kalendarza, opłat za studia niestacjonarne oraz planów zajęć dla wszystkich kierunków. W zakładce *Do pobrania* znajdują się wzorce i szablony różnych podań, dokumenty do pracy dyplomowej.

Informacje odnośnie warunków rekrutacji wraz z harmonogramem rekrutacji znajdują się na stronie internetowej Uczelni.

W zakładce *Kontakty* można znaleźć informacje o adresie e-mail i numerze telefonu do sekretariatu oraz dziekanatu kierunku *pielęgniarstwo*.

W celu usprawnienia przekazu informacji studentom, każdy student ma założone konto studenckie na uczelnianym serwerze w domenie: st.pwsz.nysa.pl. Student zobligowany jest do korzystania z tego adresu w kontakcie również z nauczycielami akademickimi. Poprzez takie konto istnieje możliwość udostępnienia ocen cząstkowych, zaliczeniowych i egzaminacyjnych.

Informacje o realizacji programu studiów dostępne są przez stronę Student→E-Dziekanat. Znajduje się tam platforma udostępniająca informacje o osiągniętych wynikach studentów. Platforma jest dostępna dla każdego studenta PWSZ w Nysie.

Jakość informacji zamieszczanych na stronach internetowych poszczególnych wydziałów i kierunków studiów jest monitorowana przez Prorektora ds. studenckich i dydaktyki, który na bieżąco informuje kierowników poszczególnych jednostek organizacyjnych o konieczności aktualizacji i/lub uzupełnienia informacji. Wyznaczany jest termin dokonania aktualizacji i weryfikowane jego dotrzymanie.

System zapobiegania zjawiskom patologicznym związanych z procesem kształcenia jest elastyczny i związany z systemem zarządzania Uczelnią. Opiera się on na stałym monitorowaniu realizacji wytycznych związanych z systemem prawnym, w którym funkcjonuje Uczelnia, a także na reagowaniu na pojawiające się na bieżąco problemy.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

W Uczelni obowiązują procedury określające zasady projektowania, zatwierdzania, monitorowania i doskonalenia programów studiów, przyjęte przez Senat Uczelni. Są to uchwały w sprawie wytycznych dotyczących przygotowania programów studiów pierwszego i drugiego stopnia (Uchwała Nr 43/2018/2019 Senatu PWSZ w Nysie z dnia 26.0.2019 r.) oraz w sprawie wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w PWSZ w Nysie (Uchwała Nr 106/2018/2019 Senatu PWSZ w Nysie z dnia 20.09.2019 r.). Procedury są stale doskonalone w związku ze zmianami w przepisach prawa, zaleceniami Polskiej Komisji Akredytacyjnej, potrzebami zgłaszanymi przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, kierowników jednostek (dziekanów wydziałów, kierownika studium), nauczycieli akademickich, studentów. Propozycje zmian w uchwałach są także efektem uczestnictwa w seminariach i konferencjach związanych z jakością kształcenia, organizowanych m.in. przez Polską Komisję Akredytacyjną, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Fundację Rektorów Polskich, Instytut Badań Edukacyjnych, w których udział biorą członkowie wspólnoty Uczelni. Uwagi i rekomendacje w sprawie kształtowania i funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w PWSZ w Nysie formułuje również Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia.

W skład tej komisji wchodzi pięciu nauczycieli akademickich, w tym Prorektor właściwy ds. dydaktyki - pełniący funkcję przewodniczącego oraz dwóch studentów delegowanych do prac Komisji przez Samorząd Studencki. Uczelniana Komisja do Spraw Jakości Kształcenia pełni rolę organu konsultacyjno-doradczego w zakresie technik, metod i procedur zapewniających najwyższą jakość kształcenia oraz sprawuje nadzór nad jakością kształcenia w Uczelni. Komisja przygotowuje coroczny raport na temat jakości kształcenia w Uczelni.

Zasadniczymi celami Systemu są:

1. stymulowanie ciągłego doskonalenia jakości kształcenia,
2. identyfikacja ewentualnych uchybień oraz sugerowanie ich korekty,
3. podniesienie rangi pracy dydaktycznej,
4. upowszechnianie informacji na temat jakości kształcenia studentów i poziomu wykształcenia absolwentów PWSZ w Nysie.

W ramach Systemu ewaluacji podlegają:

1. program kształcenia,
2. realizacja procesu kształcenia,
3. warunki realizacji procesu kształcenia,
4. efekty kształcenia,
5. osiągnięcia dydaktyczne i naukowe.

Realizacji Systemu służą:

1. Dokumentacja procesu kształcenia

W opracowaniu koncepcji i programu studiów są włączani studenci oraz interesariusze zewnętrzni, którzy uczestniczą w spotkaniach Wydziałowej Rady Programowej. Skład Rady Programowej został dobrany w taki sposób, aby reprezentowani byli przedstawiciele nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku studiów, przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studenci.

Przy opracowaniu koncepcji kształcenia i programu studiów brane są pod uwagę informacje na temat rynku pracy oraz wyniki ankiet absolwentów. Informacje na temat rynku pracy czerpane są bezpośrednio z Powiatowego Urzędu Pracy w Nysie, od przedstawicieli pracodawców uczestniczących w pracach Rad Programowych, a także przedstawicieli pracodawców wchodzących w skład Rady Biznesu

działającej przy Uczelni, w tym przedstawicielei Nyskiej Regionalnej Izby Gospodarczej. Losy absolwentów analizowane są dzięki danym w serwisie ELA (Ekonomiczne Losy Absolwentów) oraz informacjom pozyskanym w wyniku ankietyzacji przeprowadzanej co roku przez Biuro Karier oraz Biuro Analiz i Badania Rynku Pracy PWSZ w Nysie.

Wszelkie zmiany w programach studiów każdorazowo opiniowane są przez Samorząd Studencki. Pozytywna opinia Samorządu Studenckiego jest warunkiem koniecznym do przyjęcia uchwały w sprawie programu studiów lub dowolnego dokumentu wchodzącego w skład programu studiów (regulamin dyplomowania, regulamin praktyk zawodowych, itp.). Ponadto, przyjęcie stosownej uchwały przez Senat PWSZ w Nysie poprzedzone jest zaopiniowaniem programu studiów (lub dowolnego dokumentu wchodzącego w skład programu studiów) przez Wydziałową Radę Programową, a następnie przez senacką komisję ds. dydaktyki, w której skład również wchodzi studenci delegowani przez Samorząd Studencki (członkowie Senatu PWSZ w Nysie).

Dokumentacja procesu kształcenia wykazuje, że proces kształcenia realizowany jest zgodnie z przyjętymi regulacjami prawnymi.

Na kierunku *pielęgniarstwo* we wrześniu 2019 roku sporządzono nowe dokumenty dydaktyczne (program studiów zawierający opis efektów uczenia się, harmonogramy studiów, karty opisu modułów kształcenia, diagramy ECTS, Regulamin dyplomowania, Regulamin Praktycznej Nauki Zawodu) dla studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo*. Uchwałami Nr 85/2018/2019 i Nr 86/2018/2019 Senatu PWSZ w Nysie z dnia 20.09.2019 r. ustalono nowe programy studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo*, które są zgodne z Rozporządzeniem MNiSW z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz. U. z dnia 21 sierpnia 2019 r., poz. 1573). Programy te obowiązują od roku akademickiego 2019/2020 i stanowią podstawę programową dla studentów rozpoczynających kształcenie ww. roku akademickim.

2. Ankietyzacja studentów

Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość wyrażenia swojej oceny w procesie ankietyzacji. Zgodnie z Wewnętrznym Systemem Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uczelni ankietyzacja studentów ma na celu uzyskanie informacji dotyczącej opinii studentów nie tylko na temat zajęć i sposobów ich prowadzenia, ale także na temat warunków studiowania. Studenci w ankietach odpowiadają m.in. na pytania:

- Czy księgozbiór Biblioteki odpowiada Twoim potrzebom?
- Czy dostępność podręczników w wypożyczalni odpowiada Twoim potrzebom?
- Czy dostępność podręczników oferowanych przez Bibliotekę w wersji elektronicznej odpowiada Twoim potrzebom?
- Czy wyposażenie sal dydaktycznych odpowiada twoim oczekiwaniom?
- Czy obiekty Uczelni są utrzymane w należyтым porządku i czystości?
- Czy infrastruktura Uczelni jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych?

Oprócz określenia stopnia spełnienia oczekiwań, studenci w ankiecie mają możliwość formułowania uwag i sugestii związanych z warunkami studiowania w Uczelni. Ponadto, studenci wyrażają swoje opinie nt. warunków studiowania, w tym infrastruktury dydaktycznej, podczas spotkań wydziałowych komisji, w których udział biorą nauczyciele i studenci, a także bezpośrednio Dziekan Wydziału. Ankietyzacja prowadzona jest w celu poznania opinii studentów, ale także w celu przedsięwzięcia środków naprawczych i zapobiegawczych, w przypadku sygnałów o nieprawidłowościach zauważonych przez studentów. Ankietyzacja prowadzona jest w sposób elektroniczny i jest zupełnie anonimowa.

Informacja na temat ankietyzacji studentów na kierunku *pielęgniarstwo* z ostatniego okresu sprawozdawczego

Poz.	Informacja - studia I stopnia	Wartość liczbową		
1.	Liczba zajęć dydaktycznych objętych ankietyzacją	52		
2.	Liczba pracowników, których zajęcia zostały objęte ankietyzacją	30		
3.	Wyniki ankiet	Minimalna	Maksymalna	Średnia
		64,7	100	91,63
Informacja - studia II stopnia		Wartość liczbową		
4.	Liczba zajęć dydaktycznych objętych ankietyzacją	25		
5.	Liczba pracowników, których zajęcia zostały objęte ankietyzacją	19		
6.	Wyniki ankiet	Minimalna	Maksymalna	Średnia
		84,5	100	93,18
Informacja – ogólnie dla kierunku		Wartość liczbową		
7.	Liczba zajęć dydaktycznych objętych ankietyzacją	77		
8.	Liczba pracowników, których zajęcia zostały objęte ankietyzacją	49		
9.	Wyniki ankiet	Minimalna	Maksymalna	Średnia
		74,6	100	92,41

Ankietyzację zajęć dydaktycznych przeprowadzono w systemie elektronicznym. Przebieg oraz realizacja zajęć dydaktycznych w mienionym roku akademickim 2018/2019 została wysoko oceniona, zdecydowanie wyżej niż w poprzednim roku akademickim 2017/2018. Średnia ocena zajęć, jaką uzyskano w wyniku ankietyzacji wyniosła 92,41 na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Ankietowani studenci podkreślali uznanie dla wiedzy, fachowości i profesjonalizmu, doceniając życzliwość oraz umiejętność łączenia teorii z praktyką prowadzących zajęcia.

Na kierunku *pielęgniarstwo* dokonano również analizy ankietyzacji praktyk zawodowych. Przebieg i organizację praktyk zawodowych zdecydowana większość studentów studiów pierwszego i drugiego ocenia pozytywnie przydzielając maksymalną ilość punktów (średnia ocena dokonana przez studentów studiów pierwszego stopnia wynosi 24,65 /25 pkt, a studenci studiów magisterskich oceniają praktykę średnio na 23,74 /25 pkt). Wyniki te odnoszą się do spełnienia ich oczekiwań związanych z pozyskiwaniem umiejętności zawodowych w trakcie praktyki.

Opiekunowie praktyk również w większości wysoko oceniają przygotowanie studentów i realizację praktyk zawodowych zarówno na studiach pierwszego stopnia (24,68 /25pkt) i na studiach drugiego stopnia (25/25 pkt).

Działania podjęte na podstawie informacji uzyskanych w wyniku ankietyzacji

Dążąc do podnoszenia jakości kształcenia, w trosce o rozwój naukowy nauczycieli akademickich oraz studentów, doposażono Pracownię Badań Psychometrycznych Psychofizycznych i Audiometrii w sprzęt diagnostyczno-pomiarowy. Stworzono i wyposażono we właściwy sprzęt pracownię badań fizykalnych. Doposażono pracownię anatomii, zakupiono modele anatomiczne i plansze oraz sprzęt multimedialny. Doposażono również pracownię fizjologii. Wiele nowego sprzętu specjalistycznego pozyskano w ramach programu POWER 3.5 do pracowni umiejętności pielęgniarskich i pracowni podstaw ratownictwa medycznego. Wprowadzono do harmonogramu studiów większą ilość godzin seminariów, ćwiczeń i zajęć praktycznych.

3. Hospitacje zajęć dydaktycznych

Hospitacje mają na celu ocenę poziomu zajęć dydaktycznych prowadzonych przez nauczycieli akademickich. Kontrolą podlega to, czy zajęcia odbywają się w ustalonych planem zajęć terminach i czy są realizowane zgodnie z obowiązującym programem studiów.

Nauczyciele wyrażają swoje opinie na temat infrastruktury dydaktycznej podczas spotkań komisji wydziałowych, a także podczas hospitacji zajęć dydaktycznych. Jednym z pytań w arkuszu hospitacji jest „Czy sala i jej wyposażenie jest przystosowane do formy prowadzonych zajęć?”. Propozycje dotyczące rozwoju infrastruktury dydaktycznej padają także przy okazji realizacji projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych. Przykładowo, dzięki projektowi złożonemu w ramach PO WER 3.5. pn. „Program rozwoju PWSZ w Nysie etap II - doskonalenie jakości kształcenia”, przewidziano wykorzystanie metod i narzędzi wirtualizacji w procesie kształcenia oraz rozwijanie oferty kształcenia na odległość. Propozycje zamieszczone we wniosku projektu były propozycjami pracowników poszczególnych kierunków, w tym pracowników prowadzących zajęcia na kierunku *pielęgniarstwo*. Podobnie propozycje nauczycieli akademickich były podstawą wydatkowania dodatkowych środków przyznanych Uczelni przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (1 mln złotych) na wsparcie rozwoju kształcenia na profilu praktycznym.

Na kierunku *pielęgniarstwo* w ostatnim okresie sprawozdawczym przeprowadzono hospitacje zajęć w ilości:

Poz.	Informacja	Wartość liczbowa
1.	Liczba hospitowanych zajęć dydaktycznych	15
2.	Liczba pracowników, których zajęcia były hospitowane	12
3.	Liczba hospitowanych praktyk zawodowych	140

Hospitacji zajęć dokonano szczególnie u tych wykładowców, którzy mają najmniejsze doświadczenie w prowadzeniu zajęć dydaktycznych, którzy w ostatnim czasie nie byli hospitowani oraz u tych, którzy w najbliższym czasie podlegać będą okresowej ocenie pracownika. Uwagę hospitujących zwraca rzetelne przygotowanie wykładowców prowadzących zajęcia, zręczne łączenie treści teoretycznych z praktyką i wykorzystywanie doświadczenia zawodowego w procesie nauczania. Szczególnie wysoko oceniane przez studentów są ćwiczenia prowadzone przez lekarzy klinicystów i pielęgniarki specjalistki w oddziałach szpitalnych, gdzie istnieje możliwość zastosowania wiedzy w praktyce. Prezentowanie nowoczesnego sprzętu używanego w diagnostyce oraz w terapii (np. oddział okulistyczny ZOZ Nysa, Stacja Dializ Pozaustrojowych Diaverum) przyjmowane jest z dużym zainteresowaniem.

Podczas odbytych hospitacji wysłuchano także uwag studentów, które dotyczyły głównie braku pomieszczenia socjalnego na terenie szpitala ZOZ Nysa oraz zbyt ciasnej szatni.

W trakcie hospitacji praktyk zawodowych nie stwierdzono żadnych uchybień organizacyjnych. Studenci są odpowiednio przygotowani, posiadają program praktyk, prowadzą dziennik praktyk zawodowych, są aktywni i zdyscyplinowani. Doskonali swoje umiejętności zawodowe systematycznie pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej z ramienia placówki.

Działania podjęte na podstawie informacji uzyskanych w wyniku hospitacji zajęć:

Na podstawie uzyskanych informacji podczas hospitacji podjęto szereg działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia. Przeprowadzono modernizację pracowni anatomii, fizjologii i badań fizykalnych w Collegium Medicum. W ramach zwiększenia efektywności kształcenia zawodowego na kierunku pielęgniarstwo rozpoczęto organizację zajęć w nowych placówkach i oddziałach szpitalnych. Uzyskano zgodę na organizację zajęć praktycznych w oddziale noworodkowym ZOZ w Nysie.

W zakresie podnoszenia jakości kształcenia praktycznego na studiach II stopnia pozyskano dwie nowe placówki Dzienny Dom Pobytu oraz Zakład Opiekuńczo - Lecznicy w Głucholazach, gdzie odbywają się zajęcia w ramach zajęć praktycznych z przedmiotu: *Edukacja osób starszych i ich rodzin*.

Podczas opracowywania planu zajęć, dołożono wszelkich starań, aby zachować możliwie najlepszą płynność czasową kolejnych godzin zajęć dydaktycznych.

W celu poprawy warunków socjalnych studentów realizujących kształcenie praktyczne w SP ZOZ Nysa podjęto działania zmierzające do modernizacji szatni oraz reaktywacji pomieszczenia socjalnego.

Dbając o wysoką jakość kształcenia na studiach drugiego stopnia ważnym kryterium doboru nauczycieli akademickich jest ich doświadczenie zawodowe, posiadane kwalifikacje oraz uprawnienia w poszczególnych specjalnościach, co pozwala im osiągnąć oczekiwane efekty uczenia się. Nauczyciele ustawicznie podnoszą swoje kwalifikacje, wielu z nich ukończyło specjalizacje, inni kontynuują (specjalizacje z pielęgniarstwa: internistycznego, chirurgicznego, epidemiologicznego, anestezjologicznego i intensywnej opieki, onkologicznego).

Obecnie nauczyciele akademicy, prowadzący kształcenie praktyczne na kierunku *Pielęgniarstwo*, przygotowują się do profesjonalnego prowadzenia zajęć metodami niskiej, pośredniej i wysokiej wierności już w ramach programu POWER 3.5.

Wielce pożądana w prowadzeniu zajęć dydaktycznych na studiach pierwszego i drugiego stopnia są nauczyciele mający ciągły kontakt zawodowy z placówkami ochrony zdrowia, wykonujący zawód zarówno lekarzy, jak i pielęgniarek oraz innych specjalistów. Ilość nauczycieli na kierunku *pielęgniarstwo* - posiadających duże doświadczenie zawodowe - wzrasta.

4. Ankietyzacja absolwentów

Ankietyzacja absolwentów ma na celu uzyskanie informacji na temat: przygotowania do studiów drugiego stopnia, przygotowania do pracy w zawodzie, oceny oferty dydaktycznej z perspektywy całego okresu studiów. Wyniki ankietyzacji uwzględniane są w kontekście modyfikacji programów studiów, w tym także zasad odbywania praktyk zawodowych, mających przygotować studentów do wejścia w życie zawodowe.

Wyniki badania losów absolwentów 2017/2018 dla kierunku *pielęgniarstwo* PWSZ w Nysie.

1. Udział procentowy absolwentów kierunku Pielęgniarstwo kontynuujących kształcenie na studiach II stopnia w ogólnej liczbie absolwentów danego rocznika: 50,0%
2. Udział procentowy absolwentów kierunku Pielęgniarstwo pracujących w czasie studiów w kraju - praca związana z kierunkiem studiów: 11,5%
3. Udział procentowy absolwentów kierunku Pielęgniarstwo pracujących w czasie studiów w kraju - praca niezwiązana z kierunkiem studiów: 61,5%
4. Udział procentowy absolwentów kierunku Pielęgniarstwo pracujących w czasie studiów za granicą - praca związana z kierunkiem studiów: 0,0%
5. Udział procentowy absolwentów kierunku Pielęgniarstwo pracujących w czasie studiów za granicą - praca niezwiązana z kierunkiem studiów: 5,7%
6. Udział procentowy absolwentów kierunku Pielęgniarstwo którzy zamierzają szukać pracy zgodnej z wykształceniem: 100%

7. Udział procentowy absolwentów kierunku Pielęgniarstwo którzy zamierzają po ukończeniu studiów osiedlić się w Nysie: 48,0%
8. Udział procentowy absolwentów kierunku Pielęgniarstwo, którzy brali udział w dodatkowych szkoleniach i kursach podczas studiów: 25,0%
9. Udział procentowy absolwentów kierunku Pielęgniarstwo którzy zaangażowali się w działalność społeczną: 28,8%
10. Udział procentowy absolwentów kierunku Pielęgniarstwo, którzy wybraliby ponownie ten sam kierunek studiów: 94,2%
11. Udział procentowy absolwentów kierunku Pielęgniarstwo, którzy uważają, że wiedza zdobyta na studia zostanie wykorzystana w pracy zawodowej: 90,3%

W ostatnim okresie sprawozdawczym dotyczącym jakości kształcenia na kierunku *pielęgniarstwo* dokonano analizy danych uzyskanych w ramach monitoringu absolwentów, którzy jako studenci ostatniego semestru studiów pierwszego stopnia w roku akademickim 2018/19 uczestniczyli w programie POWER 3.5

Absolwent bierny zawodowo	Absolwent aktywny zawodowo	Absolwent kontynuujący studia	Absolwent aktywny zawodowo kontynuujący studia	Absolwent bierny zawodowo kontynuujący studia	Absolwent bierny zawodowo, nie kontynuujący studiów	Absolwent aktywny zawodowo, nie kontynuujący studiów
18	16	16	8	8	10	8
52,95 %	47,05%	38,2%	23,52%	23,52%	29,41%	23,52%

Grupa 34 absolwentów.

5. Wnioski z analizy raportów zamieszczonych w *Ogólnopolskim systemie monitorowania*

Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych

Na podstawie analizy danych z raportów badania Ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych (ELA) wynika, że absolwenci PWSZ w Nysie studiujący na kierunkach mieszczących się w obszarze nauk medycznych, nauk o zdrowiu i kulturze fizycznej mogą podejmować wiele aktywności jednocześnie (np. praca – 69,4%, dalsze studia – 17,6%, opieka nad dzieckiem – 2,8 %, bezrobocie – 5,3%, inny sposób aktywności – 17,1%). Studenci mogą łączyć wiele form zatrudnienia, np. praca etatowa, praca nieetatowa, samozatrudnienie albo dalsze studia łączone z pracą. Łączenie studiów z pracą obserwujemy również w PWSZ w Nysie, absolwenci studiów pierwszego stopnia podejmują pracę i rozpoczynają jednocześnie dalszą naukę na studiach drugiego stopnia.

Na podstawie analizy krótkiego monitoringu losów absolwentów w grupie tylko 34 osób - absolwentów studiów pierwszego stopnia stwierdza się, że nieco mniej niż 50% tych absolwentów podejmuje pracę, a tylko 38,2% podjęło dalsze studia. Rodzi się pytanie, dlaczego nieco większa połowa tych osób, która uzyskała dyplom licencjata pielęgniarstwa nie podjęła pracy, mimo ogromnego zapotrzebowania na zatrudnienie pielęgniarek w podmiotach leczniczych? Na rynku świadczeń zdrowotnych obserwuje się przecież deficyty kadr medycznych.

Działania podjęte na podstawie informacji uzyskanych w wyniku ankietyzacji oraz analizy losów absolwentów: w ramach popularyzacji zawodu pielęgniarstwa i pielęgniarki rozpoczęto organizację Międzynarodowego Sympozjum Naukowego pt. „Stan służby zdrowia a deficyt kadr i atrakcyjność studiów medycznych – wyzwania wobec studentów i uczelni”. W sympozjum tym mogą aktywnie uczestniczyć studenci i absolwenci.

Warto też przedstawić inne wyniki badania Ekonomicznych Losów Absolwentów polskich uczelni. Najwyższe zarobki w Polsce (wynagrodzenie ogółem) w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej **osiągnęli absolwenci pielęgniarstwa w PWSZ w Nysie** (studia

niestacjonarne I stopnia). Absolwenci naszego *pielęgniarstwa* niestacjonarnego II stopnia sklasyfikowani zostali na 8. miejscu w Polsce.

W ocenie wynagrodzenia w stosunku do średnich zarobków w powiecie zamieszkania nasi absolwenci *pielęgniarstwa* zajęli pozycję drugą (studia niestacjonarne II stopnia), ósmą (studia niestacjonarne I stopnia) i dziesiątą (studia stacjonarne II stopnia).

Badanie ELA pokazuje, jak odnalazły się na rynku pracy osoby, które ukończyły studia magisterskie w 2017 roku. Do oceny sytuacji ekonomicznej absolwentów, ELA używa względnego wskaźnika zarobków (WWZ). Określa on relację średnich zarobków absolwentów danego kierunku do średnich zarobków w ich powiatach zamieszkania. Pozwala to porównać efektywność zarobkowania absolwentów na znacznie różniących się od siebie lokalnych rynkach pracy, a także ich zmiany w czasie. System monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów ELA jest tworzony na zlecenie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w Ośrodku Przetwarzania Informacji – Państwowym Instytucie Badawczym. Jego celem jest przekazywanie jak najbardziej wyczerpujących informacji o sytuacji absolwentów na rynku pracy. Głównym źródłem informacji w systemie są dane administracyjne pochodzące z systemu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz z systemu POL-on.

6. Opinie pracodawców i informacje na temat rynku pracy

Mając na uwadze jak najlepsze przygotowanie zawodowe absolwentów, przy opracowywaniu i aktualizacji koncepcji kształcenia, sylwetki absolwenta oraz planów studiów i programu kształcenia brane są pod uwagę opinie pracodawców, a także informacje na temat oczekiwań rynku pracy. W roku akademickim 2016/2017 zarządzeniami Rektora powołane zostały **Rady Programowe** dla poszczególnych kierunków studiów. W ich skład weszli nauczyciele akademicy, studenci, przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Wykorzystywane są także kontakty nawiązane w trakcie realizacji studiów niestacjonarnych. Opinie studentów oraz absolwentów są cenną wskazówką w procesie kształtowania programu studiów.

Powołana na kierunku *pielęgniarstwo* Wydziałowa Rada Programowa składa się z nauczycieli akademickich oraz przedstawicieli zakładów opieki zdrowotnej i organizacji samorządowej pielęgniarek i położnych. W pracach Rady nad aktualizacją i zatwierdzaniem programów studiów, analizą poziomu osiągania efektów uczenia się przez studentów, oceną warunków dydaktycznych stwarzanych przez Uczelnię, itp. uczestniczą Dziekan Wydziału, nauczyciele akademicy, studenci oraz Naczelny Pielęgniarski ZOZ w Nysie – mgr Dariusz Klonowski, przewodnicząca Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych w Opolu – mgr Sabina Wiatkowska, Naczelna Pielęgniarka SP ZOZ Szpital Specjalistyczny MSWiA w Głucholazach i Wojewódzki Konsultant w dziedzinie pielęgniarstwa - mgr Henryka Homętowska. Wyniki pracy tego zespołu dokumentowane są w protokołach z posiedzeń Wydziałowej Rady Programowej na kierunku *pielęgniarstwo*.

Od 28.11.2014 r. przy Regionalnym Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Innowacyjnych PWSZ w Nysie działa **Rada Biznesu** jako ciało doradcze i opiniodawcze. Celem funkcjonowania Rady Biznesu jest wsparcie PWSZ w Nysie w zakresie prac nad dostosowywaniem oferty edukacyjnej do aktualnych potrzeb rynku pracy oraz intensyfikacja współpracy pomiędzy PWSZ w Nysie a otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności w zakresie wzmocnienia potencjału lokalnych kadr gospodarki.

Do zadań Rady Biznesu należy m.in.:

- 1) współdziałanie jej członków w spotkaniach, których celem jest wypracowanie zawartości merytorycznych programów studiów dla nowych kierunków studiów,
- 2) wsparcie działań PWSZ w Nysie w zakresie pozyskiwania dla studentów atrakcyjnych miejsc na odbycie staży oraz praktyk zawodowych,

- 3) opracowanie programu wizyt studyjnych w firmach oraz zasad prowadzenia zajęć w różnych formach, np. wykładów otwartych, warsztatów, analizy studium przypadku przez praktyków itp.

Uzupełnieniem opisowej oceny jakości kształcenia jest zestaw wskaźników liczbowych, charakteryzujących potencjał dydaktyczny poszczególnych kierunków:

- liczba pracowników wydziału,
- liczba studentów kierunku,
- liczba nauczycieli akademickich z tytułem profesora lub stopniem doktora habilitowanego prowadzących zajęcia na kierunku,
- liczba nauczycieli akademickich ze stopniem doktora prowadzących zajęcia na kierunku,
- liczba nauczycieli akademickich ze stopniem zawodowym magistra lub równorzędnym prowadzących zajęcia na kierunku,
- udział procentowy godzin zajęć dydaktycznych realizowanych przez osoby zatrudnione w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy w roku akademickim, za który składane jest sprawozdanie (z wyszczególnieniem dla wszystkich roczników i wszystkich form studiów),
- udział procentowy godzin zajęć dydaktycznych realizowanych przez osoby zatrudnione w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy od początku cyklu kształcenia (z wyszczególnieniem dla wszystkich roczników i wszystkich form studiów, dotyczy III i IV roku studiów),
- liczba studentów kierunku studiujących w trybie indywidualnego programu studiów,
- liczba uczestników seminariów dyplomowych/liczba dyplomantów pozostająca pod opieką jednego nauczyciela akademickiego (wielkości: minimalna, maksymalna, przeciętna),
- liczba studentów kierunku odbywających część studiów w uczelniach zagranicznych w ramach międzynarodowych programów współpracy akademickiej,
- liczba pracowników wydziału uczestniczących czynnie w międzynarodowych programach współpracy akademickiej,
- liczba przedmiotów oferowanych przez wydział w ramach kierunku studiów do nauki w języku obcym,
- liczba przedmiotów oferowanych do nauki w języku obcym wybrana przez studentów uczelni zagranicznych,
- liczba studentów uczelni zagranicznych, odbywających część studiów w PWSZ w Nysie, realizujących przedmioty oferowane przez wydział w ramach kierunku studiów,
- liczba tytułów czasopism w formie drukowanej z zakresu kierunku studiów dostępnych w bibliotece,
- liczba tytułów czasopism w formie elektronicznej (wyłącznie wersje pełnotekstowe) z zakresu kierunku studiów dostępnych poprzez bibliotekę,
- liczba recenzowanych publikacji pracowników wydziału w wydawnictwach krajowych i zagranicznych (ogółem⁴/ w poprzednim roku kalendarzowym) z zakresu kierunku studiów,
- liczba konferencji lub seminariów organizowanych lub współorganizowanych przez wydział (ogółem / związanych z kierunkiem studiów).

Wskaźniki liczbowe charakteryzujące potencjał dydaktyczny kierunku *pielęgniarstwo* z ostatniego okresu sprawozdawczego

Poz.	Wskaźnik	Wartość liczbową
1.	Liczba pracowników wydziału/ pracownicy kierunku pielęgniarstwo	42 (w tym pracownicy kierunku <i>pielęgniarstwo</i> : 30 + 6 - umowa-zlecenie)
2.	Liczba studentów kierunku ¹	204 (I°) 116 (II°) Ogółem: 320
3.	Liczba nauczycieli akademickich z tytułem profesora lub stopniem doktora habilitowanego prowadzących zajęcia na kierunku	4

4.	Liczba nauczycieli akademickich ze stopniem doktora prowadzących zajęcia na kierunku	4		
5.	Liczba nauczycieli akademickich ze stopniem zawodowym magistra lub równorzędnym prowadzących zajęcia na kierunku	28		
6.	Udział procentowy godzin zajęć dydaktycznych realizowanych przez osoby zatrudnione w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy w roku akademickim, za który składane jest sprawozdanie (z wyszczególnieniem dla wszystkich roczników i wszystkich form studiów)	<u>Studia magisterskie</u> <u>St. stacjonarne:</u> Semestr 1 – 59% Semestr 2 – 66% Semestr 3 – 79% Semestr 4 – 64% <u>St. niestacjonarne:</u> Semestr 1 – 66% Semestr 2 – 66% Semestr 3 – 80% Semestr 4 – 64%		
7.	Udział procentowy godzin zajęć dydaktycznych realizowanych przez osoby zatrudnione w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy od początku cyklu kształcenia (z wyszczególnieniem dla wszystkich roczników i wszystkich form studiów, dotyczy III i IV roku studiów)	<u>Studia licencjackie:</u> <u>2017/2018</u> <u>St. Stacjonarne / stacjonarne weekendowe:</u> Semestr 1 - 71% / 67% Semestr 2 - 73% / 56% Semestr 3 - 81% / 67% Semestr 4 - 73% / 64% Semestr 5- 49% / 34% Semestr 6- 60% / 60% <u>2018/2019</u> <u>St. stacjonarne / stacjonarne weekendowe:</u> Semestr 1- 81% / 67% Semestr 2 - 78% / 47% Semestr 3 - 78% / 76% Semestr 4 - 67% / 50% Semestr 5- Semestr 6-		
8.	Liczba studentów kierunku studiujących w trybie indywidualnego programu studiów	0		
9.	Liczba uczestników seminariów dyplomowych/liczba dyplomantów pozostająca pod opieką jednego nauczyciela akademickiego (wielkości: minimalna, maksymalna, przeciętna)	min.	maks.	prze- ciętna
		1	9	3,94
		2	23	7,4
10.	Liczba studentów kierunku odbywających część studiów w uczelniach zagranicznych w ramach międzynarodowych programów współpracy akademickiej	2(II°)		
11.	Udział procentowy poz. 10 w stosunku do poz. 2	0		
12.	Liczba pracowników wydziału uczestniczących czynnie w międzynarodowych programach współpracy akademickiej ²	0		
13.	Udział procentowy poz. 12 w stosunku do poz. 1	0		
14.	Liczba przedmiotów oferowanych przez wydział w ramach kierunku studiów do nauki w języku obcym ³	15		
15.	Liczba przedmiotów oferowanych do nauki w języku obcym wybrana przez studentów uczelni zagranicznych ³	5		
16.	Liczba studentów uczelni zagranicznych, odbywających część studiów w PWSZ w Nysie, realizujących przedmioty oferowane przez wydział w ramach kierunku studiów	4		
17.	Liczba tytułów czasopism w formie drukowanej z zakresu kierunku studiów dostępnych w bibliotece	54		

18	Liczba tytułów czasopism w formie elektronicznej (wyłącznie wersje pełnotekstowe) z zakresu kierunku studiów dostępnych poprzez bibliotekę	31973	
19.	Liczba recenzowanych publikacji pracowników wydziału w wydawnictwach krajowych i zagranicznych (ogółem ¹ / w poprzednim roku kalendarzowym) z zakresu kierunku studiów	ogółem	w poprz. r. kalend.
		841	17
20.	Liczba recenzowanych publikacji pracowników wydziału w wydawnictwach krajowych i zagranicznych afiliowanych przy PWSZ w Nysie (ogółem ¹ / w poprzednim roku kalendarzowym) z zakresu kierunku studiów	ogółem	w poprz. r. kalend.
		126	17
21.	Liczba konferencji lub seminariów organizowanych lub współorganizowanych przez wydział (ogółem / związanych z kierunkiem studiów)	ogółem	związanych z kier. studiów
		1	1

¹ stan na 30 listopada roku akademickiego, którego dotyczy sprawozdanie

² zagraniczne staże naukowe, wykłady, warsztaty i inne

³ z wyłączeniem przedmiotów oferowanych na kierunku *filologia* oraz lektoratów języków obcych

⁴ należy podać łączną liczbę wszystkich publikacji, które ukazały się do 30 września br.

Zgodnie ze *Statutem PWSZ w Nysie ocena nauczyciela* akademickiego dokonywana jest nie rzadziej niż raz na cztery lata lub na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej, w której nauczyciel jest zatrudniony. W ocenie brane są pod uwagę w szczególności osiągnięcia dydaktyczne, naukowe i organizacyjne, a także podnoszenie kwalifikacji zawodowych. Oceny nauczycieli akademickich dokonuje powołana przez Rektora komisja ds. oceny okresowej pracowników.

W roku akademickim 2019/2020 okresowej ocenie podlegało siedmiu nauczycieli akademickich na kierunku *pielęgniarstwo*. Wszyscy otrzymali pozytywną ocenę.

Dziekan Wydziału powołuje zespół (komisję) do spraw zapewnienia jakości kształcenia w liczbie od 4 do 6 osób dla każdego prowadzonego w wydziale kierunku studiów. Zespołowi przewodniczy Dziekan, a w skład zespołu wchodzi także przedstawiciele studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Zespół do spraw zapewnienia jakości kształcenia sprawuje nadzór nad jakością kształcenia na danym kierunku studiów. Zespół do spraw zapewnienia jakości kształcenia w terminie do 30 listopada każdego roku przygotowuje i przekazuje Prorektorowi właściwemu ds. dydaktyki sprawozdanie z działań podjętych na kierunku w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia wraz z zaktualizowaną dokumentacją procesu kształcenia. Integralną częścią sprawozdania jest ocena efektów uczenia się, stanowiąca podstawę doskonalenia programu kształcenia na danym kierunku studiów, zaopiniowana przez zespół nauczycieli akademickich.

Do zadań Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia należy:

1. Organizacja koleżeńskie wsparcia kształcenia, a w szczególności przygotowanie hospicji doskonalących proces kształcenia;
2. Nadzór i organizacja procesu hospicji i stałe monitorowanie sygnałów zgłaszanych przez osoby hospicjujące;
3. Reagowanie na pochodzące od studentów sygnały o nieprawidłowościach w procesie dydaktycznym;
4. Wdrażanie aktualnych przepisów prawa i wewnętrznych regulacji PWSZ w Nysie w zakresie jakości kształcenia;
5. Monitorowanie jakości prac dyplomowych realizowanych przez studentów;
6. Udział w analizie wniosków i uwag zawartych w protokołach postępowania akredytacyjnego;
7. Analiza raportów i sprawozdań dotyczących stanu jakości kształcenia na kierunku *pielęgniarstwo*;
8. Analiza przeprowadzanej przez Biuro Karier i Badania Rynku Pracy ankietyzacji absolwentów, która ma na celu uzyskanie informacji na temat przygotowania do studiów II stopnia,

- przygotowania do pracy w zawodzie, oceny oferty dydaktycznej z perspektywy całego okresu studiów;
9. Dokonywanie corocznej oceny jakości kształcenia na kierunku pielęgniarstwo według określonych zarządzeniem Rektora kryteriów i sporządzanie sprawozdań z oceny zapewniania jakości kształcenia.
 10. Zgłaszanie Dziekanowi propozycji zmian w systemie zapewniania jakości kształcenia, który co roku zwołuje zebranie pracowników kierunku poświęcone zagadnieniom doskonalenia jakości kształcenia.

Dziekan przynajmniej raz do roku zwołuje zebranie pracowników poświęcone zagadnieniom doskonalenia jakości kształcenia na prowadzonym kierunku studiów, wykorzystując w tym zakresie informacje zgromadzone w wyniku stosowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. W zebraniu tym biorą także udział przedstawiciele studentów.

Kanclerz Uczelni do 30 listopada każdego roku przekazuje Prorektorowi właściwemu ds. dydaktyki wykaz sal wykładowych, ćwiczeniowych, laboratoriów i pracowni specjalistycznych, laboratoriów komputerowych oraz informacje na temat liczby: stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu znajdujących się w bibliotece, miejsc w czytelni, miejsc w domu studenta. Ponadto, Kanclerz przekazuje informacje na temat infrastruktury sportowej dostępnej dla studentów oraz informacje dotyczące liczby i rodzaju punktów usług dla studentów, zlokalizowanych w budynkach Uczelni.

Uczelniana Komisja do Spraw Jakości Kształcenia, na podstawie informacji przekazanych przez Dziekanów oraz Kanclerza, w terminie do 30 marca każdego roku przygotowuje raport na temat jakości kształcenia w Uczelni, ze szczególnym uwzględnieniem oceny efektów kształcenia. Na podstawie wniosków z raportu Komisja wskazuje ewentualne uchybienia i wyznacza termin ich usunięcia Dziekanowi lub odpowiednim komórkom Uczelni. Prorektor właściwy ds. dydaktyki przedstawia raport Senatowi nie później niż do 30 czerwca każdego roku.

Wyniki ewaluacji jakości kształcenia są wykorzystywane do:

- doskonalenia programu studiów i warunków realizacji procesu kształcenia,
- oceny pracowników,
- prowadzenia polityki kadrowej,
- nagradzania pracowników,
- działalności promocyjnej Uczelni.

Wydziałem Nauk Medycznych kieruje Dziekan prof. dr hab. n. med. Andrzej Brodziak oraz Prodziekani dla kierunku *pielęgniarstwo*: Prodziekan ds studiów pierwszego stopnia na kierunku *pielęgniarstwo* - dr n. med. Agnieszka Wolińska-Grabowska i Prodziekan ds studiów drugiego stopnia na kierunku *Pielęgniarstwo* - dr n. hum. Alicja Różyk-Myrta, Dziekan Wydziału powołuje, tzw. opiekunów poszczególnych roczników studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, którzy mają ścisły kontakt zwłaszcza ze starostami lat i grup oraz z Samorządem Studenckim.

Wydziały nie są w PWSZ w Nysie jednostkami podstawowymi, stąd w procedurach związanych z tworzeniem i prowadzeniem kształcenia Dziekan kieruje wnioski do Rektora i Senatu PWSZ w Nysie. Szczegóły dotyczące procesów decyzyjnych określa *Statut Uczelni*.

Ocena procesu zarządzania kierunkiem z natury rzeczy jest wykonywana przez uczelniane struktury organizacyjne nadrzędne wobec Wydziału Nauk Medycznych. Są to Prorektorzy Uczelni i

Jego Magnificencja Rektor działający poprzez uczelniane komisje. W roku 2013 w Uczelni został wdrożony system kontroli zarządczej, oparty na procedurze zarządzania ryzykiem wewnętrznym w PWSZ w Nysie.

Do kompetencji Dziekana Wydziału Nauk Medycznych kierunku *pielęgniarstwo* należy:

- nadzór nad organizacją procesu dydaktycznego ze szczególną dbałością o wysoką jakość kształcenia,
- nadzór nad prawidłową realizacją programów studiów, ustalanie obsady zajęć dydaktycznych na kierunku,
- ustalanie opiekunów prac dyplomowych oraz recenzentów w porozumieniu z Przewodniczącym Rady Programowej kierunku,
- proponowanie opiekunów studenckich kół naukowych, kierowników i opiekunów praktyk oraz opiekunów lat studiów,
- weryfikacja efektów uczenia się i wyznaczanie różnic programowych studentów przyjętych na kierunek w ramach przeniesienia z innej uczelni lub powtarzających etap studiów,
- sprawdzanie zgodności kierunkowych efektów kształcenia uzyskanych na studiach pierwszego stopnia dla kandydatów na studia drugiego stopnia,
- ustalanie komisji egzaminacyjnych na egzaminy dyplomowe,
- realizacja innych bieżących zadań organizacyjnych związane procesem kształcenia na kierunku.

Do kompetencji Koordynatora Kształcenia Praktycznego dla kierunku *pielęgniarstwo* należy:

- koordynacja i nadzór przebiegu kształcenia praktycznego (zajęcia praktyczne i praktyka zawodowa) w placówkach podmiotów leczniczych,
- prowadzenie hospitacji zajęć praktycznych oraz koordynacja hospitacji praktyk zawodowych,
- organizacja ankietyzacji przebiegu praktyk zawodowych,
- współpraca z Biurem Praktyk Zawodowych PWSZ w Nysie w zakresie organizacji praktycznej nauki zawodu w placówkach podmiotów leczniczych.

Na Wydziale Nauk Medycznych na kierunku *pielęgniarstwo* powołano wewnętrzne komisje:

- 1) Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna na kierunku *pielęgniarstwo*;
- 2) Wydziałowa Komisja Kształcenia Praktycznego na kierunku *pielęgniarstwo*;
- 3) Wydziałowa Rada Programowa na kierunku *pielęgniarstwo*;
- 4) Wydziałowa Komisja Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku *pielęgniarstwo*.

Komisje te są powoływane na wniosek Dziekana Wydziału Nauk Medycznych. W skład komisji wchodzi pracownicy kierunku oraz studenci.

Zadania Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej na kierunku *pielęgniarstwo*:

- ogłaszanie, przygotowywanie i realizowanie rekrutacji na kierunek *pielęgniarstwo* - studia pierwszego i drugiego stopnia .

Zadania Wydziałowej Komisji Kształcenia Praktycznego na kierunku *pielęgniarstwo*:

1. Dobór placówek, koordynatorów i opiekunów praktyk według opracowanych kryteriów.
2. Opracowywanie, nowelizowanie i zatwierdzanie Wydziałowego Regulaminu Praktycznej Nauki Zawodu.
3. Opracowywanie i aktualizowanie planu i programu praktyk zawodowych.
4. Współpraca z Biurem Praktyk w zakresie pozyskiwania placówek szkoleniowych i zawierania umów z placówką, w której ma się odbywać praktyczna nauka zawodu.

5. Nadzorowanie przy współpracy z Biurem Praktyk odpowiedniego wyboru placówek do realizacji praktyki zawodowej oraz opiekuna/mentora praktyk zawodowych z ramienia placówki.
6. Weryfikacja dokumentacji praktycznej nauki zawodu w celu dokonania procedury dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego w części praktycznej.
7. Opracowywanie procedur kontroli przebiegu praktyk zawodowych.
8. Kontrola i ocena przebiegu praktyk zawodowych.
9. Planowanie hospitacji praktyk zawodowych i analiza wniosków pohospitacyjnych zawartych w protokołach hospitacji praktyk zawodowych.
10. Współpraca z Komisją ds. Wewnętrznej Oceny Jakości Kształcenia w zakresie prowadzenia kontroli praktyk zawodowych.

Skład Wydziałowej Komisji Kształcenia Praktycznego powołuje Dziekan Wydziału. Komisja współpracuje z naczelnym pielęgniarem Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nysie oraz pracownikiem Biura Praktyk Zawodowych PWSZ w Nysie.

Zadania Wydziałowej Rady Programowej na kierunku *pielęgniarstwo*:

1. Budowanie właściwego dla kierunku i stopnia studiów profilu absolwenta;
2. Przygotowanie i modyfikacja zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi programów studiów, w tym: kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych;
3. Okresowa kontrola i weryfikacja programów studiów realizowanych w ramach kierunku studiów i stopnia studiów w zakresie:
 - właściwego doboru przedmiotów oraz form zajęć dydaktycznych wymaganych do osiągnięcia założonych efektów uczenia się,
 - ustalenia zgodności ogólnych efektów zawartych w standardach kształcenia na kierunku *pielęgniarstwo* z szczegółowymi efektami przypisanymi przedmiotom i modułom w zakresie dziedziny poznawczej, psychomotorycznej i kompetencji społecznych,
 - sprawdzania realizacji treści programowych przedmiotów w odniesieniu do poziomu osiągnięcia założonych efektów uczenia się,
 - rejestrowanie uwag dotyczących realizowanego programu studiów, jak i wniosków dotyczących jego modyfikacji. Uwagi mogą być zgłaszane zarówno przez nauczycieli kierunku *pielęgniarstwo*, jak i przedstawicieli studentów;
4. Analizowanie realizacji szczegółowych efektów uczenia się w danych modułach, prace w zespołach metodycznych;
5. Koordynowanie i nadzorowanie Europejskiego Systemu Akumulacji i Transferu Punktów (ECTS) na kierunku *pielęgniarstwo*;
6. Udział w zatwierdzaniu tematów prac licencjackich i magisterskich;
7. Udział w organizowaniu egzaminów dyplomowych.

Zadania Wydziałowej Komisji Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia - j.w.

Z komisjami współpracują także koordynatorzy:

1. Koordynator Współpracy Międzynarodowej
2. Koordynator ds. Wdrożenia Europejskiego Systemu Akumulacji Transferu Punktów
3. Koordynator Kształcenia Praktycznego
4. Koordynator Uczelnianej Platformy Edukacyjnej
5. Koordynator do spraw Promocji Kierunku

Działania podejmowane przez poszczególne komisje, wnioski z przeprowadzanych prac, analiz, itp. udokumentowane są w właściwych protokołach.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

Przykłady działań doskonalących podjętych na skutek wyników procesu monitorowania realizacji programu studiów oraz konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi:

Wnioski zgłoszone:	Działania doskonalące:
Na wniosek nauczycieli akademickich	Coroczna aktualizacja treści kształcenia w ramach przedmiotów uwzględniających zastosowanie nowych technologii dydaktycznych i odpowiedniego nowoczesnego sprzętu medycznego, wykorzystywanego w pełnieniu funkcji zawodowych pielęgniarki/pielęgniara przede wszystkim w odniesieniu do przedmiotów specjalistycznych – zakupiono modele 3D do pracowni anatomii, programy multimedialne do anatomii i fizjologii, program do wykorzystywania ICNP <i>System dokumentacji i wsparcia prac pielęgniarskich ADPIECare Dorothea</i> ; pomoce dydaktyczne do prowadzenia zajęć z przedmiotów: geriatryczna i pielęgniarstwo geriatryczne oraz ocena stanu zdrowia pacjentów w wieku podeszłym (symulator odczuć starczych, Cyfrowy dynamometr do pomiaru siły rąk + oprogramowanie diagnostyczne PC).
Na wniosek nauczycieli akademickich i studentów	Uwzględniając rolę i przydatność poszczególnych modułów w zachowaniu spójności programu kształcenia dokonano na studiach I stopnia zmian dotyczących kolejności realizacji przedmiotów: przedmiot podstawy pielęgniarstwa realizowany był przez trzy pierwsze semestry studiów, obecnie w I i II semestrze, co ułatwia planowanie i realizację kształcenia z zakresu przedmiotów mieszczących się w grupie D. Dotychczas na studiach pierwszego stopnia praktyka zawodowa realizowana była w semestrach letnich. Od roku akademickiego 2019/2020 wprowadzono praktykę zawodową z wybranych przedmiotów, zachowując korelację przedmiotową również w semestrach zimowych III i V.
Na wniosek pracodawców oraz nauczycieli akademickich	Wprowadzono w ramach programu PO WER 3.5 dodatkowe zajęcia z zakresu pielęgniarstwa operacyjnego ze względu zgłoszone braki kadrowe pielęgniarek instrumentariuszek w ZOZ w Nysie i w innych szpitalach w regionie. Dwie ubiegłoroczne absolwentki studiów pierwszego stopnia na kierunku <i>pielęgniarstwo</i> , które uczestniczyły w tym kursie, podjęły pracę na bloku operacyjnym w ZOZ w Nysie.
Na wniosek pracodawców, przedstawicieli Okręgowej Rady Pielęgniarek i Położnych, władz Wydziału Nauk Medycznych	Podjęto prace organizacyjne oraz naukowe nad przygotowaniem Międzynarodowego Sympozjum Naukowego pt. „ <i>Stan służby zdrowia a deficyt kadr i atrakcyjność studiów medycznych – wyzwania wobec studentów i uczelni</i> ”. Planowane jest wydanie przez Oficynę Wydawniczą PWSZ w Nysie monografii, zawierającej referaty zgłoszone do ogłoszenia.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

POZYTYWNE	NEGATYWNE
<p style="text-align: center;">Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none">1. Wysoko wykwalifikowana kadra dydaktyczna z bogatym dorobkiem naukowym oraz zawodowym poza szkolnictwem wyższym, w większości zatrudniona w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.2. Stały rozwój własnej kadry naukowej. Wsparcie w tym zakresie przez Uczelnię – finansowanie przewodów doktorskich, habilitacyjnych, badań naukowych, uczestnictwa w konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych.3. Otwarcie Uczelni na współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz wychodzenie naprzeciw problemom starzejącego się społeczeństwa stało się inspiracją do ukierunkowania studiów drugiego stopnia. Tym samym w programie studiów uwzględniono edukację osób starszych, diagnozowanie zaburzeń związanych z procesem inwolucyjnym, promowanie zdrowia oraz zapobieganie utracie samodzielności w trosce o wysoką jakość życia osób starszych.4. Bardzo dobra relacja liczby nauczycieli do liczby studentów powodująca brak anonimowości studentów, indywidualne podejście sprzyjające kształtowaniu relacji mistrz-uczeń. Wychodzenie naprzeciw oczekiwaniom środowiska pielęgniarskiego chcącego podnosić kwalifikacje na studiach drugiego stopnia – uruchomienie studiów stacjonarnych w trybie weekendowym od roku akademickiego 2020/2021.5. Realizacja strategii Uczelni opartej na stałym doskonaleniu jakości kształcenia poprzez rozwój infrastruktury dydaktycznej, wyposażenia biblioteki, wsparcie studentów w procesie kształcenia, aplikowanie o środki zewnętrzne w ramach projektów umożliwiających realizację ambitnych przedsięwzięć, a także zapewnienie ciągłości kształcenia – studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku <i>pielęgniarstwo</i> oraz uruchomienie w bieżącym roku akademickim kształcenia podyplomowego.	<p style="text-align: center;">Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none">1. Podejmowanie przez studentów pracy zarobkowej w trakcie realizacji studiów, mogące skutkować rezygnacją ze studiów wynikającą z braku możliwości łączenia pracy zarobkowej ze studiowaniem.2. Znaczne obciążenie nauczycieli akademickich zadaniami o charakterze formalno-biurokratycznym, mogące ograniczać ich motywację do wykonywania innych zadań dydaktycznych i naukowych .

Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja oczekiwań społeczeństwa na wykwalifikowaną kadrę pielęgniarską zapewniającą wysoką jakość, bezpieczeństwo i dostępność opieki. 2. Prowadzenie samodzielnej działalności gospodarczej w zakresie usług medyczno-pielęgniarskich, poradnictwa w zakresie profilaktyki i edukacji medycznej, włącznie ze świadczeniem usług w domu chorego. 3. Możliwości finansowania ze środków zewnętrznych inicjatyw dydaktycznych (m.in. projekty realizowane w ramach programów PO WER) 4. Internacjonalizacja kształcenia – zawieranie wciąż nowych umów z partnerami zagranicznymi umożliwiającymi wymianę studentów i nauczycieli, a także prowadzenie wspólnych projektów dydaktycznych, naukowych i rozwojowych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ryzyko odejścia wysoko wykwalifikowanych nauczycieli do placówek ochrony zdrowia, które w wielu przypadkach są w stanie zaoferować znacznie wyższe wynagrodzenia niż oferowane w szkolnictwie wyższym. Ponadto, duże zapotrzebowanie rynku krajowego i zagranicznego na wykwalifikowane pielęgniarki wpływa na rosnący poziom wynagrodzeń w branży medycznej, a tym samym może powodować, mimo niewątpliwego prestiżu zatrudnienia w uczelniach, niechęć do podejmowania pracy w szkolnictwie wyższym przez potencjalnie najlepszych kandydatów. 2. Ciągłe reformy szkolnictwa wyższego w większości niezrozumiałe przez znaczną część kadry akademickiej mogą powodować także frustracje z powodu nowych obowiązków natury biurokratycznej. 3. Bardzo rozbudowana dokumentacja programu studiów i organizacji procesu kształcenia nie do końca zrozumiała przez przedstawicieli zawodów medycznych. 4. Brak kompetencji miękkich wśród zrekrutowanych kandydatów na studia do wykonywania zawodu na stanowiskach wymagających dużej odporności psychicznej.

(Pieczęć uczelni)
**PAŃSTWOWA
 WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA**
 w Nysie
 48-300 Nysa, ul. Armii Krajowej 7
 tel. 077 448 47 00, fax 077 435 29 89
 -2-

.....
 (podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

REKTOR

dr inż. Przemysław Malinowski,
 prof. PWSZ w Nysie

.....
 (podpis Rektora)

Nysa, dnia 12.03.2020

.....
 (miejscowość)